

Strategia Națională pentru Păduri 2030

Raportul 4

SCHIȚA STRATEGIEI NAȚIONALE PENTRU PĂDURI 2030

elaborat în cadrul contractului

Servicii de cercetare pentru elaborarea studiului independent și a schiței Strategiei Naționale a Pădurilor 2020-2030, obligație stabilită prin Programul Național de Redresare și Reziliență

Cuprins

Abrevieri folosite.....	3
1. INTRODUCERE	4
1.1. Contextul național	4
1.2. Contextul internațional și european	5
1.3. Necesitatea cadrului strategic	7
2. CADRUL STRATEGIC AL SNP30.....	8
2.1. Viziune	8
2.2. Obiective generale.....	8
2.3. Principii directoare	8
2.4. Structura conceptuală.....	9
3. ARII TEMATICE ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE	11
3.1 Aria tematică 1 – Susținerea funcțiilor socio-economice ale pădurii și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității	11
3.2 Aria tematică 2 – Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din România	20
3.3 Aria tematică 3 – Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind pădurile	30
3.4 Aria tematică 4 – Comunicare, conștientizare, educare și cercetare științifică	33
3.5 Aria tematică 5 – Eficiență și transparență în guvernarea pădurilor și controlul gestionării pădurilor	36
4. INFRASTRUCTURA NECESARĂ IMPLEMENTĂRII SNP30.....	44
4.1. Infrastructura legislativă	44
4.2. Considerente operaționale.....	46
4.3. Considerente legate de finanțare	47
4.4. Implementarea, monitorizarea și actualizarea SNP30	48
5. PROCESUL ELABORĂRII SNP30	49
Anexa 1: Considerații strategice pentru implementarea direcțiilor de acțiune SNP30	51
Anexa 2 - Cerințele de planificare a gestionării pădurilor, aplicabile la nivel național.....	68
Anexa 3 - Calendarul preconizat de implementare a obiectivelor de rezultat SNP30	71

Abrevieri folosite

ACS	Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură
APV	Act de punere în valoare a masei lemnoase
CE	Comisia Europeană
DSA	Direcții strategice de acțiune în cadrul strategiei naționale pentru păduri
FE	Forest Europe
FFN	Fond forestier național
GF	Garda Forestieră
GLT	Grup de lucru tematic
IFN	Inventar Forestier Național
INCDS	Institutul Național de Cercetare Dezvoltare în Silvicultură Marin Drăcea
INS	Institutul Național de Statistică
LULUCF	Folosința terenurilor, schimbarea folosinței terenurilor și silvicultura (Land Use, Land-UseChangeandForestry)
MFR	Material forestier de reproducere
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
SE	Servicii ecosistemice
PIB	Produs intern brut
PES	Plăți pentru servicii ecosistemice
RFN	Registrul Forestier Național
SNP30	Strategia Națională pentru Păduri 2030
SUEP30	Strategia Uniunii Europene pentru Păduri 2030
SUMAL	Sistem de urmărire a materialului lemnos
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

1.1. Contextul național

Pădurile se bucură de un interes deosebit la nivel global, european și național, ținând cont de multitudinea de servicii ecosistemice (SE) pe care acestea le oferă. În afară de serviciile de aprovizionare (produsele lemnoase și nelemnoase utilizate în consum), ecosistemele forestiere oferă servicii suport (de exemplu, cele de formare a solului), servicii de regularizare (hidrologică, climatică, antierozională etc) și servicii culturale (recreere, identitate culturală, educaționale etc).

Pădurile României sunt un capital a cărui valoare este dată de continuitatea SE pe care le asigură pentru societate. România are o suprafață de pădure de 7 milioane de hectare, conform datelor Inventarului Forestier Național (IFN)¹ dar, cu 29% din suprafață împădurită, este sub media Uniunii Europene (UE), de 39%. Zonarea funcțională a pădurilor naționale contribuie, la momentul actual, la asigurarea cu prioritate a SE de regularizare a apelor, antierozionale și de protecție climatică, în cazul a 42% din pădurile din fondul forestier național (FFN).

Serviciile ecosistemice (SE)² constituie un flux de resurse și servicii furnizate de către pădure, de care societatea beneficiază în mod direct sau indirect. Acestea se împart în:

- Servicii de furnizare (aprovizionare): includ bunurile furnizate de ecosisteme, cum sunt produsele lemnoase și produsele forestiere nelemnoase (ciuperci, fructe de pădure etc);
- Servicii de regularizare: sunt reprezentate prin rolul pădurilor în sechestrarea carbonului, stabilizarea solurilor, purificarea apei și aerului etc;
- Servicii culturale: sunt acele beneficii nemateriale de recreere, estetice, spirituale etc;
- Serviciile suport, cum ar fi formarea solului, fotosinteza sau reciclarea substanțelor nutritive, sunt necesare pentru realizarea celorlalte SE.

Impactul sectorului forestier în economia națională este substanțial. În ultimii 10 ani, împreună cu industria mobilei, sectorul forestier a contribuit anual, în medie, cu 3,5% la PIB-ul României, generând un excedent în balanța comercială externă de până la 2 miliarde euro/an. Rolul socio-economic al pădurilor este important și din perspectiva asigurării locurilor de muncă, în special în zona rurală. În România, locurile de muncă în sectorul forestier au o contribuție majoră la prevenirea migrației forței de muncă. Sectorul forestier (incluzând industria mobilei) creează peste 150.000 de locuri de muncă directe și contribuie indirect la crearea altor 300.000 de locuri de muncă în sectoare conexe, precum cele de construcții, agricol și energetic. Biomasa forestieră asigură încălzirea a 3,5 milioane de gospodării în România, cu un consum estimat, în strategia energetică a României, la 14 milioane de tone³.

Pădurile noastre constituie un rezervor de biodiversitate pentru Europa, România fiind singura țară din UE pe teritoriul căreia se regăsesc cinci regiuni biogeografice și o diversitate deosebită a florei și faunei, cu piramidă trofică completă (mai ales datorită prezenței populațiilor de carnivore mari, dispărute în alte țări ale Europei). Conservarea biodiversității este un obiectiv prioritar pentru gestionarea pădurilor României integrate în rețeaua de arii naturale protejate, cărora le sunt definite măsuri specifice de gestionare în planurile de management. România dispune și de importante suprafețe de pădure cu structuri primare, pentru care există cerința legislativă de identificare și protejare strictă.

¹Inventarul Forestier Național. Rezultate Ciclul II. Disponibil la <http://roifn.ro/site/rezultate-ifn-2/>

²MEA (Millennium Ecosystem Assessment), 2005. Ecosystems and Human Well-being. Disponibil la: <https://www.millenniumassessment.org/documents/document.356.aspx.pdf>

³<https://pro-lemn.ro/studiu-incds-prolemn/>

Politica forestieră din România se bazează pe o lungă tradiție în stabilirea și implementarea principiilor gestionării durabile a pădurii. Acest aspect este dovedit în special prin aplicarea sistemului de gospodărire multifuncțională, care a precedat cu multe decenii abordările actuale de gestionare durabilă a pădurilor din alte țări europene. Această caracteristică s-a concretizat într-un regim silvic riguros, cu o temeinică fundamentare științifică și tehnică, creat însă pentru a funcționa eficient în condițiile unui sistem centralizat, în care pădurea și capitalul din sectorul forestier aparțineau integral statului.

În ultimii 30 de ani, România a trecut printr-o perioadă de tranziție către economia de piață, cu schimbări majore în sectorul forestier, determinate de retrocedarea pădurilor și de privatizarea sectorului de exploatare a pădurilor și industrializare a lemnului. Procesul de retrocedare a pădurilor, declanșat în 1991, a produs schimbări importante ale structurii proprietății, 36% din FFN fiind azi reprezentat de proprietatea privată. Fărâmițarea proprietății forestiere, cu peste 700 de mii proprietari privați individuali, cu o suprafață medie de 1,1 ha/prorietate, face dificilă aplicarea unui regim silvic unitar, fiind necesară identificarea unor soluții de responsabilizare și implicare a proprietarilor în gestionarea durabilă a pădurilor.

În pofida schimbărilor socio-economice majore ce au avut loc, cadrul de reglementare a sectorului forestier a rămas dominat de paradigma unui sistem legislativ rigid, prescriptiv, nediferențiat în raport cu forma de proprietate, bazat aproape în totalitate pe instrumente de comandă și control. Actualul sistem nu are eficacitatea așteptată, iar acest aspect se reflectă într-o evidentă tensiune socială, implicând toate grupurile interesate și afectate de gestionarea pădurilor: proprietari privați, administrarea silvică de stat și privată, firme de exploatare a pădurilor și industrializare a lemnului, organizații de protecția mediului, societatea civilă etc.

Prin urmare, **Strategia Națională pentru Păduri (SNP30) trebuie să asigure un demers de bună guvernanta**, bazat pe coerența legislației din domeniul forestier, asumarea răspunderii și transparență, și care să valorifice mai eficient principiile de gestionare durabilă a pădurilor care au asigurat productivitatea, rolul multifuncțional, stabilitatea și biodiversitatea pădurilor României.

1.2. Contextul internațional și european

Pădurile joacă un rol major în îndeplinirea unor obiective globale, conform Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă⁴. De aceea, protejarea, refacerea și promovarea utilizării durabile a pădurilor, precum și stoparea declinului biodiversității sunt, la rândul lor, obiective globale. Pădurile au un rol crucial în atenuarea schimbărilor climatice și a efectelor acestora, dar și în asigurarea unor modele de consum și de producție durabile. Prin Planul Strategic al Națiunilor Unite pentru Păduri 2017-2030⁵, adoptat de Forumul Națiunilor Unite pentru Păduri, s-au identificat șase Obiective globale și 26 de Obiective asociate, voluntare și universale, care urmează să fie atinse până în 2030 pentru a asigura un management durabil și pentru a opri despădurirea și degradarea pădurilor. Prin elaborarea SNP30, România va acționa pentru îndeplinirea obiectivelor asumate la nivel global potrivit acordului internațional privind pădurile.

UE a implementat mai multe măsuri importante care vizează pădurile și sectorul forestier (Tabelul 1), recunoscându-le valoarea transversală și, prin urmare, incluzându-le în alte politici, în primul rând agricultură și dezvoltare rurală, dar și de mediu, climă și energie regenerabilă, cercetare, coeziune, industrie, comerț și cooperare internațională. Numărul tot mai mare de inițiative politice specifice sau conexe domeniului forestier, asumate de UE, creează un mediu politic complex și fragmentat, care trebuie să integreze obiective diverse și deseori contradictorii, reieșite, de exemplu, din strategia de conservare a biodiversității, din strategia de bioeconomie sau din cea de dezvoltare rurală.

⁴https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵<https://www.un.org/esa/forests/documents/un-strategic-plan-for-forests-2030/index.html>

Tabel 1. Principalele documente strategice de referință la nivel comunitar pentru sectorul forestier

#	Document	Angajamente cu impact asupra gestionării pădurilor
1	Noua Strategie a UE pentru păduri 2030 (2021)	<ul style="list-style-type: none"> - UE se angajează să atingă noi obiective ambițioase în materie de climă, energie și mediu, la care pădurile și sectorul forestier pot aduce o contribuție semnificativă - obiectivele formulate sunt strâns legate cu celelalte instrumente de politică ale UE, privitoare la păduri
2	Strategia de Bioeconomie (2018) și actualizarea Planului de acțiuni pentru strategia de Bioeconomie (2018)	<ul style="list-style-type: none"> - sursa de energie regenerabilă... se estimează că... participă la îndeplinirea obiectivelor UE de energie regenerabilă de 20% în 2020 și de cel puțin 32% în 2030 - atingerea neutralității degradării terenurilor până în 2030 și refacerea a cel puțin 15% din ecosistemele degradate până în 2020
3	Regulamentul UE 2018/841 privind utilizarea terenurilor și silvicultură pentru anii 2021-2030 – LULUCF (2018)	<ul style="list-style-type: none"> - includerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a absorbțiilor rezultate din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030
4	Pactul verde european (2019) și Planul de acțiune pentru implementarea pactului verde european (2019)	<ul style="list-style-type: none"> - creșterea suprafeței împădurite din UE și a calității pădurilor - asigurarea reîmpăduririi și refacerii pădurilor degradate în vederea creșterii capacității de absorbție a CO₂, îmbunătățind în același timp rezistența pădurilor și promovând bio-economia circulară
5	Strategia UE pentru biodiversitate pentru 2030 (2020) și Planul de acțiune pentru Strategia UE pentru biodiversitate (2020)	<ul style="list-style-type: none"> - protecția strictă a o treime din ariile naturale protejate (reprezentând 10% din suprafața terestră a UE și 10% din suprafața maritimă a UE) - protejarea legală a minim 30% din suprafață (terestru și maritim) - protecția strictă a tuturor pădurilor primare și seculare din UE - să nu se deterioreze starea de conservare a tuturor habitatelor și speciilor protejate până în 2030 - plantarea a trei miliarde de puiți în UE - integrarea coridoarelor ecologice ca parte a unei rețele naturale transeuropene de prevenire a izolării genetice a principalelor specii aflate în diverse grade de protecție - dezvoltarea în continuare a practicilor favorabile biodiversității, cum ar fi silvicultura apropiată de natură - consolidarea conservării genetice a pădurilor și a diversității în cadrul speciilor și populațiilor
6	Strategia Farm to Fork (2020) și Planul de acțiune pentru Strategia Farm to Fork (2020)	<ul style="list-style-type: none"> - creșterea biodiversității - protejarea terenurilor, solului, apei, aerului, plantelor și animalelor, conservarea și refacerea resurselor (edafice, de apă dulce și marine) de care depinde sistemul alimentar
7	Regulamentul privind investițiile durabile (2020)	<ul style="list-style-type: none"> - gestionarea durabilă a pădurilor și evitarea defrișării și degradării pădurilor, prin sprijinirea investițiilor care întrunesc criteriile folosite pentru a determina dacă o activitate economică se califică drept durabilă din punct de vedere ecologic
8	Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice (2021)	<ul style="list-style-type: none"> - promovarea gestionării durabile a pădurilor și integrarea unor măsuri de adaptare climatică în ghidurile privind împădurirea, care să stimuleze creșterea biodiversității
9	Strategia solului a UE pentru 2030 (2021)	<ul style="list-style-type: none"> - gestionarea pădurilor trebuie să evite practicile nesustenabile care degradează solul, de exemplu prin compactare, eroziune sau pierderea carbonului organic din sol

Noua Strategie a UE pentru păduri 2030 (SUEP30), dată publicității în iulie 2021⁶, se numără printre inițiativele emblematiche ale Pactului verde european. La nivel strategic, SUEP30 are meritul de a integra punctele asumate și obiectivele reieșite din documentele strategice ale UE cu relevanță pentru sectorul forestier. SUEP30 devine, astfel, un document integrator de politici pentru sectorul forestier, care face conexiunea cu gama largită a obiectivelor strategice intersectoriale asumate la nivelul UE.

Prin noua strategie forestieră, UE se angajează să atingă obiective ambițioase în materie de climă, energie și mediu, la care pădurile și sectorul forestier pot aduce o contribuție semnificativă. SUEP30 instituie cadrul de politică necesar, care să permită pădurilor din UE să crească în suprafață, să fie sănătoase, diverse și reziliante, să contribuie în mod semnificativ la realizarea țelurilor în materie de biodiversitate, să asigure mijloace de trai în zonele rurale și nu numai și să sprijine o bioeconomie forestieră bazată pe cele mai sustenabile practici de gestionare a pădurilor.

SUEP30 este un document de politică forestieră în contextul instituțional al UE. Strategia face parte dintr-un proces continuu, care are scopul de a produce instrumente de politică forestieră subsecvente, dintre care unele pot fi obligatorii din punct de vedere juridic pentru statele membre, deși strategia în sine nu este. România este parte din contextul instituțional al UE, iar **raportarea la obiectivele SUEP30, în cadrul procesului de elaborare a SNP30, contribuie la dezideratul de integrare a obiectivelor de nivel european în planurile strategice naționale.**

1.3. Necesitatea cadrului strategic

Experiența ultimilor ani în materie de dezbateri publice a arătat că, pe lângă o criză de imagine a sectorului forestier național, se constată o profundă criză de comunicare intra- și intersectorială, care a condus, în repetate rânduri, fie la blocaje decizionale, fie la suprareglementare și subfinanțare. Astfel de situații au fost și sunt cauzate de lipsa unei viziuni strategice agreeate și asumate.

Pentru a putea să-și mențină realizările și să continue să se dezvolte într-o manieră durabilă, România trebuie să-și asume **o strategie de reformă a sectorului forestier**, impusă de modificarea structurii proprietății asupra pădurilor, de actualul context socio-economic, de provocările de mediu actuale și viitoare și de noile orientări programatice de la nivelul UE.

Reformarea sectorului forestier presupune redefinirea rolului statului, cu eficientizarea atribuțiilor de monitorizare și control în general, și cu o nouă abordare de ghidare a modului de gospodărire a pădurilor altor deținători. Astfel, este clarificat rolul proprietarilor de terenuri forestiere, iar proprietatea asupra pădurii se consolidează. Gospodărirea normativ-prescriptivă a pădurii trebuie înlocuită treptat cu un sistem fundamentat, suplu, transparent și eficient, incluzând norme tehnice cu obligații de rezultat ușor controlabile, alături de ghiduri de bună practică, a căror implementare este încurajată prin instrumente economice. În același timp, este necesară promovarea instalării de noi păduri, prin stimulente pentru împădurire și refacere a peisajului. Conservarea biodiversității trebuie integrată în sistemul de gestionare bazat pe adiționalitate, cu compensarea restricțiilor impuse de stat în ariile naturale protejate și cu o mai bună protecție pentru ecosistemele valoroase. Este importantă continuarea eforturilor de îmbunătățire a performanței economice și sociale a sectorului, urmărindu-se o utilizare eficientă a resurselor forestiere, într-o piață transparentă, competitivă, care respectă reglementările legale. Industria forestieră trebuie să continue să crească și să genereze beneficii economice, sporind impactul pozitiv asupra dezvoltării durabile și inclusive a comunităților rurale, în timp ce comunitățile dependente de pădure trebuie să fie evidențiate și sprijinite în mod just. Întregul sector forestier trebuie să se conecteze mai bine la economia națională și societate, contribuind la obiectivul general al neutralității climatice și independenței energetice.

⁶ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Noua strategie a UE pentru păduri pentru 2030, COM(2021) 572 final
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021DC0572>

2. CADRUL STRATEGIC AL SNP30

2.1. Viziune

Pădurile României cresc în suprafață, sunt sănătoase, reziliente și diverse, fiind gestionate prin instrumente adecvate și adaptate nevoilor de furnizare cu continuitate a serviciilor ecosistemice vitale, de producere sustenabilă a lemnului, de protejare a ecosistemelor forestiere valoroase, de integrare a conservării biodiversității în managementul forestier și de atenuare a schimbărilor climatice, aducând astfel beneficii sporite societății, proprietarilor de păduri, comunităților locale și bioeconomiei.

2.2. Obiective generale

Strategia Națională pentru Păduri - SNP30 este un document strategic care urmărește:

- să asigure integrarea echilibrată a funcțiilor sociale, ecologice și economice în gestionarea pădurilor și furnizarea cu continuitate a SE;
- să obțină un acord social privind armonizarea drepturilor, intereselor și obligațiilor factorilor interesați și a celor afectați de gestionarea pădurilor;
- să permită adaptarea instrumentelor de reglementare și control, a celor de suport financiar și a celor de bune practici în raport cu țelul propus.

2.3. Principii directoare

SNP30 urmărește să fie în concordanță cu principiile constituționale, cu principiile de gestionare durabilă a pădurilor, cu principiile formulate de directivele și strategiile relevante ale UE și cu cele incluse în celelalte tratate și acorduri la care România este parte.

Principiile de gestionare durabilă a pădurilor au o lungă perioadă de aplicare în gospodărirea pădurilor naționale, reiterarea acestora în contextul elaborării SNP30 fiind necesară din perspectiva validării asumărilor strategice de nivel european. **Principiile de gestionare a pădurilor** care stau la baza elaborării SNP30 sunt:

- Principiul asigurării continuității SE: gestionarea pădurilor se face cu asigurarea eficacității funcționale și furnizării cu continuitate a SE esențiale pentru societate, inclusiv prin creșterea suprafeței împădurite.
- Principiul asigurării stabilității ecosistemelor forestiere: politica forestieră urmărește creșterea stabilității ecosistemelor forestiere și adaptarea lor la perturbațiile tot mai frecvente, inclusiv în contextul schimbărilor climatice.
- Principiul reprezentativității în conservarea biodiversității: conservarea biodiversității în ecosistemele forestiere este abordată prioritar prin ariile naturale protejate, precum și prin măsuri specifice, proporțional cu gradul de periclitate a habitatelor și/sau speciilor, aplicate la nivel de ecosistem în suprafețele din afara rețelei de arii naturale protejate.
- Principiul viabilității și competitivității economice: politica forestieră susține un sector forestier competitiv și viabil din punct de vedere economic și orientat către bioeconomia circulară.

SNP30 urmărește, cu prioritate, crearea unui cadru de guvernare a pădurilor adaptat modificărilor structurale ale sectorului forestier național, bazat pe următoarele **principii de bună guvernare**:

- Principiul fundamentării științifice: deciziile strategice și de management se bazează pe date robuste, rezultate ale studiilor științifice, ce reflectă provocările actuale de natură economică, socială și de mediu ale sectorului.
- Principiul coerenței legislative: cadrul de reglementare a sectorului forestier este clar, armonizat, predictibil, adaptabil, eficient și permite o evaluare permanentă a eficacității implementării.
- Principiul eficienței administrative: cadrul administrativ este clar, eficient și competitiv, pentru a stimula proprietarii și gestionarii de pădure să întreprindă activități concrete cu scopul de a îmbunătăți stabilitatea și productivitatea pădurilor.
- Principiul respectului față de proprietate: stabilirea și implementarea instrumentelor de politică forestieră nu îngreunează manifestarea dreptului de proprietate.
- Principiul integrării nevoilor sociale: politica forestieră integrează nevoile societății și ale comunităților locale privind furnizarea bunurilor și SE necesare și facilitează incluziunea socială.
- Principiul integrării intersectoriale: formularea obiectivelor strategice ale sectorului forestier trebuie să se facă cu alinierea la politicile sectoriale adiacente sectorului la nivel național, european și internațional.
- Principiul politicii participative: stabilirea instrumentelor politicii forestiere și evaluarea rezultatelor acestora se realizează cu implicarea transparentă, constructivă și activă a publicului interesat.
- Principiul transparenței: politica forestieră se bazează pe realizarea unui sistem transparent de gospodărire a pădurilor, care să asigure accesul publicului la informații actualizate, utile și relevante privind obiectivele de management forestier și implementarea acestora.

2.4. Structura conceptuală

Viziunea și principiile directoare sunt transpuse într-un cadru conceptual strategic, structurat pe cinci arii tematice. Selectarea ariilor tematice s-a realizat în concordanță cu domeniile strategice prevăzute de SUEP30 (figura 1).

Pentru fiecare arie tematică au fost stabilite direcții strategice de acțiune (DSA), caracterizate printr-un deziderat strategic spre care trebuie direcționate eforturile și resursele necesare. Implementarea fiecărei DSA presupune îndeplinirea obiectivelor de rezultat (una sau mai multe ținte realiste, specifice, măsurabile și cu termene precise de îndeplinire). Obiectivele de rezultat sunt urmărite prin indicatori de monitorizare pentru realizarea obiectivului și de progres pentru etapele intermediare. Pentru fiecare DSA, se oferă detalii privind implementarea abordării strategice propuse, care sunt incluse în Anexa 1 – Considerații strategice.

SNP30 integrează obiective de rezultat care au ca termen de realizare perioada 2023-2030. Direcțiile strategice formulate au ca țintă direcționarea sectorului forestier național spre realizarea, până în 2050, a unei economii durabile și neutre din punct de vedere climatic, oferind totodată garanția că toate ecosistemele sunt reziliente și protejate în mod adecvat.

Strategia Forestieră Europeană 2030

Strategia Națională pentru Păduri 2030

UE1. Sprijinirea funcțiilor socioeconomice ale pădurilor, pentru ca zonele rurale să fie prospere, și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității

- 1.1. Promovarea bioeconomiei forestiere durabile pentru produse din lemn cu o durată lungă de viață
- 1.2. Asigurarea utilizării durabile a resurselor lemnoase pentru bioenergie
- 1.3. Promovarea bioeconomiei forestiere bazate pe valorificarea produselor nelemnoase
- 1.4. Dezvoltarea de competențe și punerea la dispoziția oamenilor a mijloacelor de acțiune pentru construirea unei bioeconomii forestiere durabile

Aria tematică 1: Susținerea funcțiilor socioeconomice ale pădurii și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității

- DSA 1: Promovarea bioeconomiei forestiere circulare durabile prin produse din lemn cu o durată lungă de viață
- DSA2. Asigurarea transparenței și competitivității pe piața lemnului
- DSA3. Creșterea contribuției sectorului forestier la dezvoltarea economică a comunităților rurale
- DSA4. Creșterea rolului socio-cultural al pădurilor

UE2. Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din UE pentru a combate schimbările climatice, a inversa declinul biodiversității și a garanta ecosisteme forestiere reziliente și multifuncționale

- 2.1. Protejarea ultimelor păduri primare și seculare rămase în UE
- 2.2. Asigurarea refacerii pădurilor și consolidarea gestionării durabile a pădurilor pentru adaptarea la schimbările climatice și pentru reziliența pădurilor
- 2.3. Reîmpădurirea și împădurirea de păduri bogate în biodiversitate
- 2.4. Stimulente financiare pentru proprietarii și gestionarii de păduri, pentru îmbunătățirea cantității și a calității pădurilor din UE

Aria tematică 2: Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din România

- DSA5. Gospodărirea pădurilor integrează conservarea biodiversității
- DSA6. Management adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere
- DSA7. Creșterea suprafeței acoperite de pădure prin împădurirea terenurilor din afara fondului forestier
- DSA8. Eficientizarea furnizării serviciilor ecosistemice prin instrumente economice

UE3. Monitorizarea strategică, raportarea și colectarea de date privind pădurile

Aria tematică 3: Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind pădurile

- DSA9. Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și utilizarea informațiilor privind sectorul forestier

UE4. O agendă robustă de cercetare și inovare pentru a ne îmbunătăți cunoștințele referitoare la păduri

Aria tematică 4 – Comunicare, conștientizare, educare și cercetare științifică

- DSA10. Comunicare eficientă, conștientizare, educare și cercetare în sectorul forestier

UE5. Un cadru UE de guvernare a pădurilor coerent și favorabil incluziunii

Aria tematică 5 – Eficiență și transparență în guvernarea pădurilor și controlul gestionării pădurilor

UE6. Accelerarea punerii în aplicare și asigurarea respectării legislației UE existente

- DSA11. Eficientizarea și transparentizarea gestionării și administrării pădurilor
- DSA12. Reformarea rolului decizional al proprietarului de pădure
- DSA13. Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere
- DSA14. Crearea unui cadru de guvernare coerent și favorabil incluziunii

Figura 1. Structurarea ariilor tematice și a direcțiilor strategice de acțiune naționale(notă: prezentarea domeniilor strategice SUEP30 a utilizat traducerea oficială a textului strategiei de pe portalul EUR-Lex)

3. ARII TEMATICE ȘI DIRECȚII STRATEGICE DE ACȚIUNE

3.1 Aria tematică 1 – Susținerea funcțiilor socio-economice ale pădurii și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității

3.1.1. Situația actuală și principalele provocări

Pădurile au un rol extrem de important în economia și în societatea noastră, creând locuri de muncă și furnizând atât numeroase beneficii materiale (lemn, alimente, medicamente), cât și SE de reglare (hidrologică, climatică, antierozională) și culturale. Politica forestieră din România se bazează pe o lungă tradiție în stabilirea și implementarea principiilor gestionării durabile a pădurilor, transpuse prin amenajamente silvice. Aplicarea principiului multifuncționalității în amenajarea pădurilor răspunde cerințelor de furnizare a produselor de lemn în sinergie cu furnizarea SE de reglare și culturale.

Viabilitatea economică este un pilon cheie al gestionării durabile a pădurilor și este importantă pentru susținerea beneficiilor multiple furnizate de acestea pentru societate. Sectorul forestier național are o balanță comercială externă pozitivă, folosește o resursă regenerabilă, importă materie primă și exportă produse finite și semifinite. Viabilitatea economică este limitată de costurile ridicate cu recoltarea și colectarea lemnului, suplimentate și de dotarea tehnologică învechită folosită în exploatarea pădurilor, care afectează adeseori calitatea mediului forestier. La aceasta se adaugă și accesibilitatea redusă a pădurilor din România care aduce i) neajunsuri de natură economică, rezultând din imposibilitatea de a recolta integral volumul de lemn stabilit prin amenajamentele silvice și ii) neajunsuri de natură ecologică, limitând aplicarea lucrărilor silvice necesare pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere și a tratamentelor silviculturale apropiate de natură.

Produsele din lemn fabricate în mod durabil și cu o durată lungă de viață pot contribui la realizarea neutralității climatice. În țara noastră, utilizarea principiului continuității, ca fundament al gestionării durabile a pădurilor, asigură sustenabilitatea recoltelor de lemn, iar raportul dintre volumele de lemn exploatate și creșterea curentă se află sub media țărilor din UE. Mai mult, gestionarea cvasitotalității (peste 90%) pădurilor României în regimul codru, cu vârste ale exploatabilității mari și sortimente-țel de lemn gros, oferă un avantaj comparativ important țării noastre pe piața produselor lemnoase cu o durată lungă de viață. Evaluarea gradului de valorificare a sortimentelor de lemn gros în produse de lungă durată este însă dificilă în absența unei balanțe naționale a lemnului.

Lanțurile valorice bazate pe păduri sprijină locurile de muncă în economia verde. Este necesară, astfel, sporirea ofertei de produse din lemn prelucrate superior, cu o durată lungă de viață, cu investiții pe parcursul întregului lanț de prelucrare a lemnului, care să fie generatoare de valoare adăugată mare.

Produsele din lemn cu o durată scurtă de viață au, de asemenea, un rol important, în special în ceea ce privește asigurarea încălzirii pentru gospodăriile vulnerabile, cu acces limitat la alte surse de energie. În prezent, în România, lemnul de foc este o resursă indispensabilă pentru majoritatea gospodăriilor, în special în mediul rural. O provocare importantă este combaterea sărăciei energetice (lipsa accesului la servicii energetice moderne) pentru comunitățile locale, cu respectarea celor mai bune practici în ceea ce privește sustenabilitatea producerii biomasei.

Pădurile oferă o varietate de produse și servicii suplimentare la fel de importante, de la alimente la ecoturism, care sprijină economia și structura socială specifice zonelor rurale. Produsele forestiere nelemnoase furnizate de țara noastră sunt importante și apreciate, atât pe piața internă, cât și externă, iar gradul de naturalețe și biodiversitatea ridicată a pădurilor permit valorificarea turistică a unor obiective de conservare cu impact asupra economiei locale. Cu toate acestea, România dispune de puține facilități care să permită adăugarea de valoare în domeniul produselor nelemnoase ale pădurii și promovarea serviciilor de ecoturism.

3.1.2. Obiectivul strategic al ariei tematice

Aria tematica 1 Susținerea funcțiilor socio-economice ale pădurii și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității	
Obiectiv strategic	Susținerea unui sector forestier competitiv, transparent și viabil din punct de vedere socio-economic și orientat către bioeconomia circulară
DSA 1	Promovarea bioeconomiei forestiere circulare durabile prin produse din lemn cu o durată lungă de viață
DSA 2	Asigurarea transparenței și competitivității pe piața lemnului
DSA 3	Creșterea contribuției sectorului forestier la dezvoltarea economică a comunităților rurale
DSA 4	Creșterea rolului socio-cultural al pădurilor

3.1.3. Direcții de acțiune, obiective de rezultat și indicatori de monitorizare

DSA 1: Promovarea bioeconomiei forestiere circulare durabile prin produse din lemn cu o durată lungă de viață

Deziderat: Sectorul forestier contribuie la obiectivele României privind neutralitatea climatică a economiei prin îmbunătățirea modului de utilizare a lemnului și a produselor din lemn, pentru stimularea creșterii stocurilor de CO₂ absorbit și reducerea emisiilor

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA 1:

1.1. Norme tehnice actualizate, care să asigure continuitatea producției sustenabile de lemn, implementate începând din anul 2026	
Realizare	Normele tehnice privind modul de calcul al posibilității în amenajamentele silvice folosesc tabele de producție actualizate
	Normele tehnice reglementează diferențiat procesul de producție, în raport cu mărimea proprietății
Progres	2025: Tabele de producție actualizate, fundamentate științific pe baza unor date recente
	2024: Condiții de reglementare a continuității producției la nivel de arboret pentru pădurile de pe proprietățile mai mici de 100 de hectare
	2030: Ponderea amenajamentelor silvice realizate în baza normelor tehnice actualizate
1.2. Norme tehnice și ghiduri de bune practici orientate spre producerea sortimentelor de lemn gros, implementate începând din anul 2025	
Realizare	Normele tehnice definesc ciclurile de producție și indicatorii de stare a arboretului necesar a fi atinși pentru optimizarea structurii pădurilor desemnate să producă sortimente de lemn cu valoare superioară/sortimente de lemn gros
	Ghidurile de bune practici stabilesc modul de efectuare a lucrărilor silvice pentru producerea sortimentelor de lemn cu valoare superioară/sortimentelor de lemn gros

Progres	2024: Obiective de rezultat exprimate prin indicatori de stare ai arboretului stabilite pentru evaluarea gradului de optimizare a structurii arboretelor destinate să producă sortimente de lemn cu valoare superioară/sortimente de lemn gros
	2024: Ghiduri bazate pe măsurile tehnice actualizate privind efectuarea lucrărilor silvice pentru producerea sortimentelor de lemn cu valoare superioară/sortimentelor de lemn gros
	2030: Ponderea pădurilor desemnate să producă sortimente de lemn cu valoare superioară/sortimente de lemn gros, în raport de tipul de proprietate

1.3. Gradul de accesibilizare a pădurilor crește cu 20% până în anul 2030, cu perspectiva unui ritm susținut de creștere până în anul 2050

Realizare	Accesibilizarea fondului forestier național și modernizarea infrastructurii de transport existente este reglementată printr-un program specific asumat de Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură (ACS) pentru perioada 2025-2050, în condițiile dezvoltării unei infrastructuri forestiere de transport prietenoase cu mediul
	Mecanismele de finanțare bazate pe investiții publice și private necesare în vederea creșterii accesibilității pădurilor din România sunt identificate și instituționalizate
	Finanțarea întreținerii drumurilor este asigurată și prin concesionarea drumurilor existente de către administratorii/proprietarii deserviți de aceste drumuri sau de parteneriate publice-private
Progres	2025: Studiu de identificare și prioritizare a nevoilor de accesibilizare a pădurilor pentru perioada 2025-2050
	2026: Fonduri/sume alocate pentru proiectarea, respectiv construirea instalațiilor de transport cu caracter permanent, pentru atingerea țintei de 20% până în 2030
	2028: Km proiectați de instalații de transport cu caracter permanent
	2030: Km construiți de instalații de transport cu caracter permanent

1.4. Cadru legal și de finanțare care să susțină investițiile publice și private pentru dezvoltarea infrastructurii forestiere necesare valorificării superioare a masei lemnoase, implementat până în anul 2025

Realizare	Dezvoltarea de depozite de sortare industrială a lemnului este reglementată printr-un program specific asumat de ACS pentru perioada 2025-2050
	Mecanismele de finanțare bazate pe investițiile publice și private necesare în vederea valorificării superioare a masei lemnoase sunt identificate și instituționalizate
	70% din masa lemnoasă exploatată anual din păduri publice este valorificată ca lemn fasonat, până în 2030
Progres	2024: Studiu de identificare și prioritizare a dezvoltării de depozite de sortare industrială cu prioritate pentru pădurile publice, pentru perioada 2025-2030
	2030: Număr depozite de stocare și sortare industrială a lemnului construite
	2030: Ponderea depozitelor de stocare și sortare industrială comparativ cu perioada de referință 2025, defalcată pentru păduri publice și private
	2030: Ponderea masei lemnoase valorificate ca lemn fasonat, față de anul de referință 2025

1.5. Cadru legal și de finanțare care să susțină valorificarea superioară a lemnului în produse de folosință îndelungată și utilizarea în cascadă a lemnului, implementat până în anul 2026

Realizare	Metodologia standard propusă de SUEP30 pentru a cuantifica beneficiile pentru climă ale produselor lemnoase pentru construcții este transpusă în regulamentul național privind produsele pentru construcții
	Eticheta ecologică pentru sechestrarea carbonului și o circularitate sporită, care vizează etapele cruciale ale vieții clădirilor, inclusiv construirea, renovarea și dezmembrarea propusă de SUEP30, este inclusă în regulamentul național privind produsele pentru construcții
	Promovarea construcțiilor de lemn în rândul inginerilor constructori și arhitecților este realizată printr-un plan specific asumat de ACS și asociații patronale
	Promovarea produselor din lemn cu folosință îndelungată, altele decât cele utilizate în construcții, este realizată printr-un plan special asumat de către ACS
	Planul de finanțare a tehnologiilor inovatoare, care să adauge valoare produselor lemnoase prin procesarea lor chimică în materii prime necesare altor sectoare de activitate, este asumat la nivel interministerial
	Sistem de colectare pentru produse din lemn destinate reciclării, conform principiului utilizării în cascadă
Progres	2024: Metodologia propusă de SUEP30 este agreată cu factorii interesați
	2024: Condițiile de etichetare ecologică a construcțiilor din lemn sunt agreate cu factorii interesați
	2025: Metodologia și eticheta ecologică sunt implementate în regulamentul național privind produsele pentru construcții
	2026: Sursele de finanțare a tehnologiilor inovatoare pentru procesarea chimică a lemnului sunt identificate
	2030: Număr platforme dezvoltate pentru reciclarea produselor din lemn
	2030: Ponderea construcțiilor de lemn implementate în sistemul public/privat, comparativ cu anul de referință 2025
	2030: Valoarea produselor din lemn cu folosință îndelungată (altele decât cele din construcții) introduse în uz, comparativ cu anul de referință 2025
	2030: Ponderea tehnologiilor inovatoare privind procesarea chimică a lemnului, comparativ cu anul de referință 2025
	2030: Ponderea produselor lemnoase reciclate

DSA 2: Asigurarea transparenței și competitivității pe piața lemnului

Deziderat: Piața lemnului din România este etică și competitivă pe plan regional, prin asigurarea unui cadru legislativ coerent și predictibil care să asigure transparența și legalitatea lanțurilor de aprovizionare cu lemn

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA 2:

2.1. Cadru legislativ actualizat, care să permită raportarea masei lemnoase recoltate la nivelul platformei primare, considerată prima introducere pe piață, implementat până în anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ privind asigurarea trasabilității lemnului permite raportarea masei lemnoase recoltate la nivelul platformei primare, considerată prima introducere pe piață
	Cadrul legislativ privind asigurarea trasabilității lemnului este armonizat și corelat cu legislația adiacentă, inclusiv cea privind contravențiile și infracțiunile silvice
Progres	2024: Cod silvic modificat, pentru a permite raportarea masei lemnoase recoltate la prima introducere pe piață
	2025: Număr de acte și/sau prevederi revizuite

2.2. Sistem de trasabilitate a lemnului conform EUTR și Deforestation Free, eficient și transparent, orientat spre asumarea și monitorizarea declarațiilor realizate la prima introducere pe piață privind proveniența și cantitatea produselor din lemn, cu segregarea sarcinilor și stabilirea clară a responsabilităților, implementat până în anul 2025

Realizare	Sistemul informațional de trasabilitate este testat și implementat. Personalul și utilizatorii sunt instruiți
	Ghidurile de bune practici privind sistemul de trasabilitate sunt realizate
Progres	2023: Modelul conceptual al sistemului informațional privind sistemul de trasabilitate finalizat
	2024: Sistem de trasabilitate a lemnului testat; utilizatorii instruiți
	2025: Sistemul de trasabilitate a lemnului este implementat

2.3. Sistem reglementat pentru coordonarea centralizată a colectării, procesării, standardizării și raportării datelor necesare pentru raportul anual privind piața lemnului din România, care include o balanță a lemnului provenit din terenurile cu vegetație forestieră, implementat începând din anul 2025

Realizare	Raportul privind piața lemnului/balanța lemnului este publicat anual de către ACS începând din 2025
	Balanța lemnului este folosită pentru a propune ținte fundamentate privind modul de folosire a resursei lemnoase în produse de lemn de lungă durată, în producerea de energie verde și în utilizare multi-ciclică
Progres	2023: Metodologia pentru estimarea nivelului recoltărilor ilegale de lemn la nivel regional/național, elaborată și implementată

	2023: Structura raportului privind piața lemnului/balanța lemnului, agreată cu factorii interesați
	2024: Servicii expert asigurate pentru elaborarea balanței lemnului
	2025: Criterii de monitorizare a utilizării resurselor forestiere specifice terenurilor cu vegetație forestieră din afara FFN
	2025: Sistem de monitorizare permanentă a resursei forestiere provenind din terenurile cu vegetație forestieră din afara FFN, în scopul contabilizării mai bune a cantității de biomasă utilizate/posibil de utilizat

DSA3. Creșterea contribuției sectorului forestier la dezvoltarea economică a comunităților rurale

Deziderat: Susținerea dezvoltării zonelor rurale, cu luarea în considerare a intereselor comunităților în i) prevenirea impactului potențial negativ al activităților economiei forestiere asupra comunităților locale dependente de păduri și ii) prelucrarea locală a produselor forestiere și valorificarea serviciilor oferite de păduri pentru sprijinirea comunităților locale.

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA3:

3.1. Sistem prin care se facilitează accesul la resursele forestiere al afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier, în funcție de contribuția la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale, implementat începând din anul 2025	
Realizare	<p>Sistemul de reglementare facilitează accesul la resursele forestiere (produse lemnoase, nelemnoase și servicii) al afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier, în funcție de contribuția la economia locală (valoare adăugată, grad de procesare a masei lemnoase, contribuție bugetară la nivel național și local, locuri de muncă în mediul rural etc)</p> <p>Cadrul legislativ este adaptat pentru a se putea implementa sistemul prin care se facilitează accesul la resursa forestieră a afacerilor ce contribuie la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale</p>
Progres	<p>2023: Criterii elaborate privind aprecierea contribuției afacerilor la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale, care să țină cont de valoarea adăugată, gradul de procesare a resursei lemnoase sau nelemnoase, contribuția bugetară la nivel național și local, locurile de muncă oferite în mediul rural etc</p> <p>2024: Mecanism de facilitare a accesului la resursele forestiere (inclusiv piața serviciilor) al afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier, funcție de contribuția la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale</p> <p>2025-2030: Număr de structuri de gestionare a pădurilor care aplică sistemul de facilitare a accesului la resursele forestiere al afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier, funcție de contribuția la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale</p>

3.2. Contribuția sectorului la dezvoltarea socio-economică durabilă a comunităților locale, prin lanțurile valorice verticale raportate la resursa forestieră consumată, majorată cu 10% până în anul 2030

Realizare	Cel puțin 10% creștere până în 2030, față de nivelul de referință (2022), a contribuției la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale, determinată de afacerile din domeniile specifice sectorului forestier
	Cel puțin 10% creștere până în 2030, față de nivelul de referință (2022), a gradului de prelucrare a resurselor forestiere la nivel local (raportul dintre valoarea produselor prelucrate și valoarea materiei prime utilizate)
Progres	2024: Contribuția actuală la dezvoltarea socio-economică durabilă a comunităților locale furnizată de afacerile din domeniile specifice sectorului forestier (nivelul de referință: 2022), estimată pe baza criteriilor ce includ cel puțin valoarea adăugată, gradul de procesare a resursei lemnoase sau nelemnoase, contribuția bugetară la nivel local și național, locurile de muncă oferite în mediul rural, toate acestea raportate la resursele forestiere consumate
	2025-2030: Număr de locuri de muncă oferite comunităților locale de afacerile din domeniile specifice sectorului forestier
	2025-2030: Grad de prelucrare a lemnului la nivel local (raportul dintre valoarea produselor prelucrate local și valoarea lemnului rotund utilizat)
	2025-2030: Grad de prelucrare a produselor nelemnoase la nivel local (raportul dintre valoarea produselor prelucrate local și valoarea materiei prime utilizate)
	2025-2030: Taxe și contribuții sociale colectate în mediul rural de la afacerile din domeniile specifice sectorului forestier
	2025-2030: Valoare adăugată brută generată de domeniile de activitate specifice (silvicultură, exploatarea pădurilor, procesarea lemnului, produse nelemnoase) în mediul rural

3.3. Cadru de reglementare care să recunoască comunitățile locale dependente de pădure și să reglementeze accesul acestora la resursele forestiere, implementat începând din anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ permite recunoașterea comunităților vulnerabile dependente de resursele forestiere și reglementarea accesului la resursele forestiere
	Cadrul legislativ permite luarea în considerare a impactului asupra comunităților locale vulnerabile-dependente de resursele forestiere, în elaborarea propunerilor de dezvoltare la nivel de document programatic înainte de luarea deciziei finale în legătură cu promovarea acestora
	Comunitățile vulnerabile-dependente de resursele oferite de păduri incluse în legislația transversală cu privire la comunitățile defavorizate
Progres	2023: Criterii pentru identificarea comunităților dependente de pădure elaborate (inclusiv pentru identificarea situațiilor de dependență critică de pădure)
	2025-2030: Număr de comunități dependente de pădure recunoscute oficial și cu accesul asigurat la resursele forestiere
	2024: Procedură specifică de implicare adecvată a comunităților locale în evaluarea impactului socio-economic și luarea deciziilor privind gestionarea resurselor forestiere elaborată
	2025-2030: Număr de comunități dependente de pădure pentru care este implementat mecanismul de acces al comunității la deciziile privind gestionarea resurselor forestiere

3.4. Cadru de reglementare pentru instituționalizarea sistemelor de gestionare agrosilvice, implementat începând din anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ definește condițiile de reglementare a sistemelor agrosilvice și a modului lor de gestionare
Progres	2023: Criterii de definire și gestionare a sistemelor agrosilvice elaborate
	2024: Sistem de finanțare specific, care să susțină gestionarea durabilă a sistemelor agrosilvice
	2025-2030: Număr de proprietari care implementează sisteme agrosilvice/Suprafață inclusă în sisteme agrosilvice

3.5. Sectorul forestier aplică criteriile de sustenabilitate în ceea ce privește producerea biomasei destinate utilizării energetice și contribuie, în mod durabil, la combaterea sărăciei energetice de la nivelul comunităților locale

Realizare	Criterii de sustenabilitate stabilite pentru producerea biomasei provenite din silvicultură destinate utilizării energetice, ținând cont de cerințele specifice de la nivelul comunităților locale, elaborate și aplicate
Progres	2023: Criterii elaborate pentru producerea sustenabilă a biomasei forestiere în scop energetic, ținând cont de condițiile specifice de la nivelul comunităților locale
	2024: Necesarul de biomasă forestieră pentru nevoile energetice la nivelul comunităților locale, determinat
	2024: Resursele de biomasă disponibile determinate pe baza aplicării criteriilor de sustenabilitate
	2025-2030: Număr de proiecte destinate reducerii graduale a necesarului de biomasă pentru nevoile energetice la nivelul comunităților locale, prin identificarea de surse alternative de energie fiabile și accesibile

3.6. Activitățile economice bazate pe folosirea produselor nelemnoase la nivelul comunităților locale sunt susținute prin reglementări specifice, implementate începând din anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ definește condițiile de utilizare a produselor forestiere nelemnoase, cu considerarea drepturilor de proprietate și a nivelurilor sustenabile de recoltare a produselor nelemnoase
Progres	2023: Definirea unui mecanism de atribuire a dreptului de recoltare a produselor nelemnoase în acord cu principiul respectării dreptului de proprietate
	2024: Metodologie de evaluare a produselor forestiere nelemnoase și de dimensionare a recoltelor în raport cu starea ecosistemelor forestiere
	2025–2030: Număr de proiecte finanțate pentru prelucrarea produselor forestiere nelemnoase la nivel local

DSA 4. Creșterea rolului socio-cultural al pădurilor

Deziderat: Pădurile joacă un rol sporit în furnizarea către societate a serviciilor recreative, culturale și sanogene, în condițiile respectului față de mediul natural și față de proprietarul terenului

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA 4:

4.1. Norme tehnice și ghiduri de bune practici privind identificarea și gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural, implementate începând din anul 2025

Realizare	Normele tehnice includ criterii pentru identificarea pădurilor cu rol socio-cultural și măsurile reglementate pentru gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural
	Ghidurile de bune practici stabilesc măsurile silvotecnice recomandate pentru gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural
	100.000 hectare, din pădurile cu rol socio-cultural identificate, sunt gestionate fără reglementarea producției de lemn
	Finanțarea este asigurată pentru desemnarea și gestionarea, de către proprietarii de terenuri forestiere, a pădurilor cu rol socio-cultural
Progres	2023: Set de criterii pentru identificarea pădurilor cu rol socio-cultural elaborat
	2024: Set de măsuri specifice pentru gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural elaborat
	2026-2030: Suprafața pădurilor identificate ca având un rol primordial socio-cultural
	2026-2030: Număr de proprietari/administratori de terenuri forestiere care aplică ghidurile de bune practici privind gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural
	2026-2030: Suprafața terenurilor forestiere gestionate ca păduri cu rol socio-cultural, pentru care nu se prevede reglementarea producției de lemn
	2026-2030: Fonduri utilizate în vederea stimulării proprietarilor de terenuri forestiere pentru desemnarea și gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural, excluse de la recoltarea masei lemnoase în scop comercial

4.2. Activitățile bazate pe turism în natură sunt susținute prin programe naționale specifice, implementate începând din anul 2026

Realizare	Planul intersectorial pentru promovarea turismului în natură este susținut prin cadrul de reglementare a sectorului forestier
Progres	2023: Cadrul legislativ definește condițiile de acces în scop recreativ în pădurile cu rol socio-cultural, cu considerarea dreptului de proprietate și a impactului asupra conservării biodiversității
	2025: Planul intersectorial pentru promovarea activităților de turism în natură este agreat de factorii interesați
	2030: Ponderea veniturilor atrase la nivel rural, rezultate din activități economice bazate pe servicii turistice în natură

3.2 Aria tematică 2 – Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din România

3.2.1. Situația actuală, principalele provocări

Pentru a se îmbunătăți reziliența și adaptarea pădurilor, este necesar **să se protejeze și să se reconstituie cât mai mult biodiversitatea pădurilor și să se adopte practici de gestionare a pădurilor care să fie favorabile biodiversității**. Comparativ cu cele mai multe state europene, starea actuală a pădurilor din România este caracterizată printr-o biodiversitate ridicată și prin suprafețe mari de păduri incluse în arii naturale protejate. Strategiile europene pentru biodiversitate și pentru păduri stabilesc ca 30% din suprafața terestră a statelor membre să fie incluse în arii protejate, iar o treime din aceasta (10% din total) să fie strict protejate. Existența criteriilor de definire a pădurilor virgine și cvasivirgine cuprinse în prevederi legislative naționale susține procesul european de definire, cartografiere, monitorizare și protecție strictă a pădurilor primare și seculare (*old-growth*).

Asumarea țelului de 10% pentru protecție strictă, conform Strategiei europene de biodiversitate, ridică probleme legate de clarificarea obiectivelor care sunt considerate de interes pentru a fi protejate. Trebuie identificate și stabilite, pe o bază riguros științifică, obiectivele care justifică instituirea regimului legal de protecție a unei suprafețe, fie că este vorba de protecția unei specii, a unei asociații de specii, a unui ecosistem cu caracteristici particulare etc. În condițiile de gestionare a pădurilor României, datorită ciclurilor lungi și neintervenției cu lucrări silvotecnice în ultimul sfert al ciclului de producție al arboretelor, obligație impusă prin normele tehnice în vigoare, arboretele ajunse la vârsta exploatabilității (vârstă mult inferioară longevității fiziologice, condiție pentru păduri *old-growth*) sunt adesea eronat interpretate ca neatinse sau multiseculare (*old-growth*). În consecință, există un curent de opinie în favoarea conservării lor prin protecție strictă, deși tratamentele silviculturale sunt aplicate în mod firesc în raport cu prevederile amenajamentelor silvice. Stabilirea, la nivel european, a unui sistem voluntar de certificare a gestionării pădurilor apropiate de natură reprezintă astfel o oportunitate pentru validarea exemplelor de bune practici de gestionare a pădurilor naționale.

Manifestarea schimbărilor climatice presupune abordări ferme pentru reducerea riscurilor în contextul unor incertitudini semnificative legate de pădurile viitorului. Deși, până în momentul de față, principiile naționale de amenajare a pădurilor au asigurat o stabilitate ridicată a pădurilor României comparativ cu situația din alte țări europene, se constată o lipsă de informații și modele care să arate adaptabilitatea speciilor forestiere la condițiile climatice preconizate. Astfel, este necesar un set de prevederi care să vizeze evaluarea, prognoza și cartarea riscurilor la perturbații biotice și abiotice din păduri și stabilirea unor măsuri specifice de gospodărire a pădurilor afectate de fenomenele climatice extreme sau de consecințele acestora, inclusiv managementul lemnului mort.

Creșterea suprafețelor împădurite este, de asemenea, una dintre cele mai eficace strategii de atenuare a schimbărilor climatice. În contextul alinierii la politica forestieră europeană, România și-a asumat, prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), o țintă în ceea ce privește înființarea de noi păduri, pe o suprafață de 56 de mii de hectare, până în anul 2026, iar SNP30 urmărește creșterea cu 5% a suprafeței pădurilor până în 2050. Procedurile de împădurire a terenurilor din afara FFN sunt dificile, cu implicații legislative, legate de schimbarea categoriei de folosință a terenurilor.

Proprietarii și gestionarii de păduri trebuie să fie sprijiniți în mod corespunzător pe parcursul tranziției către practici de gestionare a pădurilor care să fie favorabile biodiversității. Cadrul actual de guvernare forestieră acordă preponderența instrumentelor de comandă și control în detrimentul celor stimulative în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor de împădurire, refacere a arboretelor, furnizare de SE și de asumare a obligațiilor de conservare a biodiversității. La aceasta se adaugă costurile mari pentru administrarea pădurilor cu funcții preponderent de protecție conform reglementărilor în vigoare, care presupun elaborarea amenajamentelor silvice (inclusiv evaluarea de mediu) din fonduri proprii. Fărămițarea proprietății forestiere, face dificilă aplicarea unui regim silvic prescriptiv și îndeplinirea scopurilor de reîmpădurire și conservare a biodiversității pentru proprietățile de mici dimensiuni. Sunt necesare, astfel, instrumente de sprijin financiar pentru lucrări de refacere a arboretelor degradate și de compensare pentru restricțiile suplimentare impuse de cerințele de conservare a biodiversității.

3.2.2. Obiectivul strategic al ariei tematice

Aria tematica 2 Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din România	
Obiectiv strategic	Păduri stabile în contextul schimbărilor climatice, cu o biodiversitate bogată și cu o pondere mai mare în suprafața României
DSA 5	Gospodărirea pădurilor integrează conservarea biodiversității
DSA 6	Management adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere
DSA 7	Creșterea suprafeței acoperite de pădure, prin împădurirea terenurilor din afara fondului forestier
DSA 8	Efficientizarea furnizării serviciilor ecosistemice prin instrumente economice

3.2.3. Direcții de acțiune, obiective de rezultat și indicatori de monitorizare

DSA5. Gospodărirea pădurilor integrează conservarea biodiversității

Deziderat: Ecosisteme forestiere stabile, reziliente, adaptate la schimbările climatice și multifuncționale, cu valoare ridicată a diversității biologice (inclusiv în păduri gospodărite activ), în care se asigură echilibrul între funcțiile economică, socială și de mediu ale pădurii

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA5:

5.1. Cadru legislativ care să permită integrarea echitabilă a conservării biodiversității în managementul forestier, actualizat până în anul 2024	
Realizare	Cadru legislativ referitor la conservarea biodiversității este actualizat, simplificat și armonizat cu reglementările din domenii conexe sectorului forestier
	Normele tehnice actualizate prevăd obligațiile necesare pentru integrarea echitabilă a biodiversității în managementul forestier
Progres	2024: Modificarea Codului silvic conform termenelor asumate de ACS, cu integrarea considerentelor de conservarea biodiversității
	2024: Elaborarea setului unitar de măsuri de gospodărire specifice obiectivelor de conservare naționale și europene (ex. habitate, specii, monumente ale naturii etc)
	2025: Procent de acte/prevederi simplificate și armonizate referitoare la integrarea conservării biodiversității în managementul forestier

5.2. Ghiduri de bune practici privind conservarea biodiversității realizate și implementate în maxim doi ani de la actualizarea Codului silvic	
Realizare	Ghidurile de bune practici, complement al normelor tehnice actualizate, agreate de proprietarii și administratorii de păduri, stabilesc modul de gestionare a pădurilor în vederea conservării biodiversității

Progres	2024: Set de scenarii voluntare, agreate de proprietarii și administratorii de păduri, privind conservarea biodiversității, care excede nivelul minimal de SE
	2024: Număr de proprietari și administratori de păduri participanți în colectivele de redactare a ghidurilor de bune practici
	2025: Număr de obiective de conservare (de exemplu, grupe de specii, tipuri de habitate) care dispun de ghiduri de bune practici elaborate
	2025-2030: Procent de suprafață a fondului forestier ai căror proprietari și administratori au confirmat primirea/implementarea ghidurilor de bune practici

5.3. Suprafața protejată a ecosistemelor cu valoare conservativă din fondul forestier național este de 10% până în anul 2030, în acord cu obiectivele europene de conservare a biodiversității

Realizare	Catalogul ecosistemelor protejate, care acoperă 10% din suprafața fondului forestier
Progres	2025: Lista tipurilor de ecosisteme cu valoare conservativă din fondul forestier (de exemplu, eșantioane de ecosisteme reprezentative, păduri virgine și cvasivirgine multiseclare – old-growth, ecosisteme rare, amenințate și periclitare: rariști naturale, stâncării, mlaștini, grohotișuri, tufărișuri, păduri aluviale, poieni în pădure etc)
	2025: Criterii științifice pentru identificarea și caracterizarea ecosistemelor cu valoare conservativă din fondul forestier
	2025: Catalogul național al ecosistemelor cu valoare conservativă din fondul forestier supuse protejării este funcțional
	2025-2030: Procentul din suprafața fondului forestier național al ecosistemelor cu valoare conservativă incluse în catalog

5.4. Sistem de compensare financiară pentru restricțiile impuse și dezavantajele create ca urmare a implementării unui regim de conservare a biodiversității impus, implementat din anul 2025

Realizare	Proprietarii (publici și privați) sunt compensați pentru restricțiile impuse și dezavantajele create ca urmare a implementării directivelor și strategiilor europene (de exemplu, Directiva Habitare și/sau Directiva Cadru-Ape) și legislației naționale
Progres	2024: Cadrul legislativ adaptat pentru accesarea fondurilor europene în vederea implementării sistemului de compensare
	2024: Suprafețele și numărul proprietarilor de păduri care ar trebui să fie compensați sunt evaluate
	2024: Definirea nivelurilor de compensare pentru diverse grade de restricție și stabilirea fondurilor necesare compensării
	2025: Schema de plată din fondurile europene accesate pentru compensare din bugetul alocat țării noastre, pentru restricții impuse prin legislația europeană
	2025: Schema de plată din fonduri bugetare pentru compensarea restricțiilor din legislația națională
	2025-2030: Procentul din suprafața fondului forestier național/număr beneficiari care beneficiază de sistemul de compensare pentru un regim impus de conservare a biodiversității

5.5. Sistem de finanțare pentru stimularea integrării conservării biodiversității în managementul forestier, implementat din anul 2025

Realizare	Stimularea implementării prevederilor din ghidurile de bune practici în conservarea biodiversității este realizată prin mecanisme financiare (de exemplu, plăți, scutiri de taxe)
Progres	2024: Definirea nivelurilor de stimulare pentru diverse grade de asumare a cerințelor de conservare a biodiversității și stabilirea fondurilor necesare stimulării
	2025: Mecanismele financiare stabilite pentru implementarea prevederilor din ghidurile de bune practici în conservarea biodiversității
	2025-2030: Suprafața pădurilor/număr beneficiari pentru care s-au acordat stimulente pentru implementarea prevederilor din ghidurile de bune practici în conservarea biodiversității

DSA6. Management adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere

Deziderat: Creșterea stabilității ecosistemelor forestiere la acțiunea factorilor perturbatori, prin promovarea unui management forestier adaptativ și fundamentat științific

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA6:

6.1. Sistem de evaluare, prognoză și cartare a riscurilor la perturbații biotice și abiotice din păduri, implementat începând din anul 2026

Realizare	Evaluarea, prognoza și cartarea riscurilor la perturbații biotice și abiotice din păduri se realizează în baza unui sistem instituționalizat de colectare și procesare a datelor, indiferent de forma de proprietate sau de administrare
	Raport privind evaluarea, prognoza și cartarea riscurilor la perturbații biotice și abiotice publicat la fiecare 5 ani, începând din 2026
Progres	2024: Metodologie pentru evaluarea, prognoza și cartarea riscurilor la perturbații
	2024: Desemnarea instituției competente pentru implementarea sistemului de evaluare
	2025: Structura raportului privind raportul de evaluare și prognoză este dezbătută cu factorii interesați
	2027-2035: Transpunerea rezultatelor în actualizarea ghidurilor de bune practici privind creșterea stabilității arboretelor la acțiunea factorilor perturbatori

6.2. Sistem de promovare a regenerării naturale a arboretelor cu specii autohtone, prin tratamente care să asigure crearea de arborete stabile și cu structuri complexe, implementat începând din anul 2025

Realizare	Normele tehnice actualizate asigură delimitarea clară a tăierilor de regenerare de lucrările de conservare și îmbunătățirea modului de urmărire a asigurării continuității, în vederea valorificării eficiente a anilor de sămânță ai speciilor principale de bază
	Ghidul de bune practici pentru aplicarea tratamentelor urmărește crearea de arborete cu stabilitate ridicată
	Monitorizarea obiectivelor de rezultat aferente aplicării tratamentelor se realizează pe baza unor indicatori clar definiți ai stabilității arboretelor la acțiunea factorilor perturbatori biotici și abiotici

Progres	2024: Obiective de rezultat stabilite pentru evaluarea eficienței aplicării tratamentelor pentru mărirea stabilității arboretelor la acțiunea factorilor perturbatori biotici și abiotici
	2024: Măsuri tehnice actualizate privind aplicarea tratamentelor, care urmăresc crearea de arborete cu stabilitate ridicată
	2030-2050: Ponderea arboretelor natural fundamentale, rezultate prin refacerea-substituirea celor parțial sau total derivate, comparativ cu anul de referință 2025
	2030-2050: Ponderea suprafețelor de pădure regenerate prin aplicarea de tratamente intensive (codru grădinărit, tăieri cvasi-grădinărite, inclusiv tratamentul codrului neregulat cu caracter experimental), comparativ cu anul de referință 2025

6.3. Sistem îmbunătățit al lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor, adaptate realităților ecologice, economice și sociale actuale, fundamentate științific și bazate pe obiective de rezultat, implementat începând cu anul 2025

Realizare	Normele tehnice actualizate asigură promovarea lucrărilor de îngrijire și conducere orientate în direcția optimizării structurii arboretelor în raport cu țelurile de gospodărire
	Ghidul de bune practici prevede modalitățile de aplicare a lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor în raport cu caracteristicile structural-calitative și țelurile de gospodărire
Progres	2024: Obiective de rezultat stabilite pentru promovarea lucrărilor de îngrijire și conducere orientate în direcția optimizării structurii arboretelor, cu indicarea numărului minim de arbori la hectar/suprafeței de bază minimă la hectar, după intervenție
	2024: Măsuri tehnice actualizate privind modalitățile de aplicare a lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor
	2025-2030: Număr situații de nerespectare a numărului minim de arbori/suprafeței de bază minimă la hectar după intervenție
	2030: Raport creștere/volum recoltat prin aplicarea operațiunilor culturale

6.4. Sistem de promovare a reconstrucției ecosistemelor forestiere degradate din interiorul și din afara fondului forestier, implementat începând din anul 2025

Realizare	Normele tehnice actualizate asigură promovarea lucrărilor de reconstrucție a ecosistemelor forestiere degradate
	Ghidul de bune practici prevede modalitățile de reconstrucție a ecosistemelor forestiere degradate, în raport cu caracteristicile acestora
	Stimularea realizării de lucrări de reconstrucție ecologică în suprafețe cu vegetație forestieră din afara fondului forestier, finanțată
Progres	2024: Obiective de rezultat stabilite pentru evaluarea reușitei reconstrucției ecologice a ecosistemelor forestiere degradate
	2024: Măsuri tehnice recomandate privind modalitățile de realizare a reconstrucției ecologice a ecosistemelor forestiere degradate
	2025- 2030: Suprafața parcursă cu lucrări de reconstrucție ecologică a ecosistemelor forestiere degradate

6.5. Sistem îmbunătățit al lucrărilor de protecție a pădurilor adaptat realităților ecologice, fundamentat științific, implementat începând din anul 2025

Realizare	Normele tehnice actualizate asigură promovarea lucrărilor de protecție a pădurilor în raport cu realitățile ecologice și cadrul de reglementare actual
	Ghidul de bune practici prevede modalitățile de aplicare a lucrărilor de protecția pădurii în raport cu realitățile ecologice

Progres	2024: Obiective de rezultat stabilite pentru evaluarea eficienței aplicării lucrărilor de protecție a pădurii, pentru mărirea stabilității ecosistemelor forestiere
	2024: Măsuri tehnice actualizate privind modalitățile de aplicare a lucrărilor de protecție a pădurilor
	2030: Suprafețe pe care s-au aplicat soluțiile propuse prin măsurile tehnice privind modalitățile de aplicare a lucrărilor de protecție a pădurilor

6.6. Set de măsuri pentru diminuarea impactului socio-ecologic al activităților de exploatare a pădurilor, implementat începând din anul 2025

Realizare	Creșterea gradului de tehnologizare a sectorului forestier, în vederea aplicării corespunzătoare a lucrărilor silviculturale cu impact negativ minim asupra ecosistemelor forestiere (sol, apă, semințș, arbori rămași pe picior etc), este reglementată printr-un program specific asumat de ACS pentru perioada 2025-2035
	Creșterea gradului de calificare a personalului din exploatarea pădurilor și stimularea financiară a angajaților pentru prevenirea migrației forței de muncă calificate este reglementată printr-un program specific asumat de ACS pentru perioada 2025-2035
	Investițiile publice și private necesare mecanismelor de finanțare în vederea creșterii gradului de tehnologizare/a gradului de calificare sunt identificate și instituționalizate
	Ghidul de bune practici promovează utilizarea eco-tehnologiilor de exploatare a pădurilor
	Sistem eficient de monitorizare a activității de exploatare a pădurilor, implicit a impactului socio-ecologic al acestora
Progres	2025: Program de sprijin pentru creșterea gradului de tehnologizare a sectorului forestier și de calificare a personalului din exploatarea pădurilor
	2024: Măsuri tehnice privind folosirea eco-tehnologiilor de exploatare a pădurilor
	2024: Sistem actualizat de reguli de exploatare pentru monitorizarea și controlul activităților de exploatare a pădurilor
	2025-2030: Reducerea numărului de accidente de muncă cu 50% față de nivelul de referință 2025
	2025-2030: Număr persoane calificate anual și raport anual angajări persoane calificate/abandonuri locuri de muncă de către persoane calificate
	2025-2030: Număr firme de exploatare a pădurilor care au accesat fonduri pentru dotarea cu utilaje cu impact redus asupra mediului și pe care le utilizează
	2025-2030: Număr firme specializate care utilizează eco-tehnologii de exploatare a pădurilor

6.7. Set de măsuri pentru creșterea nivelului investițiilor în sectorul forestier pentru amenajări specifice destinate managementului adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere, implementat începând din anul 2025

Realizare	Program de finanțare implementat pentru investiții în amenajări specifice în FFN, în vederea susținerii managementului adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere
Progres	2024: Evidența necesarului de amenajări specifice în FFN (de exemplu, construcții hidrotehnice, amenajări de albii, traversări, construcții forestiere etc) în vederea susținerii managementului adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere
	2025: Plan național privind realizarea de amenajări specifice în FFN în vederea susținerii managementului adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere
	2025-2030: Număr de proiecte de investiții în amenajări specifice în FFN și valoarea aferentă

DSA7. Creșterea suprafeței acoperite de pădure prin împădurirea terenurilor din afara fondului forestier

Deziderat: Creșterea suprafeței acoperite de pădure și crearea unor păduri stabile în contextul schimbărilor climatice, cu o biodiversitate bogată și o capacitate crescută de stocare a carbonului.

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA7:

7.1. Terenurile pretabile împăduririi și reîmpăduririi sunt identificate până în anul 2024	
Realizare	Ghidul de identificare a terenurilor pretabile împăduririi este elaborat până la începutul anului 2023 (ghid pentru terenurile cu destinație agricolă și pentru cele din zonele vulnerabile la riscuri climatice)
	Identificarea terenurilor cu destinație agricolă pretabile împăduririi
	Identificarea terenurilor din zonele vulnerabile la riscuri climatice (secetă, incendii, inundații) pretabile împăduririi
	Identificarea necesității de perdele forestiere de protecție la nivel național și a terenurilor disponibile
	Identificarea terenurilor din fondul forestier afectate de perturbații biotice sau abiotice, cu dificultăți de regenerare, pretabile reîmpăduririi
Progres	2023: Ghidul de identificare a terenurilor elaborat
	2023: Platforma de declarare, raportare și verificare a eligibilității terenurilor
	2023: Numărul de structuri administrative la care a fost diseminat ghidul
	2023: Suprafața (ha) terenurilor pretabile identificate

7.2. Alegerea speciilor pentru împădurirea terenurilor cu destinație agricolă, până la începutul anului 2023	
Realizare	Fundamentarea favorabilității speciilor lemnoase în condițiile schimbărilor climatice, prin studii care să furnizeze soluții simplificate pe etaje altitudinale sau fitoclimatice, până la începutul anului 2023
	Fundamentarea favorabilității speciilor lemnoase pentru împădurirea terenurilor din zonele vulnerabile la riscuri climatice (secetă, incendii, inundații)
	Cadrul de reglementare simplificat până la începutul anului 2023, care să vizeze promovarea în culturile forestiere a biodiversității specifice și a unor proveniențe locale sau adaptate din specii autohtone
	Limitarea utilizării în compozițiile de împădurire a speciilor lemnoase exotice invazive (cu excepția situațiilor în care folosirea acestora este reglementată prin Legea 100/2010 privind împădurirea terenurilor degradate)
Progres	2023: Lista speciilor recomandate pentru a fi incluse în compozițiile de împădurire pe etaje altitudinale sau fitoclimatice și a desimilor acestora

	2023: Lista speciilor recomandate și a desimilor acestora pentru a fi incluse în compozițiile de împădurire a terenurilor din zonele vulnerabile la riscuri climatice (secetă, incendii, inundații), pe etaje altitudinale sau fitoclimatice
	2023: Ghid de bune practici referitor la împădurirea terenurilor, care să încurajeze utilizarea mai multor specii din lista celor recomandate pentru a promova biodiversitatea (cu admiterea unor excepții în cazul formațiilor forestiere monospecifice – de exemplu, molidșuri de limită, pinete, salcâmete pe terenuri nisipoase) și a unor proveniențe locale sau adaptate ale speciilor autohtone
	2023:Elaborarea listei cu specii lemnoase alohtone invazive

7.3. Creșterea capacității de producție a materialelor forestiere de reproducere (MFR), până la sfârșitul anului 2024

Realizare	Creșterea capacității de prognoză și planificare a producției și a necesarului de materiale forestiere de reproducere utilizate în programele de împădurire
	Creșterea gradului de mecanizare și automatizare în cadrul pepinierelor care produc puieți forestieri
	Sprrijinirea producerii de puieți forestieri prin asigurarea, până la începutul anului 2024, a unor scheme de finanțare pentru înființarea de noi pepiniere, extinderea și/sau modernizarea acestora
	Creșterea capacității de recoltare și procesare a semințelor forestiere
Progres	Elaborarea, până la sfârșitul anului 2023, a prognozei capacității de producție a puieților forestieri pe specii și ani
	Elaborarea, până la sfârșitul anului 2023, a prognozei cantităților de semințe forestiere recoltabile pe specii și ani
	Elaborarea, până la începutul anului 2024, a prognozei necesarului de puieți forestieri pe specii și ani
	Dezvoltarea, până la începutul anului 2024, a unei platforme web de tipul unui registru al producătorilor de MFR (o bursă a puieților și semințelor forestiere)
	Publicarea ghidurilor de finanțare a măsurilor destinate creșterii capacității de producție a materialelor forestiere de reproducere până la sfârșitul anului 2023
	Creșterea cu 30% a nivelului de finanțare a echipamentelor și utilajelor necesare în pepiniere care produc puieți forestieri, până la sfârșitul anului 2024, comparativ cu nivelul actual
	Creșterea cu 30% a producției de puieți containerizați, până la sfârșitul anului 2024, comparativ cu nivelul actual
	Creșterea numărului de pepiniere, precum și extinderea suprafeței sau modernizarea celor existente (minim 90 de pepiniere până la sfârșitul anului 2024)
	Reglementări actualizate referitoare la gestionarea materialelor de bază până la sfârșitul anului 2023
	Revizuirea Catalogului Național al Materialelor de Bază până la sfârșitul anului 2023

7.4. Elaborarea cadrului de proiectare și implementare a lucrărilor de împădurire a terenurilor cu destinație agricolă, până la începutul anului 2023

Realizare	Ghidul de bune practici pentru proiectarea și implementarea lucrărilor de împădurire a terenurilor cu destinație agricolă elaborat până la începutul anului 2023
Progres	2023: Diseminarea ghidurilor de bune practici
	2023-2026: Numărul de proiecte implementate conform prevederilor ghidurilor

7.5. Monitorizarea culturilor forestiere instalate pe terenuri cu destinație agricolă

Realizare	Conceperea unui sistem specific de monitorizare anuală a culturilor instalate pe terenuri cu destinație agricolă, până la sfârșitul anului 2023
Progres	Elaborarea ghidului de monitorizare a culturilor instalate pe terenuri cu destinație agricolă, până la sfârșitul anului 2023
	Rapoarte anuale de sinteză a monitorizării culturilor instalate, care să cuprindă date referitoare la suprafețe, specii și reușita culturilor

7.6. Creșterea suprafeței pădurilor în zone urbane și peri-urbane în vederea asigurării conectivității peisajului, până la sfârșitul anului 2026

Realizare	Identificarea suprafețelor adecvate consolidării infrastructurii verzi urbane și peri-urbane până la sfârșitul anului 2022
	Instalarea pădurilor urbane/periurbane și constituirea coridoarelor verzi
Progres	Situația identificării la nivel de unitate administrativ teritorială a terenurilor adecvate consolidării infrastructurii verzi urbane și peri-urbane, până la sfârșitul anului 2022
	Instalarea a cel puțin 50 ha păduri urbane/peri-urbane/coridoare verzi până la sfârșitul anului 2023
	2026: Instalarea a cel puțin 350 ha păduri urbane/peri-urbane/coridoare verzi

7.7. Creșterea în continuare a suprafeței pădurilor prin împăduriri în perioada 2026-2030, cu perspectiva anului 2050

Realizare	15 000 ha împădurite în perioada 2026-2030
Progres	Plan Național de Împăduriri 2026-2030, cu perspectiva anului 2050, elaborat până la finele anului 2025
	Terenurile ce pot fi ameliorate prin împăduriri identificate până la finele anului 2024
	Sistem de stimulare a proprietarilor de terenuri pentru împădurire și pentru alegerea de soluții de împădurire flexibile și adaptate condițiilor ecologice și socio-economice
	Norme tehnice/ghiduri de bune practici pentru activitatea de împădurire/reîmpădurire implementate
	Cadru de reglementare privind activitatea de împădurire (inclusiv producerea de MFR) adaptat necesităților de implementare a Planului Național de Împădurire și corelat cu prevederile cadrului de reglementare specific sectorului agricol

DSA8. Eficientizarea furnizării serviciilor ecosistemice prin instrumente economice

Deziderat: Instituirea unui sistem de evaluare, plată și monitorizare a SE în vederea recompensării proprietarului de pădure pentru efortul de a furniza SE.

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA8:

8.1. Sistem de evaluare a SE, bazat pe beneficiile la care proprietarul de pădure renunță pentru a furniza SE, implementat până la finalul anului 2023

Realizare	Evidența suprafețelor potențiale pe categorii de SE diferențiate în raport cu forma de proprietate
	Potențialii furnizori ai SE identificați
	Lista agenților economici identificați ca beneficiari direcți ai SE
	Integrarea unui modul informatic în registrul forestier național pentru gestionarea PES
Progres	2023: Lista SE ce pot face obiectul plăților pentru servicii ecosistemice (PES)
	2023: Suprafețe/număr de proprietari identificați ca furnizori de SE
	2023: Număr de SE identificate pentru implementarea PES
	2023: Număr de beneficiari direcți ai SE
	2023: Număr de scheme de plată simulate și testate

8.2. Cadru legislativ care să permită instituirea unor sisteme de plată pentru SE diferențiate în funcție de furnizori și beneficiari, actualizat până în anul 2024

Realizare	Cadru legislativ modificat conform calendarului asumat de autoritate permite instituirea schemelor de plată
	Cel puțin patru scheme de plăți de silvomediu reglementate pentru furnizarea SE (de exemplu, de conservare a biodiversității și protecție a solurilor, apelor etc)
Progres	2024: Număr de acte normative actualizate/modificate/nou apărute
	2024: Cel puțin trei proiecții de bugetare pentru PES

8.3. Schemele de plată implementate începând din anul 2025

Realizare	Scheme de finanțare reglementate și implementate
	Identificarea tipurilor de beneficiari ai SE
Progres	2025: Număr de scheme de plată implementate
	2025-2030: Număr de beneficiari pe an

3.3 Aria tematică 3 – Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind pădurile

3.3.1. Situația actuală, principalele provocări

În prezent, **informațiile referitoare la starea pădurilor europene și naționale, la valoarea lor socială și economică și la presiunile cu care se confruntă și SE pe care le furnizează, sunt fragmentate.** În România se colectează și procesează un volum semnificativ de date privitoare la pădure și la dinamica sectorului forestier de către un număr mare de instituții, dar utilitatea acestor date, în procesul de fundamentare a deciziilor, este redusă. România beneficiază de rezultatele a două cicluri ale IFN, de baze de date amenajistice care acoperă suprafețe însemnate pentru proprietățile mai mari de 10 ha, de o experiență semnificativă a Institutului Național de Statistică (INS) în ceea ce privește colectarea datelor specifice sectorului și de un cadru de colectare a datelor privind circulația materialului lemnos foarte detaliat. Cu toate acestea, există informații divergente provenind din surse publice, costurile colectării și procesării acestor date este semnificativ, iar sprijinul oferit sistemului de luare a deciziilor este minimal. Această situație se datorează în principal: *i)* absenței unui set coerent de indicatori riguroși de monitorizare a situației pădurilor și a impactului de mediu și socio-economic al activităților specifice sectorului, *ii)* lipsei unui mecanism eficient de coordonare a colectării, procesării și raportării informațiilor privitoare la sectorul forestier și de integrare a acestor informații în mecanismul de luare a deciziilor.

Sistemul de colectare a informațiilor privitoare la pădure nu este adaptat la schimbările produse la nivelul proprietății, făcând dificilă realizarea unor scenarii de analiză plauzibile privind administrarea pădurii și aplicarea reglementărilor de mediu. Cadastrul suprafețelor cu vegetație forestieră este mult întârziat, există puține date privind situația proprietății forestiere la nivel național, mai ales pentru proprietățile de mici dimensiuni. Pentru suprafețe însemnate de pădure nu se cunoaște proprietarul, limitele de proprietate sunt neclare și nu există un sistem de identificare a caracteristicilor structurale pentru pădurile neamenajate. Toate acestea fac foarte dificilă aplicarea de măsuri eficiente pentru guvernarea pădurilor proprietate privată.

Pe lângă acest context, implementarea rapidă a unei politici sectoriale în domeniul monitorizării este dictată și de:

1. Necesitatea de a monitoriza implementarea SNP30, care presupune *stabilirea unor ținte monitorizate prin indicatori clari și relevanți* și care să se bazeze pe o validitate metodologică ridicată.
2. Cerințele SUEP30, care cere statelor membre ca, pornind de la criteriile de gestionare durabilă a pădurilor definite prin Forest Europe (FE), să *identifice indicatori suplimentari, în strânsă cooperare cu diferite părți interesate din domeniul forestier*, precum și praguri sau intervale pentru gestionarea durabilă a pădurilor. Acest lucru ar duce la o mai bună înțelegere comparativă a rolului pe care sectorul forestier românesc îl are în contextul gestionării durabile a pădurilor din UE. De asemenea, indicatorii de monitorizare sunt necesari pentru a demonstra contribuția gestionării durabile a pădurilor la îndeplinirea obiectivelor UE, în special a celor legate de climă, biodiversitate și economie circulară.
3. Reforma propusă în PNRR cu privire la procesul de digitalizare în domeniul mediului (C7.I5), prin care se urmărește colectarea automatizată a celor mai relevante date pentru determinarea indicatorilor de monitorizare.
4. Necesitatea eficientizării și transparentizării guvernării și administrării pădurilor în România, cerință ce a reieșit foarte clar din procesul de consultare a factorilor interesați.

3.3.2. Obiectivul strategic al ariei tematice

Aria tematica 3 Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind pădurile	
Obiectiv strategic	Dezvoltarea unui sistem coerent de monitorizare a stării pădurii și a modului de îndeplinire a funcțiilor multiple ale acesteia, în vederea sprijinirii mecanismului de luare a deciziilor
DSA 9 Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și utilizarea informațiilor privind sectorul forestier	

3.3.3. Direcții de acțiune, obiective de rezultat și indicatori de monitorizare

DSA9. Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și utilizarea informațiilor privind sectorul forestier

Deziderat: Colectarea, procesarea și utilizarea informațiilor relevante pentru monitorizarea la nivel național sau individual a guvernanței și gestionării pădurilor se realizează eficient, coordonat și predictibil

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare:

9.1. Sistem național unic de colectare, procesare, validare și publicare a informațiilor privind indicatorii de stare/monitorizare a sectorului, implementat începând din anul 2026	
Realizare	Cadrul normativ prevede colectarea/procesarea/raportarea/utilizarea centralizată a datelor privind sectorul forestier
	Rapoartele anuale privind starea pădurilor sunt publicate începând din 2026
Progres	2023: Set de indicatori de stare/monitorizare a sectorului forestier agreat cu factorii interesați
	2024: Rapoarte privind corelarea informațiilor gestionate de diferite entități (INS, IFN, SUMAL, GF etc) pentru eficientizarea efortului de colectare prin eliminarea informațiilor nerelevante, evitarea suprapunerilor și a raportărilor imprecise
	2024: Mecanism de coordonare elaborat pentru colectarea structurată/procesarea/standardizarea/validarea/publicarea asumată a informațiilor privind indicatorii de stare/monitorizare a sectorului
	2025: Obiective valorice relevante pentru indicatorii sectoriali; sisteme de analiză a valorii indicatorilor în funcție de obiectivele valorice adoptate
	2025: Capacitate crescută, prin instruire, în colectarea, procesarea, validarea și raportarea datelor
9.2. Cadru legislativ pentru definirea condițiilor de constituire și funcționare a Registrului Forestier Național (RFN) în vigoare începând din anul 2024	

Realizare	Constituirea și funcționarea RFN sunt reglementate prin acte normative în vigoare
	Cadrul de reglementare privind evidența suprafețelor de pădure, planificarea managementului forestier, recoltarea masei lemnoase, trasabilitatea lemnului, simplificarea procedurilor de monitorizare a pădurilor, compensarea și finanțarea proprietarilor, este corelat cu funcționarea RFN
Progres	2023: Cod silvic modificat, pentru a permite constituirea și implementarea RFN Acte normative modificate în sensul implementării RFN
	2024: Număr de acte și/sau prevederi adoptate

9.3. Registrul Forestier Național implementat începând din anul 2025

Realizare	RFN este implementat și funcțional
	Structura organizatorică cu atribuții și responsabilități privind implementarea și operarea RFN este instituționalizată
Progres	2023: Model conceptual al RFN elaborat și dezbătut cu factorii interesați
	2024: Model fizic al RFN (bază de date, arhitectură hardware și software) elaborat
	2024: Set de indicatori minimali de monitorizare a stării pădurilor înscrise în RFN
	2024: Cadru legislativ adoptat pentru desemnarea/constituirea unei structuri organizatorice care să implementeze și să opereze RFN
	2024: Norme metodologice care să definească obiectul, conținutul și modul de înscriere în RFN și operarea datelor constituite, precum și responsabilitățile aferente

9.4. Înscrierea proprietăților în Registrul Forestier Național, ca bază pentru implementarea sistemelor de monitorizare, compensare și finanțare, începând din anul 2025

Realizare	Mecanisme de informare și stimulare a proprietarilor în vederea înscrierii în RFN
	Persoanele autorizate să înscrie proprietățile forestiere în RFN, instruite
Progres	2024: Număr de persoane instruite
	2025-2030: Procent de proprietăți forestiere înscrise în registru

9.5. Sistem de indicatori cu privire la starea pădurilor, care să permită monitorizarea eficientă a îndeplinirii obligațiilor individuale stabilite prin normele tehnice, precum și estimarea eficienței instrumentelor de compensare, finanțare și control ale activităților din domeniul forestier, implementat începând din anul 2025

Realizare	Sistem de indicatori, coroborat cu prevederile normelor tehnice și ale ghidurilor de bune practici, implementat prin intermediul RFN
Progres	2023: Sistem de indicatori de stare coroborați, care să permită monitorizarea eficientă a îndeplinirii obligațiilor individuale stabilite prin normele tehnice, precum și estimarea eficienței instrumentelor de compensare, finanțare și control ale activităților din domeniul forestier, elaborat și dezbătut cu factorii interesați
	2025-2030: Suprafață de pădure monitorizată pe baza sistemului de indicatori cu privire la starea pădurii
	2025-2030: Rapoarte anuale privind evoluția indicatorilor de monitorizare

3.4 Aria tematică 4 – Comunicare, conștientizare, educare și cercetare științifică

3.4.1. Situația actuală, principalele provocări

În România, la fel ca în aproape întreaga UE, **comunicarea dintre sectorul forestier și publicul larg este deficitară** din cauza, printre altele, unor abordări fie prea tehnice, fie prea simpliste. Pe de o parte, sectorul forestier comunică societății, prin intermediul mass-media, informații excesiv de tehnicizate sau contradictorii, fapt ce face dificilă înțelegerea activităților specifice de gestionare a pădurilor. Pe de altă parte, societatea este preocupată de teme cum ar fi schimbările climatice, conservarea biodiversității, corupția sau tăierile ilegale, care nu primesc un răspuns coerent din partea sectorului. Comunicarea deficitară are efect negativ asupra sectorului, prin asocierea unui grad ridicat de risc activităților cu specific forestier. Printre cauzele acestei situații se pot găsi: *i)* lipsa unei înțelegeri corecte a cauzelor ce generează provocările actuale de ordin socio-economic și de mediu, cu care se confruntă sectorul forestier; *ii)* dispariția unor suprafețe de pădure ca urmare a implementării celor trei legi succesive ale retrocedării pădurilor; *iii)* valoarea deosebită, din punct de vedere al biodiversității, a pădurilor din România, recunoscută de numeroase organizații de protecția mediului, dar adesea fără o evaluare corectă a contribuției reale a practicilor silviculturale la păstrarea acestor valori; *iv)* lipsa de reacție sau reacția neprofesionistă a corpului silvic la acuzele aduse în mass-media și *v)* incapacitatea corpului silvic de a-și impune o minimă deontologie profesională, necesară pentru inițierea și menținerea unui dialog onest cu restul societății.

Rolul tot mai complex pe care îl vor avea pădurile în tranziția spre un viitor durabil și neutru din punct de vedere climatic va necesita un set mai amplu de competențe. Învățământul silvic este din ce în ce mai neatractiv pentru noile generații, în special în contextul imaginii nefavorabile a sectorului forestier în societate. Nivelul profesional actual al muncitorilor forestieri din România este scăzut, fapt ce afectează calitatea și productivitatea lucrărilor. Fără o popularizare, mai cu seamă în mediul rural, a specializărilor specifice sectorului forestier, și fără programe de stat sau private de sprijin pentru educația tehnică, problemele legate de resursa umană se vor agrava. Legătura centrelor liceale silvice cu activitatea practică și centrele universitare ar putea fi, astfel, îmbunătățită semnificativ. Învățământul superior silvic a căutat să țină pasul cu nevoile angajatorilor, dar și cu prioritățile formării continue, chiar dacă, uneori, introducerea de noi discipline nu este însoțită de fundamentarea suficientă a conținutului acestora sau de formarea de competențe cerute de piața muncii. Dezvoltarea unui set mai amplu de competențe interdisciplinare privind utilizarea produselor și serviciilor pădurii necesită implementarea unor programe de cooperare educațională cu domenii conexe (arhitectură, turism, energie etc).

Cercetarea și inovarea sunt vectori-cheie pentru îndeplinirea obiectivelor ambițioase ale prezentei strategii. Deși a beneficiat de o bogată tradiție și experiență și, declarativ, dezvoltarea tehnologică a fost una dintre prioritățile sectorului forestier, cercetarea forestieră din România suferă pe seama instabilității instituționale, care a dus la o serie de dezechilibre în ceea ce privește valorificarea în producție a rezultatelor cercetării. Excelând în unele domenii, dar cu realizări modeste în altele, rezultatele cercetării sunt prea puțin utilizate în procesul decizional din sectorul forestier, iar atomizarea cercetărilor, datorată în parte cerințelor finanțatorilor și, în parte, necoordonării unităților de cercetare, determină absența unui efect sinergic. Cadrul de reglementare tehnic prescriptiv și deciziile strategice cu caracter ad-hoc au determinat un interes scăzut al sectorului pentru cercetarea științifică, puține dintre deciziile strategice sau operaționale fiind bazate pe cercetări noi sau fiind în situația de a solicita, prin programe speciale, astfel de cercetări. În materie de cooperare științifică, o deficiență importantă este cea legată de abordare: deși se creează suprafețe experimentale de lungă durată, odată ce proiectele respective sunt finalizate, nu se mai asigură finanțarea unei minime monitorizări, chiar și pentru proiectele derulate prin programe finanțate de Comisia Europeană (de exemplu, Orizont 2020).

3.4.2. Obiectivul strategic al ariei tematice

Aria tematica 4 Comunicare, conștientizare, educare și cercetare științifică	
Obiectiv strategic	Creșterea, la nivelul societății, a nivelului de informare privind valorile economice, sociale și de mediu ale pădurii, educație forestieră adaptată pieței muncii și asigurarea prin cercetare a bazei științifice pentru îmbunătățirea continuă a politicilor și practicilor din sectorul forestier
DSA 10 Comunicare eficientă, conștientizare, educare și cercetare în sectorul forestier	

3.4.3. Direcții de acțiune, obiective de rezultat și indicatori de monitorizare

DSA10. Comunicare eficientă, conștientizare, educare și cercetare în sectorul forestier

Deziderat: Educația forestieră se face sistematic prin învățământ adaptat cerințelor pieței muncii, conștientizare și comunicare activă, contribuind la creșterea nivelului de informare a societății asupra valorilor pădurii, iar cercetarea din domeniul forestier asigură baza științifică pentru adaptarea politicilor și practicilor silvice la provocările actuale și emergente

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA10:

10.1. Gradul de conștientizare a publicului larg cu privire la principiile moderne de gestionare a pădurilor, activitățile silvice și, în general, valorile economice, sociale și de mediu ale acestora crescute cu 20% față de situația existentă	
Realizare	20% creștere a nivelului de conștientizare
Progres	2023: Nivel actual de conștientizare a publicului larg cu privire la principiile moderne de gestionare a pădurilor, activitățile silvice și, în general, valorile economice, sociale și de mediu ale acestora, evaluat
	2024: Strategia de comunicare a sectorului adoptată de ACS
	2024: Listă de mesaje care să fie furnizate prin canalele de comunicare, care să atragă sprijinul publicului larg în gestionarea pădurilor
	2024: Set de descriptori cantitativi și descriptivi destinați comunicării cu publicul larg, elaborat și diseminat
	2025–2030: Număr de acțiuni de conștientizare, care să pună accent pe dimensiunea socială și economică a gestionării pădurilor
	2025-2030: Număr de materiale de popularizare a științei pe teme cu impact puternic asupra publicului
	2025-2030: Numărul de cursuri on-line de pregătire a formatorilor de opinie
10.2. Ponderea informațiilor privind gestionarea durabilă a pădurilor la nivelul educației primare și gimnaziale crescută cu 10% față de situația actuală	
Realizare	10% creștere a ponderii informațiilor privind gestionarea pădurilor
Progres	2023: Ponderea actuală a informațiilor privind gestionarea pădurii la nivelul ciclului primar și gimnazial, evaluată
	2024: Pachet minimal de informații privind gestionarea pădurilor, destinat învățământului primar și gimnazial elaborat și dezbătut cu reprezentanții ACS din domeniul educației
	2025-2030: Informații privind gestionarea pădurilor, incluse în programele școlare din ciclul primar și gimnazial
	2025-2030: Număr de evenimente colaborative între sectorul educației și sectorul forestier, în scopul educării noilor generații din ciclul primar și gimnazial

10.3. Atractivitatea învățământului forestier prin adaptarea acestuia la cerințele pieței muncii și prin promovare, crește față de situația actuală

Realizare	Curricula adaptată la cerințele actuale ale pieței muncii în ceea ce privește progresul tehnologic și diversificarea domeniilor de interes (conservarea biodiversității, schimbări climatice, valori sociale etc)
	Program de stimulare a perfecționării profesionale continue (incluzând dezvoltarea de centre de calificare și perfecționare), implementat
	Program de promovare a domeniului forestier la nivelul tinerelor generații, implementat
Progres	2023: Propuneri de modificare a curriculei, elaborate și dezbătute cu reprezentanții ACS și ai Autorității centrale responsabile de educație
	2023: Program colaborativ (ACS, licee de resort, agenți economici din sector, asociații profesionale) de promovare a domeniului forestier și stimulare a perfecționării continue, elaborat și dezbătut cu factorii interesați
	2025–2030: Număr de elevi/studenți înscriși la programele de pregătire specifice domeniului
	2025-2030: Număr de persoane care apelează la programele de formare continuă

10.4. Stimularea cercetării științifice prin promovarea abordărilor aplicative interdisciplinare și transdisciplinare

Realizare	Creștere cu 20% a nivelului de finanțare a cercetării științifice în silvicultură și domenii conexe, față de nivelul de referință (2022)
	Pondere crescută cu 15% a cercetărilor științifice interdisciplinare (inclusiv în domenii conexe gestionării pădurii) cu caracter aplicativ, față de nivelul de referință (2022)
	Catalogul suprafețelor experimentale de durată din fondul forestier, public și privat, înscrise pe bază de voluntariat
Progres	2023: Strategia cercetării științifice în silvicultură, bazată pe stimularea creativității și cunoașterea infrastructurii existente la nivel național, elaborată în mod participativ, adaptată nevoilor și priorităților actuale ale sectorului
	2025: Cadru de dialog permanent cu autoritatea națională în domeniul cercetării, pentru promovarea ariilor specifice domeniului în programele naționale de cercetare
	2025: Protocoale de colaborare între factorii interesați (ocoale silvice, gărzi forestiere, INCDS, universități), pentru acces la rezultatele cercetării științifice și promovarea de teme de cercetare comune
	2025: Protocoale de promovare a cooperării și inovării în domenii de mare interes
	2025: Program de stimulare a cercetării și inovării în domeniul privat elaborat, dezbătut cu factorii interesați și implementat
	2025: Catalog al echipamentelor, aplicațiilor și dispozitivelor de preluare și stocare a datelor care aparțin unităților de cercetare
	2025-2030: Fonduri alocate de către ACS pentru cercetare
	2025-2030: Fonduri de cercetare atrase de echipe de cercetare interdisciplinare
	2025-2030: Rezultate ale cercetării implementate în procesul decizional sau operațional
	2025-2030: Numărul de suprafețe experimentale introduse anual în catalogul național

3.5 Aria tematică 5 – Eficiență și transparență în guvernarea pădurilor și controlul gestionării pădurilor

3.5.1. Situația actuală, principalele provocări

Diversificarea proprietății și adaptarea la economia de piață reclamă diversificarea instrumentelor de politică forestieră. Schimbarea contextului de guvernare în ultimii 30 de ani prin restituirea pădurilor și privatizarea sectorului de exploatare a pădurilor și prelucrare a lemnului s-a realizat fără o adaptare completă a instrumentelor de politică forestieră. Actualul cadru de politică și reglementare constă într-un număr foarte mare de acte normative și dispoziții legale, cu modificări frecvente care produc echivoc și deficiențe din perspectiva eficacității și eficienței. Coordonarea politicilor și strategiilor din sectorul forestier la nivelul tuturor activităților specifice este realizată unitar la nivelul ACS. Se constată și o diversificare a factorilor interesați și implicați în formularea politicii forestiere, asociațiile profesionale și de proprietari de terenuri forestiere ocupând un loc însemnat. Consultarea factorilor interesați, în cadrul procesului de elaborare SNP30, a arătat un larg acord în ceea ce privește necesitatea adaptării politicilor sectoriale la noile realități socio-economice, prin simplificarea și eficientizarea cadrului de reglementare și prin diversificarea instrumentelor de politici și control utilizate.

Gestionarea pădurii se realizează prin norme tehnice cu caracter obligatoriu, indiferent de proprietatea asupra pădurii, care se bazează în cvasitotalitate pe obligații de procedură, ceea ce afectează responsabilizarea reală a factorilor implicați. În prezent, gestionarea pădurii are la bază normele tehnice obligatorii, bazate pe stabilirea și urmărirea unor obligații de procedură detaliate, care impun un efort birocratic mare și o administrare costisitoare, fără a oferi garanția unei gestionări eficiente din perspectiva Țelurilor de gospodărire sau a asigurării unui flux minimal de SE. Aplicarea strictă a normelor de procedură conduce la eliminarea posibilității de a inova și de a găsi soluții de gestionare adaptate, determinând în același timp deresponsabilizarea gestionarului de pădure pentru deciziile luate și deprofesionalizarea actului de control. Implicarea proprietarilor în deciziile privind planificarea și implementarea managementului forestier este foarte redusă în actualele condiții legislative și instituționale din România comparativ cu majoritatea Țărilor europene.

Controlul trasabilității lemnului este bazat pe unul dintre cele mai complexe și restrictive sisteme informaționale – Sistemul de urmărire a materialului lemnos (SUMAL), dar există numeroase indicii privind posibilități de îmbunătățire a eficienței acestuia. În prezent, controlul trasabilității lemnului revine unui număr extins de agenți constatați, reprezentanți ai instituțiilor statului sau ai structurilor de administrare. Controlul se exercită fără luarea permanentă în considerare a factorilor de risc, pe întregul lanț de circulație a masei lemnoase, de la punerea în valoare a masei lemnoase (verificare acte de punere în valoare - APV) la depozite și unități de procesare a lemnului, cu un consum de resurse semnificativ și cu rezultate considerate de mulți factori interesați prea puțin eficiente. Controlul are o solidă componentă de verificare a modului de implementare a procedurilor (dispozitive de marcat, evaluarea masei lemnoase, corectitudinea de completare a avizelor de expediție etc) și mai puțin o componentă orientată înspre rezultat, adică asigurarea cunoașterii provenienței lemnului din piață.

Sistemul de control al aplicării regimului silvic, bazat pe obligațiile de procedură, este costisitor și are eficiență redusă, rolul reformei sale fiind aceea de a apropia actul de control de activitatea propriu-zisă din pădure. Controlul este lipsit de componenta de prevenție, nu produce probe concludente în instanță, este materializat, în mică măsură, prin pedepse în instanță, nu este bazat pe o analiză de risc și nu utilizează toate componentele posibile ale răspunderii, mizându-se doar pe răspunderea contravențională și penală.

3.5.2. Obiectivul strategic al ariei tematice

Aria tematica 5 Eficiență și transparență în guvernanța pădurilor și controlul gestionării pădurilor	
Obiectiv strategic	Crearea unui cadru de guvernanță coerent și favorabil incluziunii, bazat pe un control eficient și transparent care să permită o gospodărire eficientă și transparentă a pădurii, precum și un rol decizional și o responsabilizare crescută a proprietarilor de pădure
DSA 11	Eficientizarea și transparentizarea gestionării și administrării pădurilor
DSA 12	Reformarea rolului decizional al proprietarului de pădure
DSA 13	Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere
DSA 14	Crearea unui cadru de guvernanță coerent și favorabil incluziunii

3.5.3. Direcții de acțiune, obiective de rezultat și indicatori de monitorizare

DSA11. Eficientizarea și transparentizarea gestionării și administrării pădurilor

Deziderat: Administrație silvică eficientă, flexibilă și responsabilă pentru implementarea cerințelor de planificare a gestionării pădurilor prin utilizarea în mod transparent a unor obiective de rezultat ce se pot monitoriza și a bunelor practici.

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA11:

11.1. Cerințe unitare la nivel național de planificare a gestionării pădurilor, diferențiate în raport cu mărimea proprietății forestiere, implementate începând din anul 2023	
Realizare	<p>SNP30 integrează cerințele de planificare a gestionării pădurilor, aplicabile la nivel național (Anexa 2)</p> <p>Pentru pădurile din arii naturale protejate, gestionarea pădurilor integrează cerințele din planurile de management ale acestora, indiferent de suprafața proprietății forestiere</p> <p>Cerințele de planificare a managementului forestier sunt diferențiate în funcție de mărimea proprietății forestiere</p> <p>Cerințele de planificare a gestionării pădurilor sunt elaborate în acord cu considerațiile strategice formulate pentru continuitatea producției sustenabile de lemn (DSA1), integrarea conservării biodiversității în managementul forestier (DSA5) și managementul adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere (DSA6)</p>
Progres	2023: Evaluarea de mediu adecvată pentru cerințele de planificare a gestionării pădurilor este realizată

11.2. Cadru legislativ reformat, care să permită stabilirea unui nivel minim de obligații privitoare la gestionarea pădurii și introducerea obligațiilor de rezultat în cadrul de reglementare tehnic, în vigoare începând din anul 2025

Realizare	Obligațiile de rezultat privitoare la gestionarea pădurii, care stabilesc nivelul SE minimale, sunt reglementate prin norme tehnice
	SE minimale necesar a fi furnizate prin gestionarea pădurilor sunt diferențiate în raport cu mărimea proprietății
	Normele tehnice includ setul de indicatori privind starea pădurii și obligațiile de rezultat în vigoare
	Obligațiile de rezultat sunt urmărite pentru îndeplinirea nivelului SE minimale, stabilit normativ
Progres	2023: Cod silvic modificat, pentru a permite stabilirea SE minimale și introducerea obligațiilor de rezultat în gestionarea pădurii
	2024: Set de indicatori privind starea pădurii, diferențiați în raport cu mărimea proprietății și lucrările de gospodărire a pădurilor, elaborați și dezbătuți cu factorii interesați

11.3. Ghiduri de bune practici, complementare normelor tehnice, elaborate și diseminate, începând din anul 2025

Realizare	Ghidurile de bune practici furnizează măsurile tehnice recomandate pentru atingerea obligațiilor de rezultat minimale, respectiv pentru furnizarea SE la un nivel superior
Progres	2025: Număr de ghiduri de bune practici elaborate
	2025: Diseminarea ghidurilor de bune practici
	2025-2026: Instruirea personalului de specialitate și a proprietarilor privind aplicarea obligațiilor de rezultat și măsurile tehnice recomandate
	2025-2030: Număr de structuri de administrare și proprietari care aplică aceste ghiduri

11.4. Piață liberă funcțională a prestărilor de servicii silvice, pentru creșterea performanței și calității prestărilor de servicii, până în anul 2025

Realizare	Cadru legislativ reformat, încurajează prestarea de servicii silvice de calitate și responsabile pentru proprietarii de terenuri forestiere
	Piață funcțională pentru prestările de servicii silvice
Progres	2026-2030: Număr de prestatori de servicii silvice înregistrați, număr de contracte de prestări servicii încheiate
	2026-2030: Suprafața proprietăților forestiere (%) pentru care au fost încheiate contracte de execuție cu prestatori de servicii

11.5. Strategie de dezvoltare a administratorului pădurilor de stat, care să asigure eficiența, profesionalizarea și transparența, implementată până în anul 2025

Realizare	Administratorul pădurilor de stat integrează prevederile cadrului strategic în strategia proprie de dezvoltare, în acord cu modificările cadrului legislativ
	Administratorul pădurilor de stat implementează procedurile de bune practici stabilite de ACS, pentru a furniza la nivel maximal SE cerute de societate
	ACS stabilește indicatorii de performanță pentru managementul pădurilor de stat printr-un proces participativ-transparent, prin implicarea factorilor interesați
	Strategia de dezvoltare integrează cerințele de eficientizare și profesionalizare a aparatului administrativ, politica anticorupție și transparentizarea cheltuielilor și beneficiilor legate de gestionarea pădurilor
Progres	2024: Strategia de dezvoltare a administratorului pădurilor de stat agreată cu factorii interesați
	2024: Indicatori de performanță pentru managementul pădurilor de stat, stabiliți
	2025: Indicatori de monitorizare a implementării strategiei de dezvoltare
	Din 2025: publicarea anuală a rezultatelor monitorizării modului de implementare a strategiei de dezvoltare a administratorului pădurilor de stat

DSA12.Reformarea rolului decizional al proprietarului de pădure

Deziderat: Creșterea rolului decizional al proprietarului în gospodărirea pădurii prin informarea, implicarea, finanțarea și responsabilizarea acestuia

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA 12:

12.1. Cadru legislativ actualizat, care să permită informarea, implicarea și responsabilizarea proprietarului de pădure, în vigoare începând din anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ permite proprietarului să se implice mai mult în luarea deciziilor privind regimul de gospodărire al pădurii de pe proprietatea lui
	Cadrul de reglementare privind decizia tehnică a proprietarilor de păduri este corelat și armonizat cu cerințele de planificare a gestionării pădurilor
	Cadrul legislativ definește responsabilitățile proprietarului în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor de rezultat stabilite prin normele tehnice
	Cadrul legislativ definește sistemele de stimulare adresate proprietarilor pentru implementarea ghidurilor de bune practici
Progres	2023: Cod silvic modificat, pentru a permite informarea, implicarea și responsabilizarea proprietarului de pădure
	2023: Responsabilități ale proprietarului de pădure definite și agreate cu factorii interesați
	2024: Număr de acte și/sau prevederi adoptate

12.2. Mecanism de sprijin financiar pentru stimularea proprietarilor de păduri în vederea gospodăririi sustenabile a pădurilor, în vigoare începând din anul 2025

Realizare	Mecanism de sprijin financiar pentru stimularea implementării de către proprietarii de pădure a ghidurilor de bune practici (corelat cu DSA 8)
	Asocierea proprietarilor de păduri de mici dimensiuni (care nu pot fi gospodărite sustenabil) este stimulată prin mecanismul de sprijin financiar
	Realizarea amenajamentelor silvice pentru păduri proprietate privată de mici dimensiuni (inclusiv pentru asocierea în vederea amenajării) este susținută prin mecanismul de sprijin financiar
	Executarea lucrărilor silvotehnice în arboretele tinere este stimulată prin mecanismul de sprijin financiar
	Refacerea arboretelor afectate de factori perturbatori este stimulată prin mecanismul de sprijin financiar
	Investițiile în vederea valorificării serviciilor și produselor oferite de păduri (altele decât lemnul) sunt stimulate prin mecanismul de sprijin financiar
Progres	2025-2030: Număr de asociații de proprietari de păduri care au accesat fonduri în vederea înființării
	2025-2030: Suprafața pădurilor incluse în forme asociative, înființate în baza acestor fonduri, pentru care s-au realizat amenajamente silvice
	2025-2030: Suprafața pădurilor pentru care s-au acordat fonduri în vederea executării lucrărilor silvotehnice recomandate în arboretele tinere
	2025-2030: Suprafața pădurilor pentru care s-au acordat fonduri în vederea refacerii arboretelor afectate de factori perturbatori
	2025-2030: Număr de proiecte de investiții și valoarea finanțării pentru valorificarea serviciilor și produselor oferite de păduri (altele decât lemnul)

12.3. Capacitate consolidată a proprietarului de pădure în ceea ce privește gestionarea pădurilor în concordanță cu calendarul de reformare a sistemului legislativ

Realizare	Studiu de identificare a nevoilor de informare și conștientizare în raport cu diversitatea proprietăților forestiere, inclusiv ca bază a realizării ghidurilor de bune practici
	Cadru instituțional creat pentru realizarea acțiunilor de informare și conștientizare a proprietarului de pădure
	Acțiuni de conștientizare a proprietarului de pădure (ex. informare, instruire, formare etc) implementate
Progres	2024: Plan al acțiunilor de informare și consolidare a capacităților proprietarilor asumat de ACS
	2025-2030: Număr de proprietari/asociații de proprietari care au beneficiat de acțiunile de consolidare a capacităților de management forestier

DSA13. Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere

Deziderat: Controlul exercitat de autoritate este eficient (urmărește problemele reale și relevante), transparent (se face după reguli corecte și explicite, cu rezultate disponibile public) și adaptabil (în funcție de schimbări sau necesități)

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA13:

13.1. Sistemul de controlul al trasabilității lemnului, concentrat pe introducerea pe piață, bazat pe evaluarea riscurilor și coordonat de autorități, implementat începând din anul 2025

Realizare	Cadrul legislativ reformat permite concentrarea controlului statului asupra introducerii pe piață a masei lemnoase, orientarea spre pădure și îndeplinirea obligațiilor <i>due diligence</i> de către operatori
	Sanctiunile pun accent pe responsabilizarea operatorilor pentru conformitatea declarației la introducerea pe piață a lemnului și a persoanelor autorizate pentru măsurarea lemnului la prima introducere pe piață
	Schimbarea încadrării sancțiunilor din infracțiuni/contravenții silvice în infracțiuni/contravenții de natură juridică, penală și civilă generală
	Cadrul instituțional și sistemul de indicatori de rezultat, care să măsoare eficiența controlului, implementate
	Controlul de specialitate este integrat cu controalele din domenii conexe (de exemplu, controlul fiscal și de mediu) atât în evaluarea riscurilor, cât și în combaterea practicilor neconforme
	Controlul de specialitate este susținut de metode și instrumente de monitorizare a cantităților de lemn transportate și a unicității transporturilor, pentru combaterea practicilor neconforme
Progres	2024: Model conceptual și sistem informațional de control al trasabilității elaborat
	2023-2024: Număr de acte normative modificate (inclusiv reforma Codului silvic)
	2024: Proceduri de control, care să țină cont de riscurile specifice și de dinamica modului de operare, implementate
	2024: Sistem de evidență publică a registrelor de control
	2025-2030 Indicatori de cuantificare a efortului de control la nivelul primei puneri pe piață

13.2. Sistem de controlul al modului de gestionare a pădurii, bazat pe sistemul de monitorizare a stării pădurii în concordanță cu normele tehnice, implementat începând din anul 2026

Realizare	Cadrul legislativ reformat permite controlul eficient al statului asupra gestionării pădurii, pe baza sistemului de indicatori privitori la starea pădurii, în concordanță cu normele tehnice
	Cadrul instituțional permite efectuarea controlului obiectivelor de rezultat stabilite pe baza sistemului de indicatori privind starea pădurii

	Controlul de specialitate este integrat cu controalele din domenii conexe (de exemplu, controale ale autorității mediu) atât în evaluarea riscurilor, cât și în combaterea practicilor neconforme
	Controlul de specialitate este susținut de metode și instrumente de monitorizare a stării pădurilor, atât în evaluarea riscurilor, cât și în combaterea practicilor neconforme
Progres	2024-2025: Număr de acte normative modificate (inclusiv reforma Codului silvic)
	2025-2030: Suprafața de pădure asupra căreia s-a exercitat controlul bazat pe norme tehnice cu prioritizarea obiectivelor de rezultat

DSA14. Crearea unui cadru de guvernare coerent și favorabil incluziunii

Deziderat: Cadrul de guvernare asigură coerența legislativă și integrarea cu sectoarele adiacente, transparența decizională și implicarea factorilor interesați în procesul decizional și de monitorizare a performanței implementării politicii sectoriale

Obiective de rezultat și indicatori de monitorizare DSA14:

14.1. Sistem de identificare și armonizare a obiectivelor strategice comune cu sectoarele adiacente sectorului forestier, implementat la nivel instituțional începând din anul 2025	
Realizare	Obiectivele strategice comune cu sectoarele adiacente sunt permanent identificate și integrate în politica sectorului forestier
	ACS întreține un dialog permanent, formalizat, cu autoritățile publice centrale responsabile ale sectoarelor adiacente sectorului forestier (energia, agricultura, infrastructura, turismul, dezvoltarea rurală etc)
Progres	2025-2030: Raport privind identificarea și integrarea obiectivelor strategice comune cu sectoarele adiacente
	2025-2030: Raport privind dialogul permanent cu reprezentanții autorităților centrale responsabile de sectoare adiacente sectorului forestier
14.2. Sistem transparent pentru accesul publicului la informații actuale, cu utilizarea unei platforme informaționale pentru generarea de diferite rapoarte tematice de interes public, implementat începând din anul 2025	
Realizare	Cadrul instituțional și legislativ garantează accesul la datele validate furnizate de sistemul unic de colectare, procesare, validare și publicare a informațiilor privind indicatorii de monitorizare a sectorului, începând din anul 2025
	Platforma informațională oferă informații actualizate privind managementul forestier (de exemplu, referitoare la starea pădurilor României și evoluția acestora, trasabilitatea produselor din lemn la intrarea pe piața, sistemul de evidență publică a registrelor de control)
Progres	2025-2030: Rapoarte anuale privind asigurarea transparenței informațiilor din domeniul silvic

14.3. Procesul participativ în stabilirea politicilor forestiere, în planificarea obiectivelor de management forestier și în evaluarea rezultatelor politicilor forestiere este asigurat procedural începând din anul 2022

Realizare	Implicarea transparentă și proactivă a factorilor interesați în procesul de planificare și decizional cu privire la politicile forestiere și la planificarea activităților de management forestier este asigurată prin consultări regulate anuale, online și publice
	ACS organizează periodic consultarea factorilor interesați prin metode accesibile privind planificarea și implementarea politicii forestiere
Progres	2022: Procedură pentru consultarea factorilor interesați de gestionarea pădurilor și pentru evaluare periodică a politicilor forestiere
	2023-2030: Rapoarte anuale privind starea pădurilor și îndeplinirea obiectivelor strategice, prezentate de ACS factorilor interesați
	2023-2030: Rapoarte periodice privind consultarea factorilor interesați

4. INFRASTRUCTURA NECESARĂ IMPLEMENTĂRII SNP30

4.1. Infrastructura legislativă

Implementarea prezentei strategii presupune realizarea unei reforme consistente a cadrului de reglementare specific sectorului forestier.

Cadrul de reglementare trebuie să-și asume informarea, implicarea și responsabilizarea deținătorilor de pădure, alții decât statul. Au existat, în ultimii 30 ani, numeroase adaptări legislative în scopul includerii în legislație a proprietății private asupra terenurilor forestiere, dar ele s-au grefat pe un cadru general specific proprietății unice a statului asupra pădurii, care a exclus proprietarii de la decizie și/sau responsabilitate în gestionarea pădurii.

Cadrul de reglementare trebuie să facă posibilă stabilirea, în mod flexibil, a unui nivel minim de obligații ale proprietarului privitoare la gospodărirea pădurii și să reglementeze posibilitatea ca acesta să fie responsabilizat și stimulat să implementeze în mod voluntar recomandările tehnice ale ACS. Includerea posibilității ca proprietarii să decidă, între anumite limite, în ceea ce privește gestionarea propriei păduri, demers însoțit de asumarea răspunderii asupra deciziilor luate, presupune un efort semnificativ pentru elaborarea și includerea de prevederi legislative armonioase, de la nivelul Codului silvic până la nivelul Ordinelor de ministru.

Cadrul de reglementare tehnic trebuie reformat prin implementarea nivelului minim de obligații pentru gospodărirea pădurii (nivel minim de referință). Nivelul minim obligatoriu introdus de cadrul legislativ se va materializa prin reglementare tehnică – norme tehnice - adoptată la nivel de executiv, care să acopere toate ariile gospodăririi silvice, de la planificarea și instalarea pădurii la evaluarea masei lemnoase destinată exploatarei. Pe lângă normele cu caracter obligatoriu ce definesc nivelul tehnic minim de referință, ACS trebuie să pună la dispoziția proprietarilor ghiduri de bune practici neobligatorii, complementare normelor tehnice, a căror aplicare să fie încurajată prin instrumente economice. Reglementările tehnice vor include și un sistem de indicatori cu privire la starea pădurilor, care să permită monitorizarea eficientă a îndeplinirii obligațiilor stabilite prin normele tehnice, precum și estimarea eficienței instrumentelor de compensare, finanțare și control al gospodăririi pădurii.

Integrarea la nivel legislativ a conservării biodiversității în managementul forestier presupune nu numai adaptarea la sistemul de norme tehnice/ghiduri de bune practici descris mai sus, dar și necesitatea armonizării cu legislația specifică protecției mediului. În momentul actual există numeroase neconcordanțe legislative între legislația de mediu și cea de gospodărire a pădurilor, care afectează eforturile de integrare a conservării biodiversității în managementul forestier. Sunt necesare măsuri de adaptare, simplificare și armonizare a cadrului legislativ, aspect propus a se realiza conform calendarului asumat de autoritate prin PNRR, pentru reformarea cadrului legislativ și a legislației subsecvente. Reformarea cadrului legislativ trebuie să asigure și coerența legislativă (de exemplu, coroborarea cerințelor privind gestionarea pădurilor cu cele de conservarea biodiversității) și, de asemenea, să prevadă și un sistem coerent și simplu de asigurare a evaluării impactului de mediu pentru demersurile de planificare și exercitare a gospodăririi pădurilor.

Identificarea, evaluarea și valorificarea serviciilor furnizate de ecosistemele forestiere trebuie să fie mult mai bine oglindită în legislația specifică, pentru a face posibile schimburi echitabile și durabile între beneficiari și furnizori, prin intermediul mecanismelor PES.

Cadrul de reglementare reformat trebuie să flexibilizeze și să ușureze aplicarea inițiativelor de extindere a plantațiilor forestiere pe terenuri agricole. Aplicarea fără ajustări a legislației generale și tehnice actuale (specifică sectorului silvic, dar și domeniilor agricol și de gospodărire a teritoriului) pentru împădurirea terenurilor cu destinație agricolă ar birocratiza demersul, punând bariere administrative și tehnice nejustificate. De aici rezidă necesitatea de a se elabora un cadru de proiectare și implementare a lucrărilor de împădurire a terenurilor cu destinație agricolă, fără de care obiectivele de împădurire stabilite prin PNRR sunt greu de atins.

Specificul spațiului rural al României face ca multe comunități să fie dependente de resursele forestiere, iar asigurarea accesului durabil la resursă pentru aceste comunități trebuie inclus în legislația silvică. Este nevoie de criterii de identificare a acestor comunități, de crearea cadrului pentru menținerea unei evidențe stricte a lor, precum și de mecanisme echitabile prin care să se asigure accesul comunităților la resursele necesare. Totodată, cadrul legislativ trebuie să impună mecanisme care să asigure: *i)* consultarea reală a comunităților cu privire la schimbarea modului de gestionare a pădurilor de care depind și *ii)* asigurarea unei tranziții juste pentru cazul în care noi moduri de gestionare afectează accesul la resurse.

Cadrul de reglementare trebuie să permită accesul echitabil la resursele forestiere al agenților economici din domeniu, care contribuie în mod real la dezvoltarea socio-economică a comunităților rurale. Adăugarea de valoare resurselor pădurii, crearea de locuri de muncă și furnizarea de beneficii economice manifestate la nivel local, trebuie să reprezinte bazele unui sistem legislativ care să contribuie la materializarea potențialului sectorului forestier de a spori bunăstarea materială și socială a românilor din mediul rural.

Creșterea cererii pentru serviciile de natură socio-culturală oferite de păduri trebuie să determine adaptarea legislației specifice la cadrul mai larg existent la nivelul UE. Pornind de la actualul sistem de clasificare funcțională a pădurilor, este necesară elaborarea unor ghiduri pentru identificarea, desemnarea și managementul pădurilor cu rol socio-cultural, pe baza respectului pentru natură și proprietar. Implementarea acestor ghiduri, ce poate însemna chiar și excluderea unora dintre pădurile respective de la recoltarea masei lemnoase în scop comercial, trebuie să se bazeze, de asemenea, pe stimularea financiară a proprietarilor.

Implementarea prevederilor din reglementările europene EUTR/Deforestation free necesită o îmbunătățire și adaptare a cadrului legislativ privitor la trasabilitatea lemnului. Raportarea și măsurarea la punctul bine definit al introducerii pe piață, responsabilizarea celor implicați și eficientizarea controlului asupra trasabilității, așa cum rezultă ele din recomandările oferite de prezenta strategie, trebuie materializate prin actualizarea cadrului legislativ, pentru o cât mai rapidă operaționalizare.

România trebuie să definească și să reglementeze un sistem eficient de colectare, procesare, validare și raportare a informațiilor privitoare la păduri, bazat pe coordonarea centralizată a tuturor demersurilor din această arie și pe instituirea RFN. Situația actuală – în care informațiile fie lipsesc, fie prisosesc, nu sunt corelate sau folosite pentru decizia operațională sau strategică, pentru monitorizare, integrare cu sectorul de protecție a mediului sau încurajarea gestiunii durabile a pădurii – nu mai poate continua fără ca întreg sectorul forestier să sufere de consecințe sociale, de mediu, economice și de imagine însemnate.

Cadrul de reglementare a sectorului forestier suferă datorită reformei amânate și a numeroaselor modificări ad-hoc, dar și datorită deficiențelor care țin de formă și structură, iar procesul de reformă legislativă oferă o bună oportunitate de corectare. Procesul de consultare a factorilor interesați a arătat deficiențe ale cadrului de reglementare, care este dificil de înțeles și de corelat, excesiv, echivoc sub unele aspecte și foarte inflexibil. Ca observație generală, domeniile de reglementare sunt amestecate, schemele de reglementare a domeniilor sunt complicate, iar navigarea prin cadrul normativ este dificilă. Unele aspecte foarte detaliate se regăsesc în Codul silvic, iar altele - echivalente ca nivel de reglementare - sunt la nivel de Ordin de ministru. Un practician care dorește să aplice reglementările consumă un timp considerabil pentru a identifica toate textele normative aplicabile speței aflate în fața sa. Acest fapt indică abordări defectuoase sub aspectul principiilor și normelor de tehnică legislativă. De-a lungul timpului, în absența unui cadru strategic coerent, a existat tendința de a reglementa sectorul forestier prin acte administrative cu caracter normativ, până la un nivel extrem de detaliat. În același timp, s-a asigurat prea puțin corelarea între diferitele acte normative adoptate (sau chiar în interiorul aceluiași act), ceea ce, inerent, a dus la suprapuneri și incoerențe greu de pus în aplicare atât de practicieni, cât și de cei chemați să soluționeze situațiile litigioase ivite.

4.2. Considerente operaționale

Implementarea SNP30 înseamnă, din punct de vedere instituțional, o mai mare concentrare a ACS în domeniul monitorizării și îndrumării, acompaniată de o eficientizare și profesionalizare a controlului. Aceasta înseamnă că multe dintre structurile actuale își vor îndeplini în continuare rolul de reglementare, monitorizare și control, cu eventuale ajustări ale mandatelor, și că este nevoie de instaurarea de structuri sau mandate noi.

La nivel instituțional, ACS trebuie să asigure crearea unor structuri noi sau adaptarea celor existente la nivel central pentru a asigura:

- **Acoperirea atribuțiilor privind coordonarea centralizată a colectării, procesării, standardizării și raportării informațiilor privind sectorul forestier:** în sarcina unei astfel de structuri intră, pe lângă elaborarea transparentă și fundamentată a unui set de indicatori de monitorizare a sectorului, și coordonarea activității altor instituții implicate în domeniul colectării și procesării datelor privitoare la sectorul forestier (IFN, INCDS, GF, INS etc);
- **Acoperirea atribuțiilor privitoare la RFN:** mandatul unei astfel de structuri ar trebui să cuprindă, printre altele, elaborarea de propuneri specifice de reglementare, operaționalizarea RFN, proiectarea elementelor descriptive ale acestuia, supravegherea înscrierilor în sistem, sprijin pentru proprietari pentru operare, monitorizarea mecanismelor de compensare/finanțare derulate prin intermediul RFN, relația cu instituțiile cu atribuții înrudite din domeniul agricol, cel al gospodăririi teritoriului, al protecției mediului etc.
- **Implementarea sistemului de urmărire a trasabilității lemnului:** accentul va trebui transferat pe prima introducere pe piață și pe responsabilizarea operatorilor, ceea ce înseamnă îmbunătățirea capacității instituționale.
- **Derularea programului PNRR pentru împăduriri:** chiar dacă este vorba de un demers de scurtă durată, intensitatea și caracterul de noutate presupun existența unei structuri dedicate în cadrul ACS, la nivel central sau teritorial, care să urmărească identificarea terenurilor, derularea contractelor și a plăților, monitorizarea ulterioară a plantațiilor etc.
- **Implementarea SNP30:** prezenta strategie are un caracter reformativ, de aceea se recomandă crearea unei structuri de tip *unitate de implementare proiect*, care să urmărească permanent modul de atingere a obiectivelor și să realizeze eventualele acțiuni de corectare a planificării operaționale.

La nivel operațional, ACS trebuie să asigure o semnificativă creștere a capacității de planificare și acțiune, precum și creșterea nivelului profesional al resursei umane pentru:

- **A asigura o deplină înțelegere a obiectivelor SNP30, precum și un proces coerent de transpunere a obiectivelor de rezultat ale acestora în planuri de acțiune pe perioade cu termene și responsabilități precise:** planurile de acțiune trebuie implementate urmărindu-se drumul critic, identificat în SNP30 prin indicatorii de monitorizare a progresului și rezultatului (Anexa 3) și ținând seama de interdependența dintre obiective, iar modul de atingere a obiectivelor trebuie permanent monitorizat pentru a permite acțiuni corective eficiente și aplicate la timp asupra planurilor de acțiune.
- **A asigura adaptarea/transformarea procedurilor actuale de control și monitorizare la noile sisteme și instrumente:** controlul trasabilității lemnului va suferi o translație către prima introducere pe piață; controlul regimului silvic va pune accent pe urmărirea unor indicatori de monitorizare pe teren; monitorizarea respectării acțiunilor obligatorii sau voluntare (finanțate) ale proprietarilor va necesita o pregătire profesională superioară și asumarea unor responsabilități suplimentare de către personalul din structura centrală sau regională a ACS.

A întări capacitatea de sprijin și consiliere pentru proprietarii privați, operatorii economici din domeniu și comunitățile dependente de pădure și a crește gradul de conștientizare a publicului larg: planurile de acțiune necesită implicarea asociațiilor de profil, a organizațiilor neguvernamentale și a mediului academic în diseminarea cât mai activă a informațiilor pe domeniile lor de activitate.

4.3. Considerente legate de finanțare

Fiind o strategie cu caracter reformativ, succesul SNP30 depinde de alocarea unor resurse financiare semnificative dar, totodată, este de așteptat ca implementarea SNP30 să aducă și beneficii financiare însemnate bugetului public. Reforma guvernancei în domeniul forestier va spori eficiența statului în implementarea politicii forestiere prin reducerea, pe termen mediu, a cheltuielilor de control și monitorizare și va crește încasările bugetare provenite indirect din bunăstarea socio-economică, exprimată prin locuri de muncă sau valoare adăugată mai mare la nivelul întreprinderilor din sector. Aceste resurse, alături de altele, provenind din diverse finanțări interne sau externe, trebuie alocate, pe de o parte, către instrumentele economice pe care se bazează abordarea SNP30 și, pe de altă parte, către reforma cadrului de reglementare și întărirea capacității instituționale a entităților publice cu rol în transpunerea în realitate a DSA.

SNP30 urmărește, prin reformarea guvernancei sectorului forestier, creșterea rolului instrumentelor economice pentru implementarea dezideratului de gestionare durabilă a pădurilor, inclusiv a celor aflate în proprietate privată. Sprijinirea financiară a dezvoltării infrastructurii forestiere (accesibilizarea pădurilor, depozite de sortare, platforme de reciclare etc) este necesară pentru asigurarea tranziției către o bioeconomie circulară și atingerea obiectivelor de neutralitate climatică. Adaptarea pădurilor la gradul de incertitudine generat de schimbările climatice determină necesitatea unor acțiuni concrete și flexibile de îmbunătățire a calității pădurilor, pentru a ameliora stabilitatea și reziliența acestora. Angajarea proprietarilor în lucrări de regenerare sau reconstrucție ecologică, care să promoveze stabilitatea ecosistemelor forestiere, nu a fost niciodată stimulată financiar în țara noastră deși, în actualele condiții de mediu, aceste acțiuni sunt din ce în ce mai importante.

Necesitatea utilizării instrumentelor economice stimulative este argumentată de echitatea și eficientizarea modului de furnizare a SE, în acord cu prevederile SUEP30. Furnizarea cu continuitate a SE este abordată prin combinarea următoarelor instrumente:

SE minimale necompensate - SE minimale definite prin obligațiile de rezultat incluse în normele tehnice sunt furnizate fără o compensare a proprietarilor terenurilor forestiere.

Sistemul de finanțare/subvenționare – sisteme de plăți pentru stimularea proprietarilor de păduri în vederea gospodăririi sustenabile a pădurilor, a integrării conservării biodiversității și a gestionării corespunzătoare a pădurilor cu rol socio-cultural; aceste stimulente se bazează pe asumarea voluntară de către proprietari a implementării ghidurilor de bune practici, adică a atingerii unor obiective suplimentare nivelului minim de furnizare a SE.

Sistemul de plăți compensatorii – este destinat proprietarilor de păduri pentru compensarea dezavantajelor suplimentare celor determinate de respectarea nivelului minim de SE, create ca urmare a impunerii unor restricții, provenite din asumarea de către autoritățile publice a implementării unui regim de conservare a biodiversității/furnizare SE;

Sistemul de PSE - condiționarea ca beneficiarii direcți ai SE furnizate punctual de anumite suprafețe de pădure să plătească sau să contribuie parțial la alimentarea bugetelor necesare gestionării pădurilor (de exemplu, producători de ape minerale, microhidrocentrale etc); cadrul legislativ trebuie să prevadă posibilitatea reglementării unor contracte de furnizare a SE bazate pe relația de piață dintre două entități private: o parte se angajează să furnizeze SE, cealaltă să plătească acele SE, pe baza unei negocieri.

În prezent, din perspectiva surselor de finanțare, contextul național și internațional este favorabil implementării SNP30. Alături de bugetul de stat, printre sursele interne de finanțare identificate, în perspectiva perioadei de implementare a SNP30, menționăm: Fondul de ameliorare a fondului funciar cu destinație silvică, Fondul pentru mediu, Fondul de accesibilizare a pădurilor, Fondul de conservare și regenerare a pădurilor sau veniturile rezultate din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră atribuite României la nivelul UE. Sursele externe ce pot fi identificate la această fază sunt: *i)* Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, ce poate adresa numeroase măsuri destinate implementării SNP30; *ii)* Planul Național de Redresare și Reziliență ce include finanțări pentru aproape toate prevederile SNP30 în materie de împăduriri și reformă legislativă, dar și finanțări pentru asistență tehnică în implementarea reformei.

Succesul finanțării SNP30 nu stă neapărat în sursele de finanțare, ci în judicioasa planificare și monitorizare a utilizării acestor surse. Implementarea SNP30 presupune elaborarea, în acord cu indicatorii de monitorizare prevăzuți, a planurilor de acțiune detaliate, cu urmărirea accesării adecvate și sinergice a surselor de finanțare existente.

4.4. Implementarea, monitorizarea și actualizarea SNP30

Deși formulată în așa fel încât să permită o monitorizare ușoară, SNP30 este o provocare profesională și managerială din perspectiva implementării. Pentru fiecare dintre DSA formulate în cadrul SNP30 sunt furnizate obiective de rezultat și indicatori de monitorizare care facilitează urmărirea progresului și succesului implementării strategiei. Cu toate acestea, o serie de aspecte legate de contextul socio-politic din România contribuie la dificultatea de a pune în practică SNP30: *i)* perioada lungă, în care nu s-au produs schimbări semnificative în guvernarea sectorului forestier, a cimentat o serie de vechi concepții și practici, neadaptate contextului socio-economic actual; *ii)* retrocedarea proprietăților forestiere fără o prealabilă pregătire a cadrului de reglementare și a proprietarilor; *iii)* carențe în educația forestieră, mai cu seamă din perspectiva cunoașterii complexității pădurilor și a rolului lor ecologic și socio-economic; *iv)* neîncrederea crescândă a societății în privința calității practicilor silvice, nejustificată din punct de vedere științific, dar explicabilă din perspectiva percepției publice față de modul de gospodărire a pădurilor.

Pentru a gestiona toate aceste aspecte, ACS are nevoie de o unitate de implementare a strategiei care să aibă expertiza, experiența și credibilitatea necesară pentru a duce la bun sfârșit un astfel de program, cu atât mai mult cu cât direcțiile strategice presupun planuri de acțiune reformatoare. Implementarea SNP30 trebuie gestionată de către o echipă stabilă de experți (de tipul unei unități de implementare), condusă de un manager cu o experiență relevantă în astfel de transformări. Rolul unității de implementare nu este acela de a-și asuma responsabilitatea completă asupra acțiunilor necesare, ci de a asigura leadership-ul programului, oferind claritate asupra direcțiilor de acțiune și suportul necesar pentru operaționalizarea măsurilor stabilite.

Implementarea SNP30 trebuie să fie transparentă, bazată pe planuri de acțiune periodice flexibile, sprijinite adecvat de surse de finanțare și utilizând indicatori de performanță. Metodologia de implementare trebuie să fie flexibilă, ceea ce presupune (re)planificări periodice și livrarea unor rapoarte privind rezultatele parțiale pentru a testa validitatea soluțiilor identificate. Indicatorii de performanță ai implementării (calitatea și viteza de implementare) trebuie definiți, măsurați și analizați permanent, pentru a monitoriza termenele asumate prin angajamentele naționale și europene. Indicatorii de performanță legați de starea pădurilor și a întregului sector forestier trebuie, de asemenea, definiți, măsurați și analizați continuu pentru a identifica corecțiile necesare în funcție de evoluția reală a parametrilor ecologici, economici și sociali. Transparența întregului program trebuie să fie maximă, oferind tuturor factorilor interesați posibilitatea de a observa ce a fost finalizat și implementat, ce este în lucru și ce urmează în viitor.

5. PROCESUL ELABORĂRII SNP30

Procesul de elaborare a SNP30 a fost un proces unic, transparent, participativ și fundamentat pe experiența specialiștilor din sectorul forestier. Procesul s-a desfășurat în perioada 2020-2022 sub egida Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, fiind parcurse mai multe etape descrise în cele ce urmează.

Consultarea publică a factorilor interesați

S-a desfășurat în perioada iulie 2020 – februarie 2021 și a urmărit implicarea tuturor factorilor interesați sau afectați de gestionarea pădurilor într-un dialog structurat, cu scopul de a formula poziții concrete și fundamentate privind direcțiile de elaborare a politicii forestiere. Proiectarea și moderarea procesului de consultare a fost realizată de către Facultatea de Silvicultură și Exploatare Forestieră din cadrul Universității Transilvania din Brașov și Facultatea de Silvicultură din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava. Desemnarea celor două universități, pentru coordonarea procesului de consultare, a urmărit asigurarea unui cadru de dialog obiectiv, transparent și apartinător. În acest fel, s-a reușit implicarea în procesul de consultare a 226 participanți, atât experți independenți cât și reprezentanți ai diferitelor organizații, care au acoperit toate domeniile de activitate relevante sectorului forestier.

Consultarea a avut la bază două seturi succesive de chestionare (on-line din cauza pandemiei COVID19) de identificare a opțiunilor privind i) principiile directoare pentru politica forestieră (rată de răspuns 64%) și ii) direcțiile strategice de acțiune, măsurile și obiectivele specifice (rată de răspuns 34%). Procesul a fost completat cu trei webinarii pe grupuri de lucru și două dezbateri publice ale rezultatelor furnizate. Derularea procesului de consultare, precum și rezultatele acestuia, pot fi urmărite pe platforma web creată cu acest scop: <https://optiuni.strategieforestiera.ro>.

Identificarea oportunităților și provocărilor determinate de transpunerea în sectorul silvic din România a prevederilor strategiei forestiere a UE

Tot cu implicarea celor două instituții de educație și cercetare menționate a fost elaborat *Studiul privind identificarea oportunităților și provocărilor determinate de transpunerea în sectorul forestier național a SUEP30*. Rezultatele studiului constau în: i) analiza punctelor tari și a punctelor slabe ale sectorului forestier din România, precum și a oportunităților și provocărilor determinate de transpunerea SUEP30 în sectorul forestier din România, ii) identificarea legăturilor dintre obiectivele stabilite de SUEP30 și direcțiile strategice de acțiune identificate prin procesul național de consultare publică. O sinteză a raportului, centrată pe analiza oportunităților și provocărilor determinate de integrarea în sectorul forestier național a prevederilor SUEP30, este disponibilă pe site-ul www.strategieforestiera.ro.

Dezbateri între experți

În cea de-a treia fază a procesului de elaborare a SNP30, ACS și-a propus realizarea unor dezbateri la nivel de experți, pe baza unui dialog structurat și mediat profesionist, pe teme definite de DSA care nu au întrunit un consens larg în procesul de consultare a factorilor interesați, în scopul fundamentării cât mai temeinice a deciziilor privind viitorul sectorului. În acest sens a fost desemnată, prin selecție competitivă, o echipă de experți formată cu participarea celor două unități de cercetare și educație amintite mai sus, cu cooptarea unor experți din afara mediului universitar. Echipa desemnată a avut ca sarcină proiectarea, desfășurarea și documentarea dezbaterilor. În mai 2022 au avut loc la Universitatea Transilvania din Brașov întâlniri pe nouă grupuri tematice de lucru. La discuții au participat, în total, 62 de experți, dintre care 23 de specialiști din cadrul echipei desemnate de ACS și 39 de experți invitați, ce au contribuit semnificativ cu experiența și cunoștințele lor la rezultatele dezbaterilor. Scopul întâlnirilor a fost de a discuta acele direcții strategice de acțiune care, în urma

procesului de consultare publică, au întrunit opinii divergente sau neclare ale factorilor interesați. Pentru a asigura structurarea și eficiența dezbaterilor, s-au folosit tehnici de mediere, practici precum metoda Delphi sau analiza decizională ierarhizată, acestea fiind aplicate cu succes, ajungându-se astfel la un consens în ceea ce privește direcțiile strategice de acțiune, obiectivele de rezultat și indicatorii de monitorizare. Ulterior, în iunie 2022, au avut loc întâlniri și dezbateri la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava pentru armonizarea obiectivelor strategice identificate și corelarea termenelor de implementare.

Integrarea rezultatelor dezbaterilor între experți cu rezultatele procesului de consultare a factorilor interesați și elaborarea schiței SNP30

Pe baza rezultatelor procesului de consultare a factorilor interesați, a dezbaterilor cu experții, precum și pe baza studiului privind implementarea SUEP30 la nivelul României s-a elaborat prima schiță completă a SNP30. Direcțiile strategice de acțiune pentru care s-a obținut un larg acord în cadrul procesului de consultare a factorilor interesați au fost preluate ca atare în SNP30, iar celelalte direcții de acțiune cuprind rezultatele consolidate obținute în urma dezbaterilor dintre experți. Schița completă a fost supusă unei runde de consultări interne în care au fost implicați 62 de experți, comentariile fiind luate în considerare în elaborarea versiunii finale.

Anexa 1: Considerații strategice pentru implementarea direcțiilor de acțiune SNP30

Aria tematică 1: Susținerea funcțiilor socio-economice ale pădurii și stimularea bioeconomiei forestiere în limitele durabilității

Considerații strategice DSA1 - Promovarea bioeconomiei forestiere durabile prin produse din lemn cu o durată lungă de viață

Continuitatea producției sustenabile de lemn orientată spre producerea de sortimente valoroase

Normele tehnice actuale de amenajare a pădurilor includ principii solide de continuitate a producției și de promovare a sortimentelor de lemn gros, obținute preponderent prin promovarea ciclurilor lungi de producție. Cu toate acestea, îmbunătățirea producției de lemn recoltat în mod durabil și legal necesită actualizarea tabelelor de producție în corelație cu datele de stare a pădurilor identificate prin IFN. Elaborarea tabelelor de producție necesită fundamentarea unei metodologii de lucru bazată pe folosirea unor date actualizate. Evaluarea modului de implementare a lucrărilor silvotehnice pentru arboretele desemnate să producă sortimente de lemn gros presupune stabilirea unor obiective de rezultat care să poată fi urmărite obiectiv în practică (de exemplu, număr de arbori de viitor la hectar, suprafață de bază la hectar, diametru țel). Atingerea acestor obiective trebuie susținută prin ghiduri de bune practici.

Dezvoltarea infrastructurii și logisticii forestiere

România are un nivel extrem de scăzut de accesibilitate a pădurilor, care limitează inclusiv folosirea unor tehnologii verzi de exploatare precum funicularele și crește impactul negativ al activităților de exploatare asupra ecosistemelor forestiere. Dezvoltarea unei infrastructuri forestiere de transport adecvate și prietenoase cu mediu are numeroase efecte benefice fără de care gestionarea durabilă a pădurii este foarte dificilă: i) permite aplicarea pe scară largă a practicilor favorabile biodiversității, cum ar fi silvicultura apropiată de natură; ii) permite implementarea măsurilor de protecție a valorilor de mediu (apa, sol, emisii CO₂ etc); iii) permite aplicarea măsurilor preventive împotriva factorilor perturbatori de natură biotică și abiotică ce afectează ecosistemele forestiere; iv) permite valorificarea superioară a lemnului și un sistem eficient de combatere a tăierilor ilegale. SNP30 stabilește ca obiectiv realizarea unui plan de acțiune care să urmărească creșterea accesibilității pădurilor cu minim 20% până în 2030, cu identificarea efortului financiar public și privat necesar. Reglementarea condițiilor de concesiune a drumurilor existente ar trebui să permită întreținerea acestora de către utilizatori. Investițiile în drumuri forestiere trebuie prioritizate și în raport cu accesibilizarea unor zone cu risc ridicat la incendii de pădure, calamități, atacuri de insecte, perturbații tot mai frecvente în contextul schimbărilor climatice.

Înființarea/modernizarea de depozite permanente este o componentă cheie pentru susținerea valorificării superioare și multi-ciclice a lemnului. Tranziția către o valorificare preponderentă a lemnului sub formă fasonată necesită investiții publice și private în depozite permanente de sortare și valorificare a materialelor lemnoase. Sortarea lemnului înainte de comercializare permite o valorificare superioară a acestuia și introducerea sortimentelor rezultate pe piață în funcție de valoarea și necesitatea lor. Lipsa depozitelor permanente de sortare determină valorificarea unor cantități importante de masă lemnoasă sub nivelul calitativ deținut, adesea ca lemn de foc și nu industrial. Depozitele permanente vor contribui nu numai la o valorificare superioară a materialului lemnos, ci și la un control mai riguros al primei introduceri pe piață.

Implementarea principiului utilizării în cascadă a lemnului și a economiei circulare presupune și crearea unor platforme de colectare a produselor din lemn utilizate și reciclarea acestora pentru folosințele ulterioare. Dezvoltarea acestor platforme trebuie realizată cu prioritate prin identificarea principalilor utilizatori ai produselor din lemn reciclate și implicarea acestora în crearea infrastructurii necesare; este însă necesară și luarea în considerare a condiționării finanțării depozitelor de sortare de realizarea unor platforme de reciclare a produselor din lemn.

■ Promovarea folosirii superioare a lemnului în produse de folosință îndelungată

În concordanță cu strategiile europene pentru bioeconomie și dezvoltare durabilă, DSA1 urmărește să consolideze rolul produselor pădurii ca substitut al materialelor neregenerabile pentru construcții, mobilier, hârtie, textile și alte utilizări industriale inovatoare, favorizând produsele de lemn cu o durată lungă de viață și principiul utilizării lemnului în cascadă. Planul de acțiune pentru promovarea construcțiilor din lemn trebuie să adreseze și combaterea concepțiilor greșite referitoare la riscul de incendiu și la lipsa de durabilitate, precum și recunoașterea numeroaselor avantaje ale produselor lemnoase din punctul de vedere al reducerii poluării și al consumului de energie pe parcursul etapelor construirii. Pe lângă promovarea lemnului în construcții și susținerea industriei mobilei, este necesară finanțarea tehnologiilor inovatoare care să producă “mai mult din mai puțin” - adăugarea de valoare acelor categorii de produse care, în prezent, nu sunt valorificate corespunzător sau chiar deloc (resturi de exploatare și prelucrare), prin procesarea lor chimică în materii prime necesare altor sectoare de activitate: energetic (biocombustibili), textil (fibre din nano-celuloză), farmaceutic (nano-celuloză cristalină), alimentar etc. Stimularea capacităților antreprenoriale și de inovare în scopul folosirii de tehnologii pentru piețele emergente, în contextul bioeconomiei, este necesar a fi susținută prin programe de finanțare specifice.

Considerații strategice DSA2 - Asigurarea transparenței și competitivității pe piața lemnului

■ Trasabilitatea lemnului și prima introducere pe piață

Conceptul propus de SNP30 este de a simplifica și adapta sistemul SUMAL, prin păstrarea acelor caracteristici care sunt utile și eficiente în raport cu scopul sistemului și prin eliminarea sarcinilor administrative inutile, respectiv a deficiențelor sistemice pe care le comportă actualul sistem.

Pe parcursul dezbaterilor, a fost subliniată necesitatea creșterii eficacității SUMAL în ceea ce privește tăierile ilegale, dar și necesitatea flexibilizării și simplificării sistemului. Modelul conceptual propus, care presupune o modificare semnificativă a cadrului de reglementare, are următoarele coordonate principale⁷:

1. Modul de comercializare a masei lemnoase (pe picior sau fasonat) este la latitudinea proprietarilor, tranziția către o pondere preponderentă de comercializare a lemnului sub formă fasonată fiind reglementată pentru pădurile publice.
2. Modul de însemnare prealabilă a arborilor de extras va fi reglementat ca un instrument de monitorizare internă, sub raportul corectitudinii aplicării lucrărilor silvice, și nu ca un instrument central de control al volumelor comercializate.
3. Proprietarii/operatorii au obligația stabilirii și declarării provenienței și a asigurării trasabilității până la prima introducere pe piață – considerată platforma primară, în acord cu cerințele de trasabilitate a lemnului de la nivel european.

⁷Propunerile privitoare la modul în care este controlată de către stat trasabilitatea sunt descrise la DSA 13: **Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere**

4. Declarația de exploatare a masei lemnoase presupune declararea în RFN, cel puțin, a locului de proveniență a lemnului, a volumului estimat de extras în raport de intervenția silviculturală programată, a termenelor de execuție a exploatării lemnului și a punctului de introducere pe piață (clar definit, cu coordonate GPS). Actul de estimare a masei lemnoase nu va avea, din perspectiva statului, caracter de document de gestiune.
5. Măsurarea volumului materialelor lemnoase se va face la introducerea pe piață, prin orice metode de măsurare certificabilă metrologic, în limita unor toleranțe reglementate. Măsurarea se face de către persoane special autorizate în acest sens, cu atragerea responsabilității persoanei care face măsurarea și aprecierea calitativă. Acolo unde este necesar, conform evaluărilor de risc, se pot stabili măsuri de dublă verificare: cântărire, amprenta digitală, monitorizare video etc.
6. Sortimentele care fac obiectul introducerii pe piață sunt definite simplu și unitar prin actul de reglementare a sistemului de trasabilitate.
7. Acoperirea trasabilității de la prima introducere pe piață până la prima transformare a sortimentelor care fac obiectul introducerii pe piață este reglementată strict, prin folosirea SUMAL; se are în vedere acoperirea unei părți din trasabilitate prin proceduri obligatorii impuse de autoritate pentru reducerea riscurilor de intrare pe piață fără măsurare și pentru sprijinirea operatorilor și comercianților mici.
8. Documentul care certifică proveniența, acolo unde este necesar pe lanțul de aprovizionare, este un document dedicat, emis prin SUMAL, asumat prin declarația proprietarului/operatorului odată cu avizul de expediție a materialelor lemnoase.
9. Asigurarea trasabilității, de la prima transformare în continuare pe lanțul de aprovizionare, este responsabilitatea operatorilor economici, prin proceduri interne.
10. Introducerea de informații în SUMAL, de la prima transformare în continuare pe lanțul de aprovizionare, este recomandată agenților economici, având următoarele utilități: i) susținere pentru comercianți, pentru instituirea propriilor sisteme Due Diligence în ce privește trasabilitatea produselor din lemn (punerea în aplicare a prevederilor “deforestation-free”, certificare etc), ii) realizarea de către autorități a rapoartelor privind piața lemnului/balanța lemn, iii) evaluarea valorii adăugate prin lanțurile valorice verticale.
11. Transparența privind introducerea pe piață și circulația masei lemnoase trebuie să fie un atribut al SUMAL pentru prima introducere pe piață, cu respectarea confidențialității tranzacțiilor și a liberei circulații a mărfurilor. Publicul are acces la date relevante, asumate, în timp real, iar accesul la date brute îl au entitățile ce pot folosi datele cu bună credință; asigurarea accesului la date trebuie realizat în egală măsură și pentru datele din sistemele de trasabilitate implementate de operatori și comercianți. Confidențialitatea datelor raportate în sistemele de trasabilitate trebuie reglementată și asumată explicit de către autoritate sau de către cei ce colectează și gestionează astfel de date.

Evaluarea pieței lemnului/balanța lemnului

Necesitatea unei balanțe a lemnului, bazată pe date cât mai credibile, este importantă pentru a propune ținte fundamentate privind modul de folosire a resursei lemnoase în produse de lemn de lungă durată, în producerea de energie verde și în utilizarea multi-ciclică a lemnului.

Deși mai multe instituții ale statului colectează, procesează și raportează un volum semnificativ de date privind acumularea de masă lemnoasă, exploatarea, procesarea și comercializarea lemnului, informațiile publice sunt, adesea, percepute ca de slabă calitate, greu accesibile și de neîncredere. Pe lângă o informare necorespunzătoare a publicului, acest fapt are efect negativ asupra capacității agenților economici din sector de a fundamenta decizii de afaceri, dar și asupra capacității decizionale a ACS. În aceste condiții, necesitatea unei descrieri clare a pieței lemnului/balanței lemnului,

alimentată permanent cu date corecte, asumate de către instituțiile abilitate (IFN, INS, GF, și ACS, prin SUMAL) și utilizabile de către factorii interesați din sector, devine una stringentă. Pentru a putea dispune de un raport anual privind piața lemnului, este nevoie de o serie de modificări legislative⁸ dar, mai ales, de demersuri instituționale și operaționale în direcția coordonării procesului de colectare, procesare și raportare a datelor de către ACS.

Considerații strategice DSA3 - Creșterea contribuției sectorului forestier la dezvoltarea economică a comunităților rurale

Sectorul forestier național este de o importanță vitală pentru economia rurală. Cu toate acestea, preocupările pentru cunoașterea și sporirea rolului pădurii în dezvoltarea socio-economică a comunităților au deținut o poziție marginală în politica publică, potențialul sectorului forestier în dezvoltarea rurală fiind puțin promovat. Măsurile de finanțare publică au vizat doar în mică măsură aspecte specifice sectorului, accentul fiind pus în special pe finanțarea sectorului agricol. Cadrul de reglementare actual și practica din sectorul forestier nu au prevederi sau abordări specifice, care să sprijine în mod expres dezvoltarea socio-economică a comunităților locale, deși există indicii privitoare la faptul că dependența de pădure a multor comunități rurale din România este foarte mare. Menționarea consumului de lemn de foc pentru încălzire și gătit este suficientă pentru a argumenta o anumită dependență critică. În actualul cadru de reglementare privind administrarea pădurii, această dependență nu este definită, interesele comunităților dependente de pădure nu sunt incluse în mod explicit în luarea deciziilor. În acest context, este justificată preocuparea factorilor interesați, așa cum a rezultat din procesul de consultare, pentru proiectarea și implementarea unor instrumente care să încurajeze afacerile locale din domeniul forestier și să sporească contribuția pădurii la dezvoltarea socio-economică a comunităților rurale.

Afacerile din domenii de activitate specifice sectorului forestier

Abordarea din prezentul document programatic consideră că dezvoltarea socio-economică a comunităților locale poate fi susținută prin stimularea valorificării și prelucrării superioare a lemnului, dar și a produselor forestiere nelemnoase, în sensul creșterii valorii adăugate pe plan local. Revitalizarea mediului rural și a comunităților dependente de pădure se poate realiza prin facilitarea accesului la resursă al comunităților locale, ceea ce va genera locuri de muncă și valoare adăugată produselor. În contextul unei crize a forței de muncă în sectorul forestier, implicarea locuitorilor din mediul rural în gestionarea pădurilor este condiționată, indirect, de participarea economiei forestiere la dezvoltarea comunităților rurale.

Dezvoltarea comunităților locale depinde de predictibilitatea accesului la resursă. De aceea, accesul la masa lemnoasă ar trebui să țină cont de aportul socio-economic local al activității de recoltare, prelucrare și valorificare a lemnului. Este esențială, în acest sens, elaborarea și aplicarea unor criterii privind distribuția masei lemnoase, care să surprindă contribuția afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier la economia locală. Aceste criterii trebuie să includă, într-un mod nu foarte complicat, valoarea adăugată, contribuțiile la bugetele locale și la cel consolidat al statului și numărul locurilor de muncă. Pentru a se putea monitoriza progresul, este nevoie de determinarea unei valori de referință. Este nevoie, de asemenea, de mai multa claritate în a defini ceea ce se dorește prin prelucrare superioară. Prin raportarea valorii produselor prelucrate la valoarea lemnului rotund ce a constituit materia primă (valori medii la nivel național pe categorii de produse), se pot obține indicatori defalcați pe categorii de produse sau ponderați într-un indicator unic care reflectă gradul de prelucrare. În acest fel, se poate dimensiona un indicator măsurabil care să exprime obiectiv progresul implementării acestei DSA.

⁸Vezi obiectivul de rezultat 1 de la DSA 9: **Monitorizare strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind sectorul forestier**

Facilitarea accesului la resursă trebuie cuplată cu facilități pentru creșterea productivității, printre care tehnologizare, măsuri fiscale privitoare la salarii, măsuri de creare a pieței (achiziții publice etc). Ignorarea necesității creșterii productivității duce la locuri de muncă nesustenabile și la utilizarea inefficientă a resursei.

Un rol important revine, inclusiv considerând obiectivele SUEP30, diversificării economiei locale prin susținerea valorificării superioare a produselor nelemnoase ale pădurii (ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale etc) și a promovării unor servicii conexe (apicultură, salmonicultura, vânătoare etc). Cadrul de reglementare trebuie să definească condițiile de utilizare a produselor forestiere nelemnoase, cu luarea în considerare a drepturilor de proprietate și a nivelurilor sustenabile de recoltare a acestor produse.

Abordarea propusă prin formularea obiectivelor de rezultat de la această DSA creează o serie de premise mai largi și în ceea ce privește aplicarea unor directive și regulamente ale UE care: *i)* evidențiază necesitatea de a se asigura că impozitul este plătit acolo unde sunt generate profiturile și valoarea, *ii)* promovează bioeconomia circulară și consolidarea implementării principiului utilizării lemnului în cascadă și *iii)* promovează produsele din lemn cu o durată lungă de viață realizate în virtutea principiul economiei circulare și care sunt de cea mai mare valoare pentru stocarea carbonului.

Comunitățile dependente critic de pădure

De cele mai multe ori, interesele comunităților locale nu sunt luate în considerare în planificarea managementului forestier, ceea ce duce la riscuri crescute de asigurare a condițiilor socio-economice de bază pentru dezvoltarea rurală. De aceea, identificarea și evidențierea comunităților rurale dependente critic de pădure, alături de demersuri de asigurare a accesului acestor comunități la resursele forestiere de care depind, sunt elemente de necesitate identificate de SNP30. Atingerea obiectivelor asumate urmărește: *i)* să se asigure materii prime de bază (de exemplu, lemn de foc, lemn pentru construcții rurale, produse nelemnoase) pentru membrii comunităților dependente critic de pădure, în măsura în care nu există alte alternative fezabile de asigurare a acestor materii prime; *ii)* să se asigure implicarea adecvată (transparentă și proactivă) a factorilor interesați în procesul de planificare și decizional cu privire la politicile forestiere și la planificarea activităților de management forestier cu impact asupra comunităților dependente critic de pădure, *iii)* să se asigure o tranziție echitabilă pentru aceste comunități, dezavantajate prin limitarea utilizării resurselor naturale.

Producerea sustenabilă a biomasei forestiere cu destinație energetică

Consumul de lemn de foc pentru încălzire la nivel de gospodărie, utilizat în special prin arderea în sobe, este principala problemă a utilizării energetice a biomasei în România, cu efect negativ în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră și oferta de lemn cu utilizări industriale, dar și în ceea ce privește vulnerabilitatea energetică a comunităților locale. ACS trebuie să se preocupe, în primul rând, de sustenabilitatea producerii biomasei forestiere destinate consumului energetic precum și, prin inițiative în colaborări intersectoriale, de găsirea de alternative pentru accesul la servicii energetice moderne al comunităților locale.

Obiectivul utilizării biomasei forestiere pentru producerea energiei, la nivelul gospodăriilor, dar și în instalații industriale ce produc energie electrică, încălzire sau răcire, este menținerea cantităților utilizate la un nivel sustenabil și atenuarea, în mod adecvat, a potențialelor externalități negative. La nivelul consumului de lemn de foc al gospodăriilor individuale, sunt necesare măsuri specifice care să nu afecteze disponibilitatea fizică a resursei pentru comunitățile afectate de sărăcia energetică. În ceea ce privește utilizarea biomasei în instalații industriale ce produc energie electrică, încălzire sau răcire, se impune o abordare diferită, care să țină în primul rând cont de politicile de neutralitate climatică și reducere a gazelor cu efect de seră asumate la nivel european și internațional.

În acest sens, sectorul forestier își va adapta permanent politica proprie la evoluțiile cadrului de reglementare sau programatic național și al UE. Din perspectiva prezentei strategii, o serie de criterii de sustenabilitate a furnizării biomasei forestiere pentru energie sunt considerate esențiale:

1. Biomasa forestieră cu destinație energetică trebuie să fie produsă prin gestionarea durabilă a pădurilor (care să țină cont cel puțin de continuitatea existenței pădurii, de principiul continuității recoltelor de lemn, de promovarea regenerării naturale și a tipului natural fundamental de pădure, de diversitatea de specii, de gestionarea lemnului mort), principii integrate în SNP30;
2. Biomasa forestieră cu destinație energetică trebuie să fie furnizată cu respectarea principiilor utilizării în cascadă a lemnului și economiei circulare, a ierarhiei deșeurilor, precum și legalității în ceea ce privește proveniența și finanțarea (subvenționarea); nu se va stimula dezvoltarea de facilități industriale de producere a energiei din biomasă forestieră;
3. Producerea biomasei forestiere cu destinație energetică trebuie să țină cont de obiectivele naționale și internaționale referitoare la absorbția de carbon, calitatea solului, conservarea biodiversității și creșterea rezilienței ecosistemelor forestiere;
4. În utilizarea energetică a biomasei forestiere trebuie avute în vedere cerințele comunităților dependente de pădure, impactul asupra acestora, respectarea dreptului terților, respectarea condițiilor de muncă și valoarea adăugată la nivelul comunităților locale.

Considerații strategice DSA4 - Creșterea rolului socio-cultural al pădurilor

Identificarea și gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural

Rolul socio-cultural al pădurilor este, în acest moment, reglementat și aplicat în practica silvică prin intermediul clasificării funcționale a pădurilor, în cadrul căreia subgrupa 1.4. *Păduri cu funcții de protecție, predominant sociale*, include suprafețe cu rol recreativ din jurul localităților, cu rol în păstrarea identității culturale etc. În prezent, suprafața ocupată de astfel de păduri este estimată de către ACS în raportarea Forest Europe la cca. 300.000 ha. În unele din aceste suprafețe este reglementat procesul de producție (fiind incluse în tipurile funcționale T III sau TIV), în altele se prevăd lucrări de conservare.

Cererea din ce în ce mai mare din partea societății pentru serviciile recreative, culturale și sanogene ale pădurii, așa cum a rezultat din procesul de consultare a factorilor interesați, necesită o identificare mai specifică a acelor păduri, care să răspundă la cerințele sociale. Pentru creșterea rolului pădurilor respective pentru societate și comunitatea locală și pentru ca desemnarea și gestionarea lor să se facă prin respectarea mediului natural și a opțiunilor proprietarului terenului, sunt foarte importante: *i*) actualizarea criteriilor de identificare și desemnare a pădurilor cu rol-socio-cultural, *ii*) implicarea comunităților și a deținătorilor de terenuri în procesul de identificare și desemnare, *iii*) elaborarea de măsuri speciale de management pentru aceste păduri și *iv*) elaborarea de criterii de evaluare a modului în care aceste păduri îndeplinesc efectiv rolul socio-cultural desemnat.

Identificarea pădurilor cu rol socio-cultural ar putea determina, pe de o parte, beneficii reale bine cunoscute și solicitate pentru comunități (și pentru întreaga societate) în domeniul cultural, recreativ și educațional. Pe de altă parte, procesul de identificare a acestor păduri ar crea o oportunitate clară de aplicare a prevederilor strategiei pentru biodiversitate a UE: protejarea acelor elemente de biodiversitate, care sunt importante din perspectivă socio-culturală (de exemplu, păduri cu specii de floră care asigură o valoare estetică ridicată). Cadrul strategic recomandat este ca, prin elaborarea în mod obiectiv a criteriilor de desemnare și a măsurilor speciale de gestionare, unora dintre aceste păduri să le fie atribuit, în funcție de prezența elementelor de biodiversitate de importanță socio-culturală, un rol mai ridicat de protecție a biodiversității. În acest fel, aceste păduri vor putea fi considerate inclusiv ca răspunzând criteriilor de desemnare a zonelor de protecție strictă de 10% (a se

vedea și obiectivele strategiei de biodiversitate EU 2030). Relevante pentru acest subiect sunt capitolele 3.3.3 și 5.3 din Ghidul CE *Criteria and guidance for protected areas designations*⁹. Ghidul menționat nu impune măsuri de protecție strictă pentru suprafețele incluse în 10% (obiectivul de rezultat al Strategiei UE pentru conservarea biodiversității), fiind permise în mod explicit măsuri de management activ și fiind recomandată includerea pădurilor peri-urbane. Astfel, s-ar putea implementa principiul îndeplinirii rolurilor de protecție multiplă.

De semnalat că, în multe cazuri, pădurile care exercită un rol socio-cultural important pentru comunitățile locale sunt și cele care furnizează materia primă critică pentru dezvoltarea acestor comunități. În asemenea situații, reglementarea procesului de producție a lemnului este necesară, impactul negativ asupra rolului socio-cultural putând fi limitat prin proceduri specifice de exploatare a masei lemnoase.

■ Promovarea activităților de turism în natură

Dezvoltarea sectorului turistic bazat pe activități în natură oferă oportunități de realizare a unor venituri semnificative în zonele rurale și promovează mai bine pădurile cu rol socio-cultural. Cadrul de reglementare a sectorului forestier trebuie să susțină activitățile de turism în natură, cu preponderență pentru pădurile identificate ca având un important rol socio-cultural. Acest lucru presupune, în mod special, definirea condițiilor de acces în scop recreativ în pădurile cu rol-socio cultural, cu considerarea drepturilor de proprietate și a impactului asupra conservării biodiversității, precum și a unui mecanism de plată a SE furnizate de aceste păduri (a se vedea DSA 8). Reglementările privind drepturile și îndatoririle consumatorului de servicii recreative, accesul și utilizarea căilor de acces fac parte din infrastructura necesară întăririi funcției socio-culturale.

Aria tematică 2: Protejarea, refacerea și extinderea pădurilor din România

Considerații strategice DSA 5 - Gospodărirea pădurilor integrează conservarea biodiversității

Experiența gospodăririi unitare a fondului forestier național după anul 1948 a arătat că un management activ al pădurilor poate asigura condiții favorabile biodiversității. Această realitate este evidentă prin prezența, în pădurile României din afara sistemului de arii protejate, a unor populații viguroase de specii de interes conservativ, rare sau amenințate în alte părți ale Europei. Acest rezultat se datorează atât existenței habitatelor naturale în păduri gospodărite (prin impunerea compozițiilor de regenerare, a menținerii/refacerii tipului natural de pădure, a regimului codru, a echilibrării distribuției suprafețelor pe clase de vârstă), cât și asigurării conectivității ridicate a fondului forestier la nivel național, garantată de regulile privind naturalitatea pădurilor, împreună cu restricțiile privind schimbarea categoriei de folosință. Ca atare, integrarea conservării biodiversității în managementul forestier oferă șansa unei biodiversități ridicate, atât ca bogăție în specii, cât și ca nivel populațional, la nivel național, comparativ cu ce oferă sistemul de arii protejate, care acoperă doar 24% din teritoriul țării. În plus, prin integrarea conservării biodiversității în managementul forestier este posibilă integrarea activităților umane pentru o bioeconomie circulară, de altfel singura șansă pentru a putea avea o suprafață forestieră mare și relativ compactă, obligatorie pentru dezideratele necesare unei biodiversități ridicate (conectivitate și nivel populațional ridicat).

⁹https://ec.europa.eu/environment/publications/criteria-and-guidance-protected-areas-designations-staff-working-document_en

Cadrul legislativ

Implementarea direcției strategice necesită măsuri de adaptare, simplificare și armonizare a cadrului legislativ, aspect propus a se realiza conform calendarului asumat de autoritate prin PNRR privind reformarea cadrului legislativ și a legislației subsecvente. Actualizarea cadrului legislativ trebuie să asigure și coerența acestuia (de exemplu, coroborarea cerințelor privind gestionarea pădurilor cu cele de conservarea biodiversității) și, de asemenea, să prevadă cadrul de implementare a obiectivelor strategice stabilite pentru asigurarea dezideratului strategic agreat.

Cadrul tehnic de reglementare

Reglementarea cadrului tehnic de integrare a conservării biodiversității în managementul forestier trebuie să stabilească obiectivele de rezultat minimale de atins din perspectiva biodiversității. Ghidurile de bune practici trebuie să prevadă măsurile specifice de management recomandate în raport de diferitele obiective de conservare.

Suprafața ecosistemelor forestiere cu valoare conservativă

În momentul actual, strategiile europene, de biodiversitate și pentru păduri, prevăd ca 30% din suprafața terestră a statelor membre să fie incluse în arii protejate, iar o treime din aceasta (10% din total) să fie strict protejată. Pentru realizarea acestui deziderat, experții consideră că trebuie avute în vedere nu doar atingerea pragurilor propuse (de exemplu, 10% din total), indiferent de conținut, ci și includerea unor suprafețe care conțin ecosisteme cu valoare ridicată de conservare (eșantioane de ecosisteme reprezentative, păduri virgine și cvasivirgine multisekulare – *old-growth*, ecosisteme rare, amenințate și periclitare: rariști naturale, stâncării, mlaștini, grohotișuri, tufărișuri, păduri aluviale, poieni în păduri etc).

Stimularea implementării direcției strategice de acțiune

Pentru a asigura succesul direcției strategice de integrare a conservării biodiversității în managementul forestier și, ca atare, pentru a urmări anumite obiective folositoare conservării și în pădurile gestionate activ, se impune acoperirea obligatorie a costurilor aferente acestei integrări, fiind cunoscut faptul că integrarea conservării biodiversității în păduri gestionate activ aduce restricții și, implicit, costuri ridicate. În prezent, există un sistem asimilat ajutorului de stat, aplicat numai în cazul arboretelor incluse în TI și TII. Acesta nu acoperă toate situațiile și nici nu este o formă de compensare pentru restricțiile impuse și dezavantajele create ca urmare a implementării unui regim de conservare a biodiversității stabilit. În prezent, deoarece gospodărirea pădurilor și conservarea biodiversității se asigură pe baza unor acte de reglementare (norme tehnice) cu caracter obligatoriu, nu există posibilitatea finanțării acestora, pentru că nu există adiționalitate. În consecință, acordarea de stimulente este imposibilă și, ca atare, asumarea de către proprietari a unor obiective și acțiuni suplimentare pentru conservarea biodiversității este improbabilă, iar impunerea acestora ar fi inechitabilă.

Compensații pentru restricțiile legate de conservarea biodiversității

În prezent nu există un sistem de compensare pentru toate restricțiile impuse proprietarului prin directivele europene și legislația națională. Compensațiile pe care le primește proprietarul reprezintă doar contravaloarea masei lemnoase pe care nu o poate recolta, ca urmare a restricțiilor pentru pădurile din TI și TII și nu acoperă și costurile de management care rezulta din aplicarea efectivă a măsurilor de conservare instituite. Finanțarea este asigurată din bugetul național, fiind de dorit identificarea de oportunități care să permită accesarea de fonduri europene. Există însă și alte restricții impuse prin planurile de management în vederea implementării directivelor și strategiilor europene (de exemplu, menținerea unei cantități de lemn mort/ha, a „insulelor de îmbătrânire”), pentru care nu se acordă compensații.

Considerații strategice DSA 6 - Management adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere

Schimbările climatice și fenomenele meteo extreme cu frecvență și intensitate tot mai mari sunt de necontestat, iar studiile arată că una din cauzele principale o reprezintă supra-exploatarea sau exploatarea nesustenabilă a resurselor de mediu, ca urmare a presiunii antropice tot mai mari asupra lor. În aceeași situație se găsesc și ecosistemele forestiere, fiind demonstrat că stabilitatea acestora la acțiunea factorilor perturbatori variază foarte mult în raport cu modul de gospodărire și cu biodiversitatea acestora. Se impun din acest punct de vedere mai multe tipuri de acțiuni:

- Cuantificarea factorilor care produc perturbații ale proceselor ecosistemice și ale structurii pădurii, astfel încât, la nivelul fiecărui ocol silvic sau, după caz, proprietar de pădure, să existe o bază de date cu astfel de informații obținute prin aplicarea unei metodologii clare, fundamentate științific;
- Monitorizarea continuă, atât a factorilor perturbatori, cât și a stării pădurii, în vederea ajustării corespunzătoare a tehnicilor de gospodărire, astfel încât obiectivele referitoare la ameliorarea stabilității acestora să fie atinse și menținute.
- Determinarea gradului de vulnerabilitate a pădurilor la acțiunea acestor factori perturbatori biotici, abiotici și antropici; gradul de vulnerabilitate se poate determina odată cu întocmirea amenajamentelor silvice, dar poate fi revizuit anual, în funcție de intervențiile care se efectuează în pădure și de perturbațiile care apar;
- Managementul pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere va include cerințe privind adaptarea la schimbările climatice, pentru a se asigura că gestionarea pădurilor se bazează pe o monitorizare activă a vulnerabilității speciilor.
- Măsurile preventive care cresc capacitatea naturală de absorbție a solului vor fi incluse în activitățile de management pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere.
- Ecosistemele forestiere afectate de factori perturbatori trebuie reconstruite ecologic cu prioritate, în așa fel încât pădurile rezultate să fie stabile.
- Pentru pădurile neincluse în FFN, este necesară stabilirea de mecanisme financiare de sprijin, care să atragă proprietarii în implementarea unor lucrări de reconstrucție ecologică/silviculturale, cu scopul creșterii stabilității pădurilor, a capacității de sechestrare a carbonului și a furnizării de SE.
- Adaptarea tehnicilor de regenerare, de îngrijire și conducere a arboretelor și de protecție a pădurii, astfel încât biodiversitatea acestora să se mențină și/sau amelioreze, iar stabilitatea lor la acțiunea factorilor perturbatori să crească.
- Întrucât stabilitatea arboretelor depinde foarte mult și de starea lor de sănătate, influențată, la rândul său, de modul în care se face exploatarea pădurilor, se impune o abordare complexă a acestor aspecte, cu luarea în considerare a îmbunătățirii calității lucrărilor de exploatare. Diminuarea impactului negativ al activităților de exploatare a pădurilor presupune dotarea cu utilaje performante și cu echipamente de protecție a resurselor forestiere asupra cărora impactul negativ poate fi ridicat, accesibilizarea corespunzătoare a pădurilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și reducerea accidentelor de muncă prin calificarea corespunzătoare a personalului etc.

Întrucât cele mai importante căi de acțiune în vederea creșterii stabilității pădurilor la acțiunea factorilor perturbatori sunt aplicarea corectă și la timp a lucrărilor de îngrijire și conducere și a tratamentelor silviculturale, se impune regândirea modului în care se adoptă și se aplică aceste intervenții silvotehnice, astfel încât ele să se transforme în instrumente reale de reglare a stabilității pădurilor. Acest lucru trebuie să determine și o schimbare a percepției despre silvicultură din factor perturbator în factor regulator. Măsurile ce se vor implementa pentru atingerea obiectivelor formulate în cadrul DSA6 trebuie corelate cu obiectivele din cadrul DSA12.

Considerații strategice DSA 7 - Creșterea suprafeței acoperite de pădure prin împădurirea terenurilor din afara fondului forestier

SUEP30 acordă valențe suplimentare pădurilor, prin recunoașterea unei game mai largi de funcții climatice și socio-economice. Dorința de a atinge la timp obiectivele Pactului verde european (Green Deal, 2020) este completată, în ceea ce privește înființarea de noi păduri, de Strategia UE privind biodiversitatea (2020) și de Strategia UE privind LULUCF (2018).

Limitarea efectelor schimbărilor climatice, creșterea biodiversității, asigurarea unor ecosisteme rezistente și multifuncționale, care să stocheze carbon pe termen lung în structuri forestiere, sunt principalele deziderate urmărite în politica forestieră de înființare a unor noi suprafețe de pădure. Obiectivul propus la nivelul UE este de a planta 3 miliarde de arbori până în anul 2030, cu respectarea deplină a principiilor ecologice, pentru a echilibra bilanțul emisiilor de gaze cu efect de seră. Se dorește punerea în aplicare a unui principiu general al *plantării și cultivării arborelui potrivit în locul potrivit și în scopul potrivit*.

Dezideratul de creștere a suprafeței acoperite cu păduri nu se definește doar în context european, ci și global, prin Planul strategic pentru păduri al Națiunilor Unite 2030. În acest cadru mai general România își poate propune un obiectiv strategic de creștere a suprafeței acoperite cu păduri cu 2% până în 2030 și cu 5% până în 2050. Înființarea de noi păduri nu trebuie să excludă, totuși, obiectivele de restaurare, consolidare sau extindere a trupurilor de pădure existente.

În contextul alinierii la politica forestieră europeană, România și-a asumat un document strategic (PNRR) care propune ca țintă, în ceea ce privește înființarea de noi păduri, o suprafață de 56 de mii de hectare, până în anul 2026. Este propus un obiectiv intermediar de 25 mii ha, ce trebuie atins până la sfârșitul anului 2023, urmând ca în perioada 2024-2026 să se realizeze împădurirea suprafeței rămase, de 31 mii ha.

Transpunerea în practică a obiectivelor propuse în PNRR trebuie planificată în contextul capacității actuale de realizare a lucrărilor de împădurire, ținând cont că în perioada 1990-2020 s-au realizat lucrări de împăduriri la nivel național (în fond forestier și în afara acestuia) pe o suprafață totală de 387 mii ha. Scăderea constantă a suprafețelor de terenuri agricole/degradate împădurite, la medii mai mici de 150 ha/an sau la 124 ha în anul 2020, face ca atingerea obiectivelor propuse în următorii ani, cu medii mai mari de 10 mii ha/an, să necesite modificări rapide ale mecanismelor și infrastructurii de împădurire. Realizarea obiectivelor presupune nu doar planificarea activităților și asigurarea suportului logistic, ci și simplificarea procedurilor de împădurire a terenurilor din afara fondului forestier, revizuirea unor documente normative (NT1 - Norme tehnice privind compoziții, scheme și tehnologii de regenerare a pădurilor și de împădurire a terenurilor degradate; NT7 - Norme tehnice privind efectuarea controlului anual al regenerărilor) și a legislației privind materialele forestiere de reproducere.

În implementarea SNP30 în ceea ce privește activitatea de împăduriri, este obligatorie respectarea următoarelor cerințe:

- Speciile și ecotipurile ce se vor utiliza trebuie să fie rezistente la schimbări climatice și să nu aibă impact negativ asupra biodiversității; SNP30 presupune elaborarea de orientări actualizate privind plantarea de arbori în România care creează, în special, garanții pentru neutilizarea speciilor exotice invazive;
- Se va produce, în cantități suficiente și cu implicarea sectorului privat, material forestier de reproducere din speciile și ecotipurile de arbori care sunt adecvate condițiilor climatice viitoare ale României;
- Se va descuraja crearea de pepiniere comerciale pentru producția de specii destinate plantațiilor cu ciclu scurt sau monoculturilor;
- Activitățile de împădurire trebuie să contribuie în mod pozitiv la obiectivele de conservare a biodiversității, management al apei și protecție a solului, prin interzicerea împăduririi sau

reîmpăduririi pe terenuri agricole cu valoare naturală mare, pajiști sau zone umede, cu excepția cazului în care se reface habitatul;

- Împădurirea urbană trebuie să fie realizată printr-o abordare la nivel de peisaj, care să contribuie la consolidarea conectivității cu zone naturale sau seminaturale (cum ar fi pădurile sau zonele agricole), cu accent pe conectarea habitatelor la infrastructura verde și coridoarele ecologice;
- Proiectele de împădurire și reîmpădurire urmează să fie realizate prioritar în zonele expuse și vulnerabile la pericolele climatice, în special la secetă și inundații, aceste proiecte reducând riscurile identificate.

Efortul de creștere a suprafeței pădurilor în România trebuie continuat și după implementarea prevederilor PNRR, în perioada 2026-2030 și în perspectiva anului 2050, prin crearea unui cadru general favorabil unui astfel de demers: *i)* identificarea suprafețelor pretabile; *ii)* planificarea riguroasă a demersului; *iii)* asigurarea cu continuitate a resurselor financiare; *iv)* utilizarea unor instrumente eficiente de stimulare a deciziei proprietarilor de terenuri în sensul împăduririi acestora; *v)* crearea unui cadru de reglementare tehnic flexibil și *vi)* implementarea unui sistem de monitorizare eficient și necostisitor. Expertiza câștigată cu ocazia implementării programului de împăduriri din cadrul PNRR poate fi valorificată astfel în condiții optime.

Considerații strategice DSA8 - Eficientizarea furnizării SE prin instrumente economice

Plățile pentru servicii ecosistemice sunt stimulente economice destinate deținătorilor de terenuri, pentru a-i încuraja pe aceștia să ofere SE mai multe și/sau de mai bună calitate, sau pur și simplu plăți compensatorii, pentru a-i despăgubi pentru pierderea de venit și a susține costurile de management adiționale, determinate de obligativitatea adoptării unor măsuri de gospodărire justificate din punct de vedere ecologic, dar ineficiente din punct de vedere economic.

În prezent, în România se folosesc sisteme de plată voluntare sub forma plăților de silvo-mediul (măsurile 15.1 și 8) și sistemul de plăți compensatorii.

Plățile compensatorii sunt adresate deținătorilor de păduri situate în tipurile funcționale I și II, care sunt obligatorii, din punct de vedere al furnizării PES, dar plătite cu intermitențe, întrucât depind de alocările bugetare existente. Compensațiile reprezintă contravaloarea produselor pe care proprietarii nu le recoltează din cauza funcțiilor de protecție stabilite prin amenajamentele silvice. Acestea se calculează, în prezent, cu ajutorul unei formule ce suportă modificări, în condițiile în care deținătorii terenurilor respective sunt obligați să plătească și un amenajament silvic, elaborat în două ipoteze de lucru: cu zonare funcțională restrictivă, respectiv fără zonare funcțională restrictivă.

Crearea unui sistem de evaluare a SE presupune eforturi metodologice importante. Datele amenajistice existente pot oferi o bază de evaluare a unităților amenajistice care furnizează SE la un anumit nivel de referință. Această evaluare este importantă pentru a estima numărul total de cereri potențiale de finanțare a SE.

RFN (a se vedea DSA9) trebuie să joace un rol important în implementarea schemelor de finanțare, deoarece poate să ofere aceleași funcționalități pe care le oferă în prezent aplicația folosită de APIA pentru plățile pe suprafață și pentru cele de silvomediu. Totuși, aplicația în sine nu este o condiție sine-qua-non pentru implementarea unui sistem PES, fiind necesară o filtrare completă a datelor existente în amenajamente silvice, în special a celor ce se referă la situri Natura 2000, pentru o estimare obiectivă a bugetului necesar implementării complete a sistemului de PES.

Cadru legislativ și crearea schemelor de plată trebuie să urmărească diferențierea PES, astfel:

- SE specifice anumitor categorii funcționale de care beneficiază publicul larg și pentru care statul trebuie să asigure funcționalitatea unor plăți compensatorii.

- Sistem de PES pentru anumite categorii funcționale care vor fi incluse prin condiționare: beneficiarii direcți să contribuie la alimentarea bugetelor necesare PES (de exemplu, furnizori de apă potabilă cu captări în pădure, producători de ape minerale, microhidrocentrale etc).
- SE care sunt utilizate în scop economic de entități private (de exemplu facilități turistice). În această situație, cadrul de reglementare trebuie să prevadă și posibilitatea încheierii unor contracte de furnizare a SE bazate pe relația de piață dintre două entități private: o parte se angajează să furnizeze SE, cealaltă să plătească acele SE, pe baza unei negocieri. Avantajul unei asemenea abordări este acela că monitorizarea respectării angajamentului asumat de furnizorii de SE nu mai este neapărat a statului, ci chiar a celor ce plătesc contravaloarea SE.

Aria tematica 3: Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și raportarea de date privind pădurile

Considerații strategice DSA 9 - Monitorizarea strategică, colectarea, procesarea și utilizarea informațiilor privind sectorul forestier

Coordonarea colectării, procesării și raportării informațiilor privind sectorul forestier

Cadrul strategic definit de SNP30 pornește de la faptul că, în prezent, se colectează și procesează informații bogate despre starea pădurii și a sectorului și presupune eficientizarea procesului de colectare și procesare a acestor date prin coordonarea formală de către ACS, în așa fel încât să se asigure o corectă informare a publicului și furnizarea de informații adecvate în procesul de luare a deciziilor strategice și operaționale. Este de subliniat și necesitatea ca implementarea prevederilor DSA9 să fie coordonată cu demersurile de la nivel UE în domeniul monitorizării strategice, colectării și raportării datelor privind pădurile.

Registrul Forestier Național

Cadrul strategic definit de SNP30 satisface nevoia imperioasă de a proiecta și implementa un sistem de monitorizare a proprietăților forestiere (RFN digital), care să îndeplinească următoarele funcții:

- Oferă un set de informații cu o structură standardizată, dar adaptată funcției aferente fiecărei subparcele și a dimensiunilor totale ale proprietății, pentru a reda sintetic contextul tehnic de management.
- Pentru pădurile de mici dimensiuni, constituie instrumentul de planificare a gospodăririi silvice, raportat la obligațiile de rezultat stabilite.
- Condiționează introducerea lemnului pe piață, prin implementarea declarației de exploatare, prevăzută la considerațiile strategice aferente DSA2.
- Corelează sarcinile de gospodărire ce provin din alte obligații (mediu, sancțiuni, fiscalitate etc), în special prin suprapunerea proprietății declarate în RFN cu diverse categorii de arii protejate (parcuri naturale și naționale, situri Natura 2000 etc).
- Asigură cadrul de acces la compensații și PES: vizualizarea schemelor de finanțare, verificarea eligibilității, depunerea și aprobarea cererilor de finanțare, vizualizarea deciziilor de plată/neplată, monitorizarea gradului de implementare a cerințelor din schemele de finanțare.
- Asigură o comunicare facilă/digitalizată cu autoritatea, inclusiv în ceea ce privește managementul avizelor și autorizațiilor, aspect esențial pentru reducerea efortului birocratic actual.

- Gestionează sistemul de evidență a registrelor de control prin introducerea, stocarea și consultarea rapoartelor de control ale GF cu privire la proprietatea și/sau administrarea terenurilor forestiere.
- Furnizează o bază de date agregate, coerente și consistente, foarte utile pentru autoritate, în asigurarea suportului decizional și a monitorizării politicii forestiere.

Condițiile de operaționalizare a RFN sunt:

- Să permită *etapizarea implementării*, începând cu o structură de informații simplă, care să poată apoi fi dezvoltată și îmbogățită pe măsură ce informațiile devin disponibile.
- Să permită *diferențierea structurii informațiilor* în funcție de criterii precum natura și dimensiunea proprietății, forma de administrare, categoria de folosință, categoria funcțională a pădurii și structura pădurii, ariile naturale protejate etc.
- Să permită *consemnarea evoluției cronologice* a informațiilor de monitorizare, atât din punct de vedere al structurii acestora, cât și a nivelului de detalii.
- Să permită *automatizarea interacțiunii* dintre proprietar și autoritate, asigurând calitatea datelor, o comunicare accelerată și un confort ridicat de utilizare.
- Să ofere o *flexibilitate ridicată* în definirea de rapoarte și indicatori de monitorizare bazați pe datele colectate, care să poată fi apoi utilizate ca suport decizional atât de proprietar pentru managementul proprietății forestiere, cât și de către autoritate pentru ajustarea strategiei și cadrului de reglementare.

Aria tematica 4: Comunicare, conștientizare, educare și cercetare științifică

Considerații strategice DSA 10 - Comunicare eficientă, conștientizare, educare și cercetare în sectorul forestier

Atingerea dezideratului DSA10 presupune în primul rând o abordare proactivă a comunicării cu publicul larg, bazată pe educare și informare corectă. Este nevoie de soluții profesionale adaptate nivelului actual de conștientizare și percepției existente și structurate în jurul unor informații oneste, clare, ușor de înțeles și înțelept diseminate, vizând permanentizarea dialogului cu publicul larg. Pe termen lung, educarea generațiilor tinere trebuie să includă cunoștințe mai ample privind sectorul forestier.

Conturarea și menținerea unui nivel profesional ridicat al resursei umane din silvicultură nu sunt posibile fără o mai mare atractivitate a sistemului de învățământ de specialitate, care se poate atinge printr-un efort comun al tuturor factorilor direct interesați. În centrul acestui efort trebuie să stea adaptarea curriculei la cerințele pieței muncii și o informare activă a noilor generații, mai cu seamă în mediul rural, cu privire la beneficiile muncii vocaționale în domeniul forestier.

Tradiția și experiența dobândite în domeniul cercetării științifice se pot continua cu succes dacă se atinge efectul sinergic al demersurilor științifice și dacă rezultatele cercetării științifice sunt relevante pentru fundamentarea deciziilor din sectorul forestier. Coordinarea dintre factorii implicați, inter- și intra sectoriali la nivel național, în domeniul public sau privat, reprezintă esența succesului efortului de cercetare științifică. Programele ERASMUS+ și COST, pe lângă programele explicit de cercetare finanțate în baza unor competiții de proiect (FP7, Orizont 2020), dau coerență politicii de promovare a progresului tehnic și inovării. Proiectele COST facilitează constituirea de echipe multi-disciplinare de explorare a unor noi tematici iar proiectele de cercetare propriu-zisă furnizează tehnologii și soluții manageriale noi, ce urmează a fi implementate prin programe ERASMUS, ce se pot finaliza prin noi domenii de formare continuă.

Aria tematica 5: Eficiență și transparență în guvernarea pădurilor și controlul gestionării pădurilor

Considerații strategice DSA 11 - Eficientizarea și transparentizarea gestionării și administrării pădurilor

Reformarea cadrului de reglementare normativ

Abordarea propusă în cadrul DSA 11 presupune ca, prin reformarea cadrului de reglementare tehnic, gestionarea pădurii să se facă pe bază de norme tehnice clare, care prevăd obligațiile pentru asigurarea SE minimale. Normele tehnice vor promova, în cât mai mare măsură, obligațiile de rezultat pentru transparentizarea și eficientizarea gestionării pădurilor. Normele tehnice sunt complementate de ghiduri de bune practici, cu rol de îndrumare. Ghidurile de bune practici vor furniza măsurile tehnice recomandate pentru atingerea obiectivelor de rezultat și pentru furnizarea unor SE la nivel maximal, pe baza unor compensări sau plăți pentru serviciile furnizate. Administratorul pădurilor statului își asumă furnizarea SE la nivel maximal, implementând indiferent de existența unui sprijin financiar, prevederile ghidurilor de bune practici.

Atingerea dezideratului acestei DSA presupune reformarea semnificativă a legislației actuale, începând de la Codul silvic. Acesta ar trebui reformat prin eliminarea reglementărilor de natură tehnică, ce ar trebui delegate către legislația de nivel inferior. Reforma trebuie continuată cu elaborarea unor norme tehnice simplificate, care să definească un nivel minim de obligații ale proprietarului de pădure (nivel de referință), exprimate prin rezultate ce trebuie obținute și mai puțin prin proceduri ce trebuie respectate. Obligațiile de rezultat sunt diferențiate în raport cu obiectivele de gestionare a pădurilor și se identifică, oriunde este posibil, prin indicatori măsurabili /cuantificabili. Etapa finală este elaborarea unor ghiduri de bune practici însoțite de instrumente economice care să încurajeze implementarea lor (inclusiv pentru domenii conexe care vizează conservarea biodiversității, adaptarea la schimbări climatice, resurse regenerabile pentru producerea energiei etc).

Responsabilizare activă

Responsabilitatea atingerii obligațiilor stabilite prin normele tehnice sau asumate prin sisteme de stimulare a implementării ghidurilor de bune practici va reveni proprietarului de pădure. Pentru îndeplinirea lor, proprietarul este liber să contacteze servicii silvice pe o piață funcțională de prestări servicii silvice. Este încurajată implicarea unor asociații profesionale ale experților silvici în crearea acestor piețe. Stabilirea unor obiective de rezultat clare și verificabile pe teren are drept scop responsabilizarea proprietarilor și gestionarilor de pădure, dar și facilitarea unui control transparent și eficient.

Planificarea gestiunii silvice

Cerințele de planificare a gestiunii silvice sunt diferențiate în raport cu mărimea proprietății forestiere. Abordarea SNP30 presupune existența, la nivel de proprietate, a unui document de gestiune, care să cuprindă atât obligații de procedură rezultate din legislația specifică domeniului forestier cât și obligații de rezultat ce urmăresc asigurarea furnizării unui nivel minim de SE de către fiecare arboret. Pentru suprafețele de pădure de mici dimensiuni (stabilite, conform reglementărilor actuale, la 10 ha), RFN integrează funcția de planificare prin stabilirea în platformă a unor indicatori de caracterizare sumară a arboretelor și prin definirea obligațiilor de furnizare a SE minimale. Pentru suprafețele de pădure de mari dimensiuni, cerințele de planificare se bazează pe norme tehnice de amenajare a pădurilor revizuite, care consideră obiectivele recomandate privind reformarea rolului decizional al proprietarului

de pădure (vezi DSA 12). ACS poate decide cu privire la crearea unui cadru de reglementare privind condițiile de contractare, cu prestatorii de servicii, a elaborării documentului de gestiune și a implementării lui.

Obiectivele legate de normele tehnice/ghidurile de bune practici din cadrul acestei DSA trebuie văzute în conjuncție cu obiectivul de rezultat 2 de la **DSA13 Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere**.

Considerații strategice DSA 12 - Reformarea rolului decizional al proprietarului de pădure

Direcția strategică propusă este în acord cu prevederile SUEP30, care adresează problema manifestării dreptului de proprietate prin forme de „sprijin și stimulente financiare și de reglementare specifice [...] pentru a sprijini proprietarii și gestionarii de păduri în eforturile lor, pentru a extinde pe scară largă utilizarea celor mai bune practici și pentru a asigura creșterea cantității și calității suprafețelor cu păduri”.

Reformarea cadrului de reglementare

Creșterea rolului decizional al proprietarului de pădure presupune mai multă flexibilitate legislativă, actualizarea cadrului de reglementare și stabilirea, prin intermediul normelor tehnice, a nivelului de referință asociat SE minimale care trebuie asigurate de orice suprafață de pădure, indiferent de forma de proprietate. Ghidurile de bune practici vor oferi atât administratorului, cât și proprietarului de pădure, variantele pe care le au la dispoziție peste nivelul de referință (alternative fundamentate economic) și pentru care aceștia să poată solicita compensare financiară. Limbajul utilizat la întocmirea ghidurilor trebuie să fie suficient de tehnic, dar și ușor de înțeles pentru proprietarii neinițiați. Ghidurile de bune practici ar trebui să fie cât mai simple și cu informații clare și bine corelate.

Mecanisme de sprijin financiar

Adaptarea pădurilor la gradul de incertitudine generat de schimbările climatice determină acțiuni concrete de îmbunătățire a calității fondului forestier, pentru a ameliora stabilitatea și reziliența acestora. Practicile silvice care angajează proprietarii în reconstrucția arboretelor cu structuri deteriorate, realizarea lucrărilor de împădurire planificate, regenerarea pe cale naturală sub masiv, cu specii principale de bază și de amestec în proporții corespunzătoare tipului de pădure, care promovează biodiversitatea, nu au fost niciodată stimulate deși, în actualele condiții de mediu, sunt atât de importante pentru creșterea stabilității pădurilor. Obiectivul strategic propus urmărește crearea unui sistem de finanțare care să susțină proprietarii privați în implementarea bunelor practici de gestionare a pădurilor. Printre practicile care se propun a fi finanțate se regăsesc susținerea amenajării suprafețelor mici de pădure, finanțarea lucrărilor silvotehnice aplicate în fazele tinere de dezvoltare și refacerea ecosistemelor forestiere afectate de calamități. Astfel, se preconizează o eficientizare a modului de implementare a acestor activități comparativ cu impunerea lor pe cale normativă.

Consolidarea capacităților proprietarilor forestieri în contextul bioeconomiei

Bioeconomia forestieră, bazată pe valorificarea altor servicii (activități educative, culturale, practici tradiționale etc), precum și pe utilizarea altor produse decât lemnul sau a lemnului mărunt, poate asigura diversitate în veniturile proprietarilor. De asemenea, investițiile în tehnologie pot crește eficiența fondului forestier. Pentru toate aceste acțiuni sunt necesare însă activități de conștientizare, de consiliere, cooperare, de formare a competențelor proprietarilor care vin în sprijinul înțelegerii necesității practicilor de gospodărire durabilă. Astfel de acțiuni nu sunt stimulate în prezent. Întrucât în România există o gamă largă de proprietari, acțiunile de informare și creștere a capacităților de gestionare a pădurilor ar trebui să fie diferențiate în raport cu nevoile proprietarilor.

Considerații strategice DSA 13 - Eficientizarea și transparentizarea actului de control al legalității activităților forestiere

Controlul circulației materialului lemnos

Reformarea sistemului de raportare a cantităților de lemn exploatare, prin măsurarea și raportarea acestora la punctul de intrare pe piață, va determina reformarea modului în care se realizează controlul. În ceea ce privește controlul circulației materialului lemnos, mecanismul propus în prezentul document programatic presupune:

- Controlul trasabilității lemnului trebuie bazat pe concentrarea resurselor de control la punctul de introducere în piață; trebuie avut în vedere că exercitarea controalelor în acest punct are un pronunțat rol de prevenție și poate duce la obținerea de probe concludente în instanță;
- Atribuțiile de control pe linia trasabilității lemnului aparțin numai instituțiilor statului, nu și administratorilor pădurilor; administratorul pădurii poate verifica transporturile care circulă în FFN, cu sesizarea eventualelor nereguli către instituțiile abilitate;
- Organizarea controlului trebuie realizată pe baza monitorizării și a analizelor de risc, fără implicații de altă natură, pe criterii obiective și transparente, prin proceduri de control care să țină cont de dinamica continuă a modului de operare și a factorilor de risc la acțiuni neconforme;
- Monitorizarea transportului ar trebui să urmărească: *i)* combaterea efectivă a practicilor neconforme, *ii)* determinarea evoluției modului de operare, prin care se realizează introducerea pe piață a lemnului recoltat ilegal și *iii)* actualizarea continuă a evaluării riscurilor în ce privește recoltările ilegale de lemn;
- Eficiența controlului trebuie permanent monitorizată printr-un set de indicatori privind activitatea instituțiilor cu rol de control, astfel fiind posibilă și analiza performanței acestora în combaterea exploatărilor ilegale, dar și dimensionarea resurselor;
- Controlul trasabilității trebuie susținut de instrumente inovative de verificare expeditivă a cantităților de lemn transportate și unicității transporturilor (de exemplu, amprenta digitală a transporturilor de lemn/sigiliul electronic al transporturilor);
- Sancțiunile trebuie să fie descurajatoare și extinse și asupra responsabililor din amonte pe lanțul de aprovizionare, cu accent pe responsabilizarea persoanelor autorizate pentru măsurarea lemnului la prima introducere pe piață;
- Creșterea gradului de transparență a controalelor, prin instituirea unui sistem de evidență publică a registrelor de control.

Controlul modului în care se face gestionarea pădurii

Orientarea normelor tehnice și a ghidurilor de bune practici către indicatori de stare a pădurii și obligații de rezultat va determina reformarea modului de exercitare a controlului regimului silvic. Controlul modului de gospodărire a pădurii se va face preponderent pe teren, având drept scop evaluarea situației reale a pădurii pe bază de indicatori măsurabili. Accentul controlului e pus pe modul în care pădurea furnizează nivelul minim de SE definit de normele tehnice. Efectuarea controlului pe baza setului de indicatori de stare oferă avantajul transparenței, eficacității și eficienței. Obiectivul de rezultat privitor la implementarea controlului pe baza unui set de indicatori de stare a pădurii trebuie corelat și cu obiectivele legate de implementarea RFN. Prin această corelare, controlul de specialitate poate fi susținut de tehnici moderne cu eficiență dovedită de monitorizare a stării pădurilor, atât în evaluarea riscurilor, cât și în combaterea practicilor neconforme.

Schimbarea cadrului juridic de încadrare a sancțiunilor

O problemă cu care se confruntă organele judiciare o reprezintă modul de stabilire a prejudiciilor create în urma marcărilor, tăierilor și exploatărilor de arbori în condiții nelegale, evaluări care, cel mai adesea, sunt contestate cu succes în instanțele de judecată.

Clarificarea și înăsprirea sancțiunilor presupun schimbarea încadrării din contravenții silvice în infracțiuni pentru acele fapte care aduc o atingere gravă relațiilor sociale cu privire la protejarea pădurilor, sub toate aspectele sale, inclusiv protejarea unor elemente unice de biodiversitate.

Prin dezbateri cu magistrații, trebuie identificate posibilitățile de eficientizare a controlului prin recurgerea la normele penale de drept comun, de exemplu, eliminarea unor infracțiuni din Codul silvic și includerea acestora în Codul Penal. Numeroasele modificări ale Codului silvic au limitat aplicabilitatea normelor penale, lipsind de claritate textele de lege, în special în cazul normelor de trimitere (a se vedea cazul evaluării prejudiciului cauzat de tăierea ilegală de arbori). În sfârșit, este necesar ca gestionarii și/sau proprietarii de pădure să recurgă mai frecvent la procese civile de recuperare a pagubelor în baza răspunderii civile delictuală, cu aplicarea principiilor răspunderii juridice din dreptul mediului.

Considerații strategice DSA14 - Crearea unui cadru de guvernanță coerent și favorabil incluziunii

Integrare și transparență

La baza DSA14 stă faptul că statul trebuie să urmărească, la nivel instituțional, identificarea și armonizarea obiectivelor strategice comune cu sectoarele adiacente sectorului forestier.

De asemenea, accesul transparent la informații relevante pentru monitorizarea și controlul pasiv al activității din sector poate sprijini ACS în implementarea eficientă a politicii silvice. În acest sens, ACS asigură o platformă informațională prin care să prezinte informații actualizate referitoare la: i) situația pădurilor României și evoluția acestora; ii) localizarea, prin baze de date GIS interconectate cu RFN, a pădurilor strict protejate, a celor din arii naturale protejate, a rețelei de ecosisteme reprezentative și a măsurilor restrictive impuse în aceste zone; iii) situația fluxurilor și trasabilitatea produselor din lemn la intrarea în piață; iv) situația implementării programelor de finanțare; v) sistemul de evidență publică a registrelor de control.

Dialog social

Implementarea DSA 14 permite ACS să instituționalizeze și operaționalizeze o platformă formală de dialog social, cu rol consultativ, care să reunească, apartinic, reprezentanți recunoscuți ai celor mai importante arii de activitate din sectorul forestier. Astfel de demersuri au meritul de a reduce influența instabilității instituționale publice în procesul de luare a deciziilor. Experiența procesului de colectare a opțiunilor strategice pentru fundamentarea SNP30 poate fi folosită de ACS pentru organizarea unor consultări publice similare.

Anexa 2 - Cerințele de planificare a gestionării pădurilor, aplicabile la nivel național

I. Abordarea normativă a planificării gestionării pădurilor

SNP 30 integrează cerințele normative de planificare a managementului forestier aplicabile la nivel național, astfel:

- 1. Cerințele de planificare a managementului forestier sunt diferențiate în funcție de mărimea proprietății forestiere:** proprietarii fondului forestier cu suprafețe mai mari de 100 ha au obligația de a asigura elaborarea amenajamentelor silvice și respectarea prevederilor acestora (Codul silvic, art. 17(2.a)). Pentru pădurile de pe proprietățile cu suprafețe de 10,1-100 ha, procesul de producție se reglementează „la nivel de arboret, cu condiția asigurării continuității la acest nivel, aplicând tratamente adecvate” (art. 20 alin.(1) din Codul Silvic). Pentru pădurile sub 10 hectare, nu este necesar un amenajament, planificarea managementului forestier realizându-se cu luarea în considerare a cerințelor de asigurare a serviciilor ecosistemice minimale.
- 2. Pentru pădurile localizate în arii naturale protejate, planificarea gestionării pădurilor integrează cerințele din planurile de management ale ariilor naturale protejate:** potrivit art. 27 alin (3) din Codul silvic, amenajamentele trebuie să preia obligatoriu măsurile de gospodărire prevăzute în planurile de management ale ariilor naturale protejate sau măsurile minime de conservare, în caz că nu există încă un plan de management.
- 3. Cerințele de planificare a gestionării pădurilor sunt elaborate în acord cu considerațiile strategice formulate pentru continuitatea producției sustenabile de lemn (DSA1), integrarea conservării biodiversității în managementul forestier (DSA5), managementul adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere (DSA6) și reformarea rolului decizional al proprietarului de pădure (DSA12).** Conform Art. 19(2) din Codul silvic, „țelurile de gospodărire a pădurii se stabilesc prin amenajamente silvice, în concordanță cu obiectivele ecologice și social-economice și cu respectarea dreptului de proprietate asupra pădurilor, exercitat potrivit prevederilor prezentului cod”.

II. Cadrul normativ de elaborare a amenajamentelor silvice

În momentul de față, amenajamentele silvice sunt realizate, în primul rând, în baza prevederilor Normelor tehnice pentru amenajarea pădurilor (2000) și Ordinului 766 din 23 iulie 2018 pentru aprobarea normelor tehnice privind elaborarea amenajamentelor silvice. Aceste documente sunt elaborate cu respectarea următoarelor principii (Art. 20, alin. 4 din Codul silvic): principiul continuității și al permanenței pădurilor, principiul eficacității funcționale; principiul conservării și ameliorării biodiversității; principiul economic.

La elaborarea amenajamentelor silvice este obligatorie realizarea zonării funcționale a arboretelor, cu luarea în considerare a caracteristicilor ecosistemelor forestiere, a obiectivelor sociale, ecologice și economice și a prevederilor planurilor de management, în cazul arboretelor care fac parte din arii naturale protejate. Încadrarea pădurilor în grupe, subgrupe și categorii funcționale, se realizează conform Anexei 3 din Ordinul 766/2018. Tuturor categoriilor funcționale le sunt asociate tipuri funcționale (TI...TVI). Acestea indică nivelul de restricții impus modului de gospodărire a pădurilor. Ținând cont de aceste restricții asociate țelurilor de gospodărire, de caracteristicile reale ale arboretelor în momentul efectuării lucrărilor de teren și de posibilitățile de asigurare a continuității recoltelor de lemn atunci când este permisă reglementarea recoltării de produse principale, personalul tehnic de specialitate stabilește lucrarea sau ansamblul de lucrări care urmează a se efectua în fiecare arboret pe durata de valabilitate a noului amenajament silvic.

III. Lucrări silviculturale integrate în planificarea managementului forestier

Implementarea lucrărilor silviculturale se face conform următoarelor norme tehnice:

Indicativ normă tehnică	Ordin de aprobare	Denumire	Domeniu de aplicare
1	1648/2000	Norme tehnice privind compoziții, scheme și tehnologii de regenerare a pădurilor și de împădurire a terenurilor degradate	<ul style="list-style-type: none"> - Normele tehnice stabilesc compoziții, scheme și tehnologii de regenerare a pădurilor pentru terenuri normale stațional sau puțin modificate antropice și pentru terenuri degradate. - Alegerea speciilor, în vederea realizării unor culturi forestiere corespunzătoare condițiilor staționale și funcțiilor social-economice atribuite, se stabilește în funcție de compoziția țel optimă pentru fiecare suprafață destinată lucrărilor de regenerare.
2	1649/2000	Norme tehnice pentru îngrijirea și conducerea arboretelor	<ul style="list-style-type: none"> - Norma tehnică reglementează sistemul lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor, definit ca un complex de lucrări sau intervenții silvotecnice prin care se dirijează procesul natural de creștere și dezvoltare a arboretelor, de la întemeiere și până la exploatare. - Scopul lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor este acela de a realiza structuri optime ale arboretelor, în conformitate cu legile de structurare și funcționare a ecosistemelor forestiere, în vederea creșterii eficacității funcționale multiple a pădurilor, în ceea ce privește efectele de protecție și de producție.
3	1650/2000	Norme tehnice privind alegerea și aplicarea tratamentelor	<ul style="list-style-type: none"> - Norma tehnică reglementează aplicarea tratamentelor silviculturale, definite ca modalitățile speciale prin care se face exploatarea unui arboret și se asigură regenerarea lui pentru atingerea țelurilor de gospodărire. - Gospodărirea durabilă a fondului forestier impune adoptarea unei game largi de tratamente. - Norma tehnică atribuie prioritate tratamentelor bazate pe regenerarea naturală, capabilă să contribuie în cea mai mare măsură la promovarea speciilor autohtone valoroase, să asigure menținerea acoperirii solului, asigurându-se astfel exercitarea continuă a funcțiilor multiple, ecologice, economice și sociale, pe care trebuie să le îndeplinească arboretele și pădurea în ansamblul ei
5	1672/2000	Norme tehnice pentru amenajarea pădurilor	<ul style="list-style-type: none"> - Norma tehnică reglementează organizarea și conducerea structurală a pădurilor în scopul realizării obiectivelor complexe ecologice, sociale și economice urmărite prin gospodărirea pădurilor - Amenajamentul precizează funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească pădurile. Funcțiile se atribuie fiecărui arboret în raport cu țelurile de protecție ori de producție stabilite. - Reglementarea procesului de producție lemnoasă se realizează prin stabilirea volumului de lemn ce poate fi recoltat în perioada de aplicare a amenajamentului, elaborarea planului de recoltare, a planului lucrărilor de îngrijire și conducere și a planului lucrărilor de regenerare.
7	1653/2000	Norme tehnice privind efectuarea controlului anual al regenerărilor	<ul style="list-style-type: none"> - Norma tehnică reglementează modul de efectuare a controlului anual al regenerărilor, definit ca o lucrare tehnică prin care se determină starea regenerărilor și se stabilesc măsurile necesare pentru a asigura dezvoltarea normală a acestora, până la realizarea stării de masiv. - Scopul controlului anual al regenerărilor este de a determina reușita regenerărilor și modul în care acestea s-au dezvoltat, precum și de a stabili lucrările care trebuie executate în continuare, în vederea realizării compoziției de regenerare și a compoziției țel prevăzute prin documentațiile tehnice.

IV. Reguli silvice de exploatare

Reglementarea regulilor silvice specifice de exploatare se realizează în baza OM 1540/2011 pentru aprobarea instrucțiunilor privind termenele, modalitățile și perioadele de colectare, scoatere și transport al materialului lemnos. Aceste instrucțiuni includ cerințe practice de aplicare a lucrărilor silvice, în condițiile protecției resurselor forestiere, a mediului caracteristic acestora.

Instrucțiunile de exploatare, opozabile atât prestatorilor de servicii de exploatare/servicii silvice, firmelor de exploatare a pădurilor care cumpără lemn pe picior, cât și echipelor care exploatează în regie proprie, stabilesc niveluri maxime de daune asupra regenerării, restrictive, care să asigure protecția acestora. Aceste niveluri au rolul de a responsabiliza titularii autorizațiilor de exploatare și pentru a crește calitatea actului de exploatare.

Autorizațiile de exploatare conțin reguli de exploatare care să asigure:

- Protecția arborilor rămași, în cazul tăierilor repetate sau al lucrărilor de îngrijire;
- Protecția ecosistemelor fragile, prin restricționarea colectării lemnului la trasee stabilite anterior, care să nu afecteze cursurile de apă și să nu ducă la eroziunea solului;
- Aplicarea de restricții pentru aplicarea tratamentelor cu regenerare sub masiv, acestea fiind permise doar în afara sezonului de vegetație;
- Interzicerea exploatării în condițiile solului îmbibat cu apă;
- Protecția stării fitosanitare a pădurilor, prin interzicerea menținerii în pădure a lemnului de rășinoase necojit pe timpul verii.

Prin aplicarea acestor cerințe de planificare și reglementare se poate asigura un nivel redus de impact al lucrărilor silvice, indiferent de tipul lucrării, atât asupra vegetației forestiere, cât și asupra caracteristicilor de mediu specifice ecosistemului forestier. Pârghiile de control, adecvat aplicate atât la nivelul ocoalelor silvice, cât și ale instituțiilor abilitate, trebuie să asigure implementarea eficientă a acestui sistem și autoreglarea acestuia.

Anexa 3 - Calendarul preconizat de implementare a obiectivelor de rezultat SNP30

1. Implementarea obiectivelor de rezultat privind reformarea cadrului legislativ

	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
Obiective de rezultat	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
1.4. Cadru legal și de finanțare care să susțină investițiile publice și private pentru dezvoltarea infrastructurii forestiere necesare valorificării superioare a masei lemnoase, implementat până în 2025								P																									
1.5. Cadru legal și de finanțare care să susțină valorificarea superioară a lemnului în produse de folosință îndelungată și utilizarea în cascadă a lemnului, implementat până în 2026								P			P			P																			
2.1. Cadru legislativ actualizat, care să permită raportarea masei lemnoase recoltate la nivelul platformei primare, considerată prima introducere pe piață, implementat până în 2025								P			P																						
3.3. Cadru de reglementare care să recunoască comunitățile locale dependente de pădure și să reglementeze accesul acestora la resursele forestiere, implementat începând din 2025					P				P																								
3.4. Cadru de reglementare pentru instituționalizarea sistemelor de gestionare agrosilvice, implementat începând din 2025					P				P																								
3.6. Activitățile economice bazate pe folosirea produselor nelemnoase la nivelul comunităților locale sunt susținute prin reglementări specifice, implementate începând din 2025.					P				P																								
5.1. Cadru legislativ care să permită integrarea echitabilă a conservării biodiversității în managementul forestier, actualizat până în 2024					P				P																								
8.2. Cadru legislativ care să permită instituirea unor sisteme de plată pentru SE diferențiate în funcție de furnizori și beneficiari, actualizat până în 2024									P																								
9.2. Cadru legislativ pentru definirea condițiilor de constituire și funcționare a Registrului Forestier Național (RFN) în vigoare începând din 2024					P																												
11.2. Cadru legislativ reformat, care să permită stabilirea unui nivel minim de obligații privitoare la gestionarea pădurii și introducerea obligațiilor de rezultat în cadrul de reglementare tehnic, în vigoare începând din 2025					P				P																								
12.1. Cadru legislativ actualizat, care să permită informarea, implicarea și responsabilizarea proprietarului de pădure, în vigoare începând din 2025					P				P																								

Notă: "P" – reprezintă perioada de monitorizare a indicatorilor de progres

2. Implementarea obiectivelor de rezultat privind reformarea cadrului tehnico-normativ

	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
Obiective de rezultat	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
1.1. Norme tehnice actualizate, care să asigure continuitatea producției sustenabile de lemn, implementate începând din 2026						P				P																							
1.2. Norme tehnice și ghiduri de bune practici orientate spre producerea sortimentelor de lemn gros, implementate începând din 2025						P																											
4.1. Norme tehnice și ghiduri de bune practici privind identificarea și gestionarea pădurilor cu rol socio-cultural, implementate începând din 2025				P		P																											
5.2. Ghiduri de bune practici privind conservarea biodiversității realizate și implementate în maxim doi ani de la actualizarea Codului silvic						P																											
6.2. Sistem de promovare a regenerării naturale a arboretelor cu specii autohtone, prin tratamente care să asigure crearea de arborete stabile și cu structuri complexe, implementat începând din 2025						P		P																									
6.3. Sistem îmbunătățit al lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor, adaptate realităților ecologice, economice și sociale actuale, fundamentate științific și bazate pe obiective de rezultat, implementat începând cu 2025						P		P																									
6.4. Sistem de promovare a reconstrucției ecosistemelor forestiere degradate din interiorul și din afara fondului forestier, implementat începând din 2025						P		P																									
6.5. Sistem îmbunătățit al lucrărilor de protecție a pădurilor adaptat realităților ecologice, fundamentat științific, implementat începând din 2025						P		P																									
7.4. Elaborarea cadrului de proiectare și implementare a lucrărilor de împădurire a terenurilor cu destinație agricolă, până la începutul anului 2023																																	
9.5. Sistem de indicatori cu privire la starea pădurilor, care să permită monitorizarea eficienței a îndeplinirii obligațiilor individuale stabilite prin normele tehnice, precum și estimarea eficienței instrumentelor de compensare, finanțare și control ale activităților din domeniul forestier, implementat începând din 2025					P																												
11.1. Cerințe unitare la nivel național de planificare a gestionării pădurilor, diferențiate în raport cu mărimea proprietății forestiere, implementate începând din 2023		P																															
11.3. Ghiduri de bune practici, complementare normelor tehnice, elaborate și diseminate, începând din 2025										P																							
14.3. Procesul participativ în stabilirea politicilor forestiere, în planificarea obiectivelor de management forestier și în evaluarea rezultatelor politicilor forestiere este asigurat procedural începând din 2022	P																																

Notă: "P" – reprezintă perioada de monitorizare a indicatorilor de progres

3. Implementarea obiectivelor de rezultat privind reformarea instrumentelor economice

Obiective de rezultat	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
5.4. Sistem de compensare financiară pentru restricțiile impuse și dezavantajele create ca urmare a implementării unui regim de conservare a biodiversității impus, implementat din 2025						P		P		P																							
5.5. Sistem de finanțare pentru stimularea integrării conservării biodiversității în managementul forestier, implementat din 2025						P				P																							
8.1. Sistem de evaluare a SE, bazat pe beneficiile la care proprietarul de pădure renunță pentru a furniza SE, implementat până la finalul anului 2023			P	P																													
8.3. Schemele de plată implementate începând din 2025										P																							
12.2. Mecanism de sprijin financiar pentru stimularea proprietarilor de păduri în vederea gospodăririi sustenabile a pădurilor, în vigoare începând din 2025																																	

Notă: "P" – reprezintă perioada de monitorizare a indicatorilor de progres

4. Implementarea obiectivelor de rezultat privind reformarea instituțional-operațională

Obiective de rezultat	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
1.3. Gradul de accesibilizare a pădurilor crește cu 20% până în 2030, cu perspectiva unui ritm susținut de creștere până în 2050										P				P								P											
2.2. Sistem de trasabilitate a lemnului conform EUTR și Deforestation Free, eficient și transparent, orientat spre asumarea și monitorizarea declarațiilor realizate la prima introducere pe piață privind proveniența și cantitatea produselor din lemn, cu segregarea sarcinilor și stabilirea clară a responsabilităților, implementat până în 2025			P			P																											
2.3. Sistem reglementat pentru coordonarea centralizată a colectării/ procesării/ standardizării/ raportării datelor necesare pentru raportul anual privind piața lemnului din România, care include o balanță a lemnului provenit din terenurile cu vegetație forestieră, implementat începând din 2025			P	P		P				P																							
3.1. Sistem prin care se facilitează accesul la resursele forestiere al afacerilor din domeniile de activitate specifice sectorului forestier, în funcție de contribuția la dezvoltarea socio-economică a comunităților locale, implementat începând din 2025			P			P																											
3.2. Contribuția sectorului la dezvoltarea socio-economică durabilă a comunităților locale, prin lanțurile valorice verticale raportate la resursa forestieră consumată, majorată cu 10% până în 2030																																	
3.5. Sectorul forestier aplică criterii de sustenabilitate în ceea ce privește producerea biomasei destinate utilizării energetice și contribuie, în mod durabil, la combaterea sărăciei energetice de la nivelul comunităților locale			P			P	P																										
4.2. Activitățile bazate pe turism în natură sunt susținute prin programe naționale specifice, implementate începând din 2026			P							P																							

	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030				
Obiective de rezultat	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	
5.3. Suprafața protejată a ecosistemelor cu valoare conservativă din fondul forestier național este de 10% până în 2030, în acord cu obiectivele europene de conservare a biodiversității													P																					
6.1. Sistem de evaluare, prognoză și cartare a riscurilor la perturbații biotice și abiotice din păduri, implementat începând din 2026								P				P																						
6.6. Set de măsuri pentru diminuarea impactului socio-ecologic al activităților de exploatare a pădurilor, implementat începând din 2025								P				P																						
6.7. Set de măsuri pentru creșterea nivelului investițiilor în sectorul forestier pentru amenajări specifice destinate managementului adecvat pentru stabilitatea ecosistemelor forestiere, implementat începând din 2025									P			P																						
7.1. Terenurile pretabile împăduririi și reîmpăduririi sunt identificate până în 2024			P				P																											
7.2. Alegerea speciilor pentru împădurirea terenurilor cu destinație agricolă, până la începutul anului 2023			P																															
7.3. Creșterea capacității de producție a materialelor forestiere de reproducere (MFR), până la sfârșitul anului 2024					P		P																											
7.5. Monitorizarea culturilor forestiere instalate pe terenuri cu destinație agricolă																																		
7.6. Creșterea suprafeței pădurilor în zone urbane și peri-urbane în vederea asigurării conectivității peisajului, până la sfârșitul anului 2026		P			P																													
7.7. Creșterea în continuare a suprafeței pădurilor prin împăduriri în perioada 2026-2030, cu perspectiva anului 2050													P																					
9.1. Sistem național unic de colectare, procesare, validare și publicare a informațiilor privind indicatorii de stare/monitorizare a sectorului, implementat începând din 2026				P			P		P			P																						
9.3. Registrul Forestier Național implementat începând din 2025								P																										
9.4. Înscirarea proprietăților în Registrul Forestier Național, ca bază pentru implementarea sistemelor de monitorizare, compensare și finanțare, începând din 2025																																		
10.1. Gradul de conștientizare a publicului larg cu privire la principiile moderne de gestionare a pădurilor, activitățile silvice și, în general, valorile economice, sociale și de mediu ale acesteia crescut cu 20% față de situația existentă					P			P																										
10.2. Ponderea informațiilor privind gestionarea durabilă a pădurilor la nivelul educației primare și gimnaziale crescută cu 10% față de situația actuală					P			P																										
10.3. Creșterea atractivității învățământului silvic prin adaptarea acestuia la cerințele pieței muncii și prin promovare					P																													
10.4. Stimularea cercetării științifice prin promovarea abordărilor aplicative interdisciplinare și transdisciplinare					P							P	P																					

	2022	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
Obiective de rezultat	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4
11.4. Piață liberă funcțională a prestărilor de servicii silvice, pentru creșterea performanței și calității prestărilor de servicii, până în anul 2025																																	
11.5. Strategie de dezvoltare a administratorului pădurilor de stat care să asigure eficiența, profesionalizarea și transparența, implementată până în anul 2025						P	P		P																								
12.3. Capacitate consolidată a proprietarului de pădure în ceea ce privește gestionarea pădurilor în concordanță cu calendarul de reformare a sistemului legislativ						P			P																								
13.1. Sistemul de control al trasabilității lemnului, concentrat pe introducerea pe piață, bazat pe evaluarea riscurilor și coordonat de autorități, implementat începând din 2025				P		P																											
13.2. Sistem de control al modului de gestionare a pădurii, bazat pe sistemul de monitorizare a stării pădurii în concordanță cu normele tehnice, implementat începând din 2026						P																											
14.1. Sistem de identificare și armonizare a obiectivelor strategice comune cu sectoarele adiacente sectorului forestier, implementat la nivel instituțional începând din 2025										P																							
14.2. Sistem transparent pentru accesul publicului la informații actuale, cu utilizarea unei platforme informaționale pentru generarea de diferite rapoarte tematice de interes public, implementat începând din 2025						P																											

Notă: "P" – reprezintă perioada de monitorizare a indicatorilor de progres

Str. Șirul Beethoven 1
500123 – Brașov
tel.: (+40) 268.418.600 | fax: (+40) 268.475.705
f-sef@unitbv.ro | www.silvic/unitbv.ro